

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

**6 Yaş Öğrencilerinin Sahip Oldukları Kelime
Servetinin Çeşitli Değişkenler Açısından
Değerlendirilmesi**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Mehmet TURAN

HAZIRLAYAN
Melek SAVAŞ

ELAZIĞ-2010

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

**6 Yaş Öğrencilerinin Sahip Oldukları Kelime Servetinin
Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Yrd. Doç. Dr. Mehmet TURAN

HAZIRLAYAN

Melek SAVAŞ

Bu tez, / 2010 aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile
yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

- 1.
- 2.
- 3.

Bu tezin kabulü, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun
..../..../..... tarih ve sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Erdal AÇIKSES
Sosyal Bilimler Enstitü Müdürü

ÖZET**Yüksek Lisans Tezi****6 Yaş Öğrencilerinin Sahip Oldukları Kelime Servetinin Çeşitli Değişkenler
Açısından Değerlendirilmesi****Melek SAVAŞ****Fırat Üniversitesi****Sosyal Bilimler Enstitüsü****İlköğretim Anabilim Dalı****Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı****Sayfa Sayısı: XI+112**

Bu araştırma okul öncesinde öğrenim gören 6 yaş grubu öğrencilerin sahip oldukları kelime servetini çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla Elazığ ilinde bulunan okul öncesi öğrencilerin kelime servetini belirlemek amacıyla betimsel tarama yönteminden yararlanılmıştır. Bu araştırmanın verileri görüşme türlerinden yapılandırılmamış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Araştırma Elazığ ilinde üç okulda, toplam 30 okul öncesi öğrencisi üzerinde yapılmıştır.

Görüşme yoluyla elde edilen verilerin çözümlenmesinde, betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Daha sonra elde edilen verilerin sayısallaştırılması yoluna gidilmiştir. Önce ses kayıtları okullara göre deşifre edilerek dinlenilmiştir. Öğrencilerin sahip oldukları kelime servetlerine ulaşabilmek ve elde edilen verilerin sayılmasını sağlamak amacıyla araştırmacı tarafından bir bilgisayar paket programı oluşturulmuştur. Bu program sayesinde veriler kolay ve güvenilir bir şekilde analiz edilmiş ve öğrencilerin kelime servetine ulaşmaya çalışılmıştır.

Yapılan araştırmada araştırmaya katılan toplam 30 okul öncesi öğrencinin araştırma süresince toplam 49677 harf kullandıkları tespit edilmiştir. Araştırma sürecinde öğrenciler

en fazla A, E, R, İ, N ve M seslerini kullanmışlardır. Araştırma sürecinde öğrenciler en az J, F, Ö, C, P seslerini kullanmışlardır.

Araştırma sonuçlarına baktığımız zaman okul öncesi altı yaş grubu öğrencilerin sahip oldukları kelime servetlerine ulaşılmıştır. Öğrenciler en fazla ‘ben’ kelimesini tekrar etmişlerdir. Yine sık kullandıkları kelimeler arasında ‘orada, bir, çok, var, sevmek, anne, olmak, baba, biz’ kelimeleri yer almaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin kullandıkları kelimelerde başlangıç harfine göre sahip oldukları kelime servetleri de incelenmiştir. Öğrencilerin en fazla ‘A ve E’ sesi ile başlayan kelimeleri kullandıkları görülmüştür. Öğrencilerin en az ‘J ve I’ sesi ile başlayan kelimeleri az kullandıkları tespit edilmiştir.

Öğrencilerin sahip oldukları kelime servetlerinde aile eğitim durumunun önemli bir faktör olduğu tespit edilmiştir. Anne ve baba eğitim düzeyi yüksek olan öğrencilerin kelime servetinin daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya dayalı olarak elde edilen öğrencilerin sahip oldukları kelime servetlerine göre ilk okuma yazma programında yer alan ses gruplarının tekrar gözden geçirilmesi gerekir. Öğrencilerin sahip oldukları kelime servetleri dikkate alınarak ilk okuma yazma öğretim materyalleri ve ders kitapları yeniden düzenlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Kelime serveti, ilk okuma yazma öğretimi, ses grupları

ABSTRACT

Master Thesis

Assessment of Word Power of Six Years Students in Terms Of Variable Point of View

Melek SAVAŞ

**FIRAT UNIVERSITY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
DIVISION OF PRIMARY EDUCATION
DIVISION OF ELEMENTARY TEACHING
Elazığ 2010; Page: XI+112**

This research aims assessment of word power of age group of six students in the pre-schoool time in terms of variable point of view. To determine word power of Pre-school students in the province of Elazig, it is utilized from descriptive methods. This research interview datas were collected by unstructured interview technique from species of negotiations. This Research was conducted for total 30 pre-school students at three schools in the province of Elazig.

Analysis of the data obtained through interviews, descriptive analysis technique is used. Then, the data obtained is used for digitizing. At first, sound records was listened by decoding according to schools. A computer software package was developed by researcher to achieve the Students word power and counted the data to provide. Through this program, the datas easily and reliably were analyzed and tried to reach the students mental Dictionary .

In this study , during the research , it is confirmed that 30 pre-school students participated in the research used total 49677 letters. In the research process, students

used the sounds of **A, E, R, İ, N** and **M** more than the other letters. And in the same process, students used the sounds of **J, F, Ö, C, P** less than the other letters.

When we look at pre-school age group of six students to the research results, we can see that they have achieved the word wealth. Students were most repeated the 'me' word. Also, most frequent use of the words 'there, one, too, have, love, mother, be, father, we' are the words.

According to the first letter of the word used by the students, they have been also studied the word power, and they have most used the words which starting with 'A and E' letters. The words started with the sound of 'j' and 'I' are the least ones used by students in their mental dictionaries

Also, it was determined that the status of family education was an important factor for their word power. The students who have mother and father with a high educational level, was found to be more mental dictionaries.

According mental dictionaries derived from this research, sound groups in the first literacy programs should be reviewed again and primary education teaching materials and textbook should be revised again with taking into students' mental dictionaries.

Key Words: Word Power, first literacy program, sound groups

İÇİNDEKİLER

ÖZET	II
ABSTRACT	IV
İÇİNDEKİLER	VI
TABLolar LİSTESİ	X
ŞEKİLLER LİSTESİ	XI

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	2
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Sayıtlılar	4
1.4. Sınırlılıklar	4
1.5. Tanımlar	5

İKİNCİ BÖLÜM

2. İLGİLİ LİTERATÜR	6
2.1. DİL NEDİR?	6
2.2. DİL ÖĞRETİMİ	7
2.3. OKUMA ve YAZMA	8
2.4. İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİ	10
2.5. İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNİN AMACI ve ÖNEMİ.....	10
2.6. İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNİN İLKELERİ	12
2.7. BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÖZELLİKLERİ	13
2.7.1. Birinci Sınıf Öğrencilerinin Fiziksel Özellikleri	14
2.7.2. Birinci Sınıf Öğrencilerinin Zihinsel Özellikleri	14
2.7.3. Birinci Sınıf Öğrencilerinin Duygusal ve Sosyal Özellikleri	15
2.8. İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLER.....	17
2.8.1. İlk Okuma Yazma Öğretiminde İç Etkenler.....	18
2.8.2. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Dış Etkenler	18
2.9. İLK OKUMA YAZMA ve İLİŞKİLER	19
2.10. İlk Okuma Yazma Öğretiminin Kişisel Gelişim ve Toplumsal Kalkınma Açısından Önemi	20

2.12. Dünyanın Çeşitli Ülkelerinde ve Türkiye’de Okuma ve Yazma Öğretiminde Kullanılan Yöntemler	21
2.13. İlk Okuma Yazma Öğretimi Yöntemleri	22
2.13.1. Bireşimsel (Sentetik) Yöntemler:	23
2.13.1.1. Harf Tekniği (Alfabe Tekniği):	23
2.13.1.2. Ses Tekniği (Fonetik Teknik):	24
2.13.1.2.1. Ses (Fonetik) Tekniğinin Faydaları:	25
2.13.1.2.2. Ses (Fonetik) Tekniğinin Sakıncaları:	25
2.13.1.2. Hece Tekniği:	26
2.13.2. Çözümsel (Analitik) Yöntemler	26
2.13.2.1. Kelime Çözümleme Tekniği:	27
2.13.2.2. Cümle Çözümleme Tekniği:	27
2.13.2.2.1. Cümleyi Tanıma	28
2.13.2.2.2. Cümleyi Çözümleme ve Kelimeyi Tanıma	28
2.13.2.2.3. Kelimeyi Çözümleme ve Heceyi Tanıma	29
2.13.2.2.4. Sesleri Tanıma	29
2.13.2.2.5. Serbest Metne Geçiş	29
2.13.3. Öykü Çözümleme Tekniği:	29
2.13.4. Karma Yöntem	30
2.14. Ses Temelli Cümle Yöntemi	31
2.14.1. Ses Temelli Cümle Yönteminin Özellikleri	31
2.14.2. Ses Temelli Cümle Yönteminin İlkeleri	32
2.14.3. Ses Temelli Cümle Yönteminin Aşamaları	33
2.14.3.1. İlk okuma yazmaya hazırlık:	33
2.14.3.1.1. Genel Hazırlık	33
2.14.3.1.2. Okumaya Hazırlık	34
2.14.3.1.3. Yazmaya Hazırlık	34
2.14.3.2. İlk Okuma Yazmaya Başlama	36
2.14.3.2.1. Sesi hissetme ve tanıma	36
2.14.3.2.2. Sesi okuma ve yazma	36
2.14.3.2.3. Sesten, heceler, hecelerden kelime kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturma	37

2.14.3.2.4. Metin oluşturma	38
2.14.3.2.5. Okuryazarlığa Ulaşma	38
2.14.4.Ses Temelli Cümle Yönteminin Okuma Yazma Zaman Piramidi.....	38
2.15. Bitişik Eğik Yazı.....	40
2.16. Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazmadaki Etkisi.....	41

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM.....	43
3.1. Araştırmanın Modeli.....	43
3.2. Araştırmanın Çalışma Evreni	46
3.3. Araştırmanın Çalışma Grubu	46
3.4. Veriler ve Toplanması.....	47
3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	48

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR ve YORUMLAR	49
4.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine İlişkin Bulgular.....	49
4.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kullandıkları Harflerin Genel Dağılımına İlişkin Bulgular.....	50
4.3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin En Fazla Kullandıkları Kelimelerin Dağılımına İlişkin Bulgular	55
4.4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin En Fazla Kullandıkları Kelimelerin Başlangıç Harfine Göre Dağılımı	59
4.5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Anne ve Baba Eğitim Durumuna Göre Kullandıkları Toplam Harf ve Kelime Çeşidine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	66
4.5.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Anne Eğitim Durumuna Göre Kullandıkları Toplam Harf ve Kelime Çeşidine Ait Bulgular	66
4.5.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Baba Eğitim Durumuna Göre Kullandıkları Toplam Harf ve Kelime Çeşidine Ait Bulgular	67
4. 6. Araştırmada Elde Edilen Verilerin Türkçe Birinci Sınıf İlk Okuma Yazma Programı Açısından Değerlendirilmesi	67

BEşİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	70
5.1. SONUÇLAR	70

5.2. ÖNERİLER	71
KAYNAKLAR	73
EKLER LİSTESİ	77
ÖZGEÇMİŞ.....	110

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. İlk Okuma Yazma Programında Yer Alan Ses Grupları.....	5
Tablo 2: Öz (2005)'e göre Dünyada ve Türkiye’de Kullanılan Yöntemler	21
Tablo 3. Çalışma Grubunu Oluşturan İlköğretim Okulları ve Anaokulu Seçilen Öğrenci Dağılımları	47
Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı.....	49
Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kullandıkları Harflerin Genel Dağılımı	50
Tablo 6. Türk Alfabesindeki Harflerin Kullanım Sıklıkları (Wikipedia, 2010)	52
Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin En Fazla Kullandıkları Kelimelerin Ait Dağılımı	55
Tablo 8. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin En Fazla Kullandıkları Kelimelerin Başlangıç Harfine Göre Dağılımı.....	59
Tablo 9. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Anne Eğitim Durumuna Göre Kullandıkları Toplam Harf ve Kelime Çeşidine Ait Bulgular	66
Tablo 10. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Baba Eğitim Durumuna Göre Kullandıkları Toplam Harf ve Kelime Çeşidine Ait Bulgular	67

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. İlk Okuma ve Yazma Öğretimine Etki Eden Faktörler (Ünüvar, 2002)	18
Şekil. 2. İlk Okuma Yazma ve İlişiler (Pehlivan, 2006)	19
Şekil 3. Ses Temelli Cümle Yönteminin Okuma Yazma Piramidi (Gün ve Güngör, 2006)	39
Şekil. 4. Q Klavyeye Göre Harf Dağılımı	54
Şekil. 5. F Klavyeye Göre Harf Dağılımı.....	54

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Eğitim, davranış değiştirme süreci olarak adlandırılmakla birlikte, bu süreci insan yaşamı açısından en anlamlı kılan unsur, bireyin okuma yazma becerisi kazanmıştır. Okuma ve yazma, bireyin gerek sosyal yaşamında gerekse okul yaşamındaki başarısında oldukça önemli bir beceridir. Bu becerinin işlevsel olarak kazanılması ilköğretimin birinci sınıfında olmakta; becerinin kullanılması ve geliştirilmesi ise tüm yaşam boyu devam etmektedir.

Senemoğlu (2002) öğrenmeyi; büyüme ve vücutta değişik etkilerle oluşan geçici değişmelere atfedilmeyecek yaşantı ürünü olarak meydana gelen davranışta ya da potansiyel davranıştaki nispeten kalıcı izli değişme olarak tanımlamaktadır. Öğretme, öğrenmeye rehberlik etkinliği olarak tanımlanabilir. Başarılı bir öğretme etkinliğinin gerçekleşmesi için, öğrenci ve öğretmende bulunması gereken özellikler vardır. Öğrenci öğrenmeyi arzulamıyorsa, öğretmenin görevi öğrencinin öğrenmeye karşı ilgisini uyandırmak ve bunun için gerekli ortamı sağlamaktır. Bunlara ek olarak öğrenmenin gerçekleşmesinde fiziksel ortam da çok önemlidir. Öğretmen derse hazırlıklı gelmeli, sınıf ortamını eğitim-öğretime uygun olarak düzenlemeli; empati kurabilmeli, düzenli, temiz ve neşeli olmalıdır. Okul-aile işbirliği sağlanarak velilerin katkısına olanak tanınmalıdır. Var olan eğitim sisteminde kullanılacak programın içeriği de öğrenmenin istendik şekilde gerçekleşmesinde önemli rol oynamaktadır. Tüm bu öğrenim sürecinde etkileşim ve iletişim sonucu dilsel öğreti gerçekleşmektedir.

Eğitimle insan, düşünmeyi geliştirebilmeyi amaç edinmiştir. Düşünme yeteneğini geliştirebilmek için ise insanların en başta okuma yazmayı tam olarak öğrenmiş olmaları gerekmektedir. Bundan dolayı da ilk okuma yazmanın önemi çok büyüktür. Okuduğunu anlayabilme, anladığını ifade edebilme, okuduğunu yorumlayabilme ve kendi fikrini üretebilme, okuma yazmayı iyi bilmeye bağlıdır.

Okuma yazma, sadece yazının anlaşılması ya da seslendirilmesi değil, okuyan ile yazan arasında kurulan bir köprü; insanlıkla ilgili tüm değerlerin korunması ve geliştirilmesi konusunda temel ve yaşamsal bir etkinlik olarak anlaşılmalıdır. Okuma yazma, bilginin toplumsal ve evrensel bir iletişim ve gelişim aracı olarak kullanılmasını gerçekleştirir (Karadağ, 2005).

1.1. Problem Durumu

Çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmış bir toplum haline gelebilmek için yeterince iyi yetişmiş ve yetiştirilmiş insan gücüne sahip olmak zorundayız. İyi yetişmiş insan gücünü sağlayabilmek, eğitim programlarının birbirini takip edici ve tamamlayıcı bir zincir halinde hazırlanıp uygulanmasına bağlıdır. İlk okuma yazma programı ise bu halkaların temelini oluşturmaktadır. Birey okul hayatına ilk okuma yazma öğretimi ile başlar. Bireyin tüm yaşamındaki akademik benlik başarısını, ilk okuma yazma öğretimindeki ilgisi ve başarısı etkilemektedir.

Eğitim programlarının birbirini takip edici ve tamamlayıcı nitelikte olması yetişmiş insan gücü ihtiyacının karşılanabilmesi açısından önemlidir (Uğuz, 2006). Eğitim seviyesi yüksek, okur-yazar insanların oluşturduğu bir toplum, kalkınmış ve çağdaş bir toplumdur. Bunun da ilk adımını ilk okuma yazma öğretimi oluşturmaktadır.

İlköğretime başlayan birinci sınıf öğrencisi, hayatının en önemli adımlarından birini atmakta ve hayatı boyunca öğrenmesinde etkili olacak okuma yazma becerisini bu dönemde kazanmaktadır. Bu becerinin kazanımı, önemli bir eğitim etkinliği oluşturmaktadır. Bu etkinlik gerek ilkokulda gerekse daha sonraki öğrenim hayatında öğrenciye gerekli olacak, hatta sadece Türkçe dersinde değil diğer derslerde de başarısına yön verecek güçlü bir eğitim etkinliğidir. Doğru ve hızlı okuyan, okuduğunu yerli yerince yorumlayan, sözlü ve yazılı anlatımı iyi yapabilen öğrencilerin bütün okul hayatında başarılı olacağı kesindir (Göçer, 2000).

İlk okuma-yazma öğretiminde genel hedef, çocuğun yaşamı boyunca kullanacağı okuma ve yazmanın temel becerilerini kazanabilmesidir. Okuma ve yazma öğretimi ile

kazandırılacak olan beceri ve alışkanlıkların niteliği, kişinin gelecekteki başarısını ya da başarısızlığını büyük ölçüde etkileyecektir. Okuma yazma, bir yandan, insanlığın birikmiş deneyimlerini eski kuşaklardan yeni kuşaklara aktarmaya yararken, öte yandan, yaşayan kuşaklar arasında önemli ve son derece etkili bir haberleşme, anlaşma aracı niteliğindedir (Öz, 1998:1).

Okur-yazarlığın ilk adımı olan ilk okuma yazma öğretiminin temeli, bireyde nasıl olursa tüm öğretim hayatı da ona göre şekillenecektir. Sağlam bir temel oluşturmak ve bireyi üst öğretilere hazırlamak için ilk okuma yazma öğretimine önem verilmeli, tüm beceriler üzerinde durularak bireyin doğru öğrenmesini ve bu dönemi başarılı geçirmesi sağlanmalıdır.

Çocuğa verilen ilk okuma yazma öğretimi, onun akademik benlik tasarımını geliştirecek, okumayı sevmesini sağlayacak, onu kitaba yaklaştıracak ve ona öğrenmeyi öğretecek şekilde olmalıdır. Bu öneminden dolayı, uygulanmakta olan ilk okuma yazma öğretimi programlarına eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşılmalı, eksik ya da yanlış tarafları varsa yeniden düzenlenmeli ya da program değiştirilmelidir (Gülbaş, 2008).

Yeni ilköğretim programının hazırlanmasıyla birlikte ilk okuma yazma programı değişmiş ve buna dayalı olarak öğretim materyalleri ve ders kitapları yeniden düzenlenmeye gidilmiştir. Bu yönüyle öğretim materyalleri, araç-gereç ve ders kitaplarının öğrencilerin sahip oldukları kelime servetleri dikkate alınarak düzenlenmesi ve gözden geçirilmesi büyük önem arz etmektedir. Ayrıca ses temelli cümle yönteminde kullanılan ses gruplarının tekrar gözden geçirilmesi daha etkili ve verimli bir okuma yazma öğretim sürecinin yürütülmesi açısından bu araştırma büyük önem taşımaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Öğrencilerin, ilk okuma yazma öğrenmesi bütün hayatı boyunca, sadece Türkçe derslerinde değil, diğer derslerde de akademik başarılarını kuvvetle etkiler. Ayrıca öğrencinin daha anlamlı, hızlı okuyabilmesi, okuryazar hale gelebilmesi için hazırlanacak öğretim materyalleri, ders araç ve gereçlerinde kullanılabilecek kelime

listeleri oluşturarak öğrencilerin daha aktif bir şekilde okur yazar hale gelmelerini sağlamak büyük önem taşımaktadır.

Bu araştırmada okul öncesinde öğrenim gören 6 yaş grubu öğrencilerin sahip oldukları kelime servetini çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi amaçlanmaktadır..

Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 1- Çocukların sahip oldukları kelime serveti nelerdir?
- 2- Çocukların anne eğitim durumuna göre kelime serveti arasında fark var mıdır?
- 3- Çocukların baba eğitim durumuna göre kelime serveti arasında fark var mıdır?
- 4- Çocukların kelime servetinde baskın olan seslere göre kelime grupları nelerdir?
- 5- Çocukların sahip oldukları kelime servetinin harflere göre dağılımı nasıldır?

1.3. Sayıtlılar

- 1- Evrenden seçilen çalışma grubu, temsil niteliğe sahiptir.
- 2- Okul öncesinde öğrenim gören öğrenciler soruları cevaplarken rahat edebilecekleri ortam düzenlenmiştir
- 3- Araştırma için geliştirilen veri toplama araçları, araştırmanın amacını gerçekleştirmeyi sağlayacak yeterli ve geçerli bilgileri yansıtacak niteliktedir.

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- 1- Elazığ ilinde mevcut bulunan okul öncesi öğretimi olan okullardan örneklem alınan üç okul ile,

- 2- Toplam 30, 6 yaş grubu okul öncesi öğrenci ile,
- 3- 17-27 Mayıs 2009 tarihleri arasında yaklaşık 540 dakikalık bir süre ile,
- 4- Okul ortamı ve öğrencilerin kullandıkları kelimeler ile,
- 5- Ulaşılan kaynaklarla sınırlıdır.

1.5. Tanımlar

Kelime Serveti: Bir dil kullanılan ve bir kimsenin bildiği sözlerin bütünü, söz hazinesi, söz dağarcığı, sözcük hazinesi, vokabüler, kelime hazinesidir. (<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/169/celal.pdf>)

Ses Grupları: İlköğretim birinci sınıf ilk okuma yazma programında yer alan ve seslerin veriliş sırasını belirten gruplardır. Bu gruplar aşağıdaki gibidir. (MEB, 2007)

Tablo 1. İlk Okuma Yazma Programında Yer Alan Ses Grupları

1.GRUP	e, l, a, t	E, L, A, T
2.GRUP	i, n, o, r, m	İ, N, O, R, M
3.GRUP	u, k, ı, y, s, d	U, K, I, Y, S, D
4.GRUP	ö, b, ü, ş, z, ç	Ö, B, Ü, Ş, Z, Ç
5.GRUP	g, c, p, h	G, C, P, H
6.GRUP	ğ, v, f, j	Ğ, V, F, J

İlk okuma yazma öğretimi: Kişilere okuma yazma temel becerilerini kazandırmak için yapılan öğretimdir (Güleryüz, 2004).

Ses temelli cümle yöntemi: İlk okuma yazma öğretiminde kullanılan bir yöntemdir. İlk okuma yazma ya seslerle başlanır, anlamlı bütün oluşturacak birkaç ses verildikten sonra seslerden hecelere, kelimelere ve cümlelere ulaşılarak yürütülen bir yöntemdir.(Güneş, 2006).

Bitişik Eğik Yazı: Bitişik dik yazısının sağa doğru eğik olarak yazılmasıyla oluşan yazı biçimidir (Karataş, 2002).

İKİNCİ BÖLÜM

2. İLGİLİ LİTERATÜR

2.1. DİL NEDİR?

Dil ile ilgili yapılan tanımlar dilin farklı boyutlarını vurgulamaktadır. Rol (1966), dili insanlar arasında bir iletişim aracı olarak tanımlarken; Langacker (1972), dili anlamalar ve ses dizeleri arasında ilişki kuran bir ilkeler takımı olarak tanımlanmaktadır. Yine Gökçe (1993) dili sosyal iletişimin en güzel aracı olarak tanımlarken; Aksan (1997) ise herhangi bir toplumun, ulusun bireyleri arasında anlaşma sağlayan yerleşik dizge olarak tanımlamaktadır.

Bütün bu tanımların ışığında dil;

“İnsanlar arasında anlaşmayı sağlayan doğal bir vasıta; kendi kanunları içinde yaşayan ve gelişen canlı bir varlık; milleti birleştiren, koruyan ve onun ortak malı olan sosyal bir müessese; seslerden örülmüş muazzam bir yapı; temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli anlaşmalar sistemi” (Ergin, 1994:7) olarak tanımlanabilir.

Biyolojik olarak insanın beyin yapısıyla konuşma yetisi arasında bir ilişki kurulmaktadır. Bu konuda Chomsky, dilin doğuştan geldiğini, yalnızca insan türüne ait olduğunu belirterek, diğer canlı türleri arasındaki iletişimin farklı olduğunu ifade etmektedir. Chomsky dil ile ilgili iki varsayım öne sürmüştür. Bunlar;

- 1- İnsan, doğuştan mantık yapılarına sahiptir.
- 2- Dillerin gözle görülür çeşitliliğine rağmen son derece düzenli sistemleri vardır. Bunlara dil evrenselleri adı verilir (Akt:Kıran, 1986).

Dil ile toplum arasında sıkı bir ilişki vardır. Çünkü toplumlar kültürlerini kurulan iletişim sonucu oluşturur ve bunu gelecek nesillere dil yoluyla aktarırlar. Dille toplumun arasındaki bu sıkı ilişki gerek dil bilimciler, gerek toplum bilimciler için geniş

bir çalışma alanı oluşturmıştır. Dil sadece toplumu tanımlamak için değil, toplumu oluşturmak için de önemli bir araçtır. Toplumu birbirine yaklaştıran dil, kültür ve amaç birliğini oluşturmakta, kaynaşmayı arttırmakta ve kültürün gelişmesini sağlamaktadır.

Dil gelişimi ile zihin gelişimi arasında da bir paralellik görülmektedir. Birey bilişsel gelişim dönemlerinde ilerledikçe dil kullanımındaki beceri ve yetenekleri de artmaktadır (Erdem, 1996:63). Piaget çocukların konuşma düzeylerinin onların zihinsel gelişim evrelerinin özelliklerine göre şekillendiğini ifade etmektedir (Çelenk 2004). Topbaş (2001), çocukların dil edinimindeki bireysel farklılıklarını şöyle sıralamıştır:

- Dil edinim hızında farklılık
- Kullanımda nicelik bakımından farklılık
- Nitelik bakımından farklılık

Örneğin;

- İlk sözcükleri öğrenme ve söyleme
- Kullandıkları sözcük sayısı
- Dilin yapısını edinme
- Cümleler ile konuşma gibi.

2.2. DİL ÖĞRETİMİ

Her alanda gelişen ve küreselleşen dünyada bireyler ve toplumlar arasındaki bilgi aktarımını ve uluslararası kültür alışverişini dil sağlamaktadır. İçinde bulunduğumuz topluma uyum sağlama, onunla iletişim kurma ancak dil ile olanaklıdır (Yücel, 2000). Dilin bu işlevselliğini daha iyi algılamak için öncelikle çocuğun dil öğrenimini kazandığı aile ve çevre faktörünü irdelemek gerekir ki, çocuk burada konuşma ve anlama becerisi kazandığı ilk durum anadildir.

Çocuklar anadillerini önce kulaktan, yaşayarak öğrenirler. Ana-baba ve yakın çevreden öğrenilen bu dil, dilin ana kurallarına uygundur. Çocuk çeşitli bölgelerde birbirine göre pek az özellik gösteren bu kurallara farkında olmadan uyar; dilini kurallara uygun olarak kullanma becerisini yine farkında olmadan kazanır (MEB, 2000).

Anadili, bir insanın bilgi ve becerilerini arttırmada, içinde bulunduğu topluma uyum sağlamada ve kişiliğinin gelişmesinde çok önemli bir etkidir. Okuma yazma öğretimi sırasında çocuklar yakın çevresinde edindiği anadilini zaman içinde daha sistemli hale sokar. Anadili öğretimi diğer bilim dallarının da kapısını açmaktadır. Öğrencilerin diğer derslerden başarılı olmaları anadilinden yararlanabilme yeteneğine bağlıdır.

Anadili öğretiminin bireylere doğru, açık ve etkili bir iletişimi gerçekleştirebilecek dilsel becerileri kazandırma, onların düşünme becerilerini geliştirme ve toplumsallaşma süreçlerine katkıda bulunma gibi temel amaçları bulunmaktadır (Sever, 2004).

Anadil öğrenme, okul çağına kadar ailenin ve çevrenin etkisi altındadır. İlköğretim döneminde ise okul, dil öğrenimini önce belli bir sistem içine sokar ve yavaş yavaş öğrencilere dilin kurallarını sezdirir; onların, dillerini bu kuralla uygun olarak kullanmalarında bir bilince varmalarını sağlar. İşte bu bilinç, dil bilincidir. Anadili, dil bilincini ve dil duygusunu da beraberinde getirir. Bu duygu ile okulda sistemli bir şekilde gelişen anadili, düzenlenen öğretim etkinlikleri sonucunda çocuktaki anlama ve anlatma ihtiyacını karşılayacak duruma gelir. Bu çalışmalar çocukta yeni ilgi alanları oluşturduğu gibi onun kendi kendisini tanımasına da yardım eder (MEB, 2000).

2.3. OKUMA ve YAZMA

Temel bilgi edinme yollarının başında gelen okuma ve yazma, öğrencilerin okul hayatında önemli bir yere sahiptir. Öğrencinin okuldaki öğretim yaşamı okuma yazmayla başlamakta ve öğretim hayatı boyunca da devam etmektedir. İlk okuma yazmayla başlayan bu süreç müfredatın içeriği doğrultusunda yapılmaktadır. Müfredatta yer alan ilk okuma yazma öğretimi bu sürecin belirleyicisidir.

Okuma, günümüzde en temel bilgi edinme yollarının başında gelmektedir (Çelenk, 2003). Okuma uzmanları, okuma sözcüğüne değişik anlamlar yüklemişlerdir

(Özdemir, 1995). Bunlardan Ünalın (2001) okumayı, bir yazıyı, kelimeleri, cümleleri, noktalama işaretleri ve diğer öğeleriyle görme, algılama ve kavrama eylemi olarak tanımlamıştır.

Öz (2005) ise okumayı; görme, algılama, seslendirme, anlama, beyinde yapılandırma gibi göz, ses ve beynin çeşitli işlevlerinden oluşan karmaşık bir süreç olarak tanımlamıştır. Bu süreç harflerin, çizgilerin ve sembollerin algılanmasıyla başlanmakta, algılama işleminden sonra dikkat yoğunlaştırarak; sözcük ve cümleler anlaşılakta ilgi duyulan ve gerekli görülen bilgiler seçilmektedir. Seçilen bilgiler, sıralama, sınıflama, sorgulama, ilişki kurma, eleştirme, analiz-sentez yapma, problem çözme ve değerlendirme gibi zihinsel işlemlerden geçirilmektedir. İşlenen bilgiler ise ön bilgilerle birleşmekte ve metinde sunulan görsellerden de yararlanılarak yeniden anlamlandırmaktadır. Öğrencinin ilgisi, güdülenmesi, okuma amacı, dil bilgisi ve okuma deneyimleri de anlamlandırma sürecinde etkili olmaktadır (Gün,2006).

Yazma; düşünceyi, duyguyu, olayı yazı ile anlatma olmakla birlikte (Demirel, 1999), algısal ve pisko-motor yanları yüksek düzeyde olan bir beceridir. Yazmak insan için bir ihtiyaçtır. Birinci sınıf öğrencilerinin yazma becerilerini geliştirmek için öğrencilere bu ihtiyacı hissettirir yaşantılar düzenlemelidir (Gün, 2006). Yazının insan hayatı için önemi büyüktür ve bireyin akademik benlik tasarısına katkısı oldukça fazladır. Örneğin; yazı, insan hafızasının gereksiz doldurulmasını engeller. Gözü ve akli erken yaşlanmaktan korur. Düşüncenin işlenmesine, yaratıcılığın artmasına ve fikirlerin olgunlaşmasına yarar.

Duyguları, düşünceleri, izlenimleri başkalarına iletme için çizerek oluşturulan işaret ve şekiller bütünü ve bir iletişim yolu olan yazı öğrencilerin dinledikleriyle okuduklarını anlamaları ve zihinde yapılandırmalarını gerektirmektedir. Bu yapılandırmanın ilk adımları da ilk okuma yazma öğretimi ile başlar ve hayat boyu devam eder. Bundan dolayı da okuma ve yazma becerisinin etkili ve nitelikli gerçekleşebilmesi ve sürecin kazanımları için ilköğretimin önemli bir yeri vardır.

2.4. İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİ

İlk okuma yazma öğretimi ilköğretimin temelini oluşturmaktadır. Çocuklar ilk okuma yazma çağına geldiklerinde anadillerini kuralsız olarak ailelerinde ve yakın çevrelerinde öğrenmişlerdir. Anadillerini düzenli ve kurallı kullanmaya ilk okuma yazma ile başlarlar.

İlköğretim okulları birinci sınıfları, öğrenim hayatına yeni başlayan çocukların ilk bilgi ve becerileri kazandığı öğrenciliğe alıştığı bir çevre olması, ev, okul ve çevre arasında bir köprü kurması bakımından özel bir önem taşımaktadır (Nargül, 2006). Bu önemden dolayı da okuma yazma öğretimi, ilköğretim okullarının birinci sınıflarında birkaç aya sığdırılan bir çalışma olarak düşünülemez. Okuma yazma becerisinin geliştirilmesi, ilk okuma yazma becerisi kazanıldıktan sonra da devam eder. İlköğretimde temel amaç öğrencilerin tümünde işlevsel bir okuma yazma seviyesi oluşturmaktır.

İlk okuma yazma öğretimi, öğrencilerin zihinsel, duygusal ve sosyal becerilerinde önemli değişmelere neden olmaktadır. Okuma yazma yalnızca önemli mesajları alma ya da aktarma işlemi değil, aklın gelişmesine en büyük katkıyı sağlayan yüksek düzeyli zihinsel işlemlerdir. Okuma ve yazma becerileri ile öğrencilerin zihinsel becerileri ölçülmektedir. Bu bağlamda okuma ve yazmanın ilk amacı öğrencilerin bireysel ve zihinsel becerilerini geliştirmektir. Okuma yazma bir ülkenin kalkınmasının en önemli anahtarıdır. (Güneş, 2004).

2.5. İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNİN AMACI ve ÖNEMİ

İlk okuma yazma öğretiminde hedef, çocuğa sadece okuma yazma becerisini kazandırmak değil, hızlı, doğru, akıcı kısaca nitelikli bir okuma becerisi oluşturmak ve anlayarak okuma, okumaktan zevk alma, kurallarına uygun işlevsel yazma beceri yeteneğini kazandırma ve geliştirme olmalıdır. Okuma sistemli bilgi edinmenin, farklı bakış açıları kazanmanın, doğru ve sağlam sonuçlara varabilmenin temelini oluşturur (Nargül, 2006).

Çelenk'e göre (2005) ilk okuma yazma öğretiminin genel amacı, dinleme ve konuşma gibi temel dil becerilerinden yola çıkarak, çocuğun yaşamı boyunca kullanacağı okuma-yazma temel becerisini edinebilmesidir. Okuma ve yazma becerilerini, öbür dil etkinliklerinden yani dinleme ve konuşma becerilerinden soyutlayarak geliştirmek mümkün değildir. Bu gerçeğin ışığında ilk okuma yazma öğretiminin genel amaçlarını Çelenk şu şekilde sıralamıştır:

- Düzeyine uygun olarak hazırlanmış metinleri uygun hızda ve anlamlandırarak okuyabilme
- Okuduğu ve dinlediği düzeyine uygun metin ve konuşmaları anlayabilme
- Duygu, düşünce ve izlenimlerini sözlü ve yazılı olarak anlatabilme
- Çevresiyle etkin bir iletişim kurabilme
- Kurallara uygun ve işlek bir yazı yazabilme
- Türk dilini öğrenmek ve kullanmaktan zevk alabilme.

Milli Eğitim Bakanlığı ise ilk okuma ve yazmanın temel amaçlarını şu şekilde belirlemiştir (Akyol, 2001):

- Türkçeyi doğru ve etkili kullanmamızı sağlayan okuma, yazma, konuşma ve dinleme gibi temel becerileri kazandırarak, Türk dilini sevdirmek,
- Birinci sınıf çocuğunun kelime hazinesine giren kelimelerin doğru yazılış ve okunuşlarını öğretmek,
- Noktalama işaretleri ve kullanıldığı yerleri kavratmak,
- Öğrencilerin sözlü anlatımlarını geliştirerek, yazılı anlatıma hazırlamak,
- Büyük ve küçük temel harflerin yazılış şekillerini ve yönlerini kavratarak, yazı becerilerini geliştirmek,
- Kelime, hece ve harflerin doğru okunmasını öğretmek, çabuk ve anlamlı okumayı geliştirmek,
- Okuma ve yazma zevk ve alışkanlığını kazandırmak,
- Kelime hazinelerini geliştirmek,

- Bildiği ve öğrendiği kelimeleri de kullanarak, düzeyine uygun bir hikâye, metin veya masalı anlama ve anlatma becerilerini geliştirmek,
- Okuma ve yazmayla ilgili araç gereçleri doğru ve ekonomik bir şekilde kullanma becerilerini kazandırmak,
- Resimler ve benzeri çizimler üzerinde konuşturarak anlatım ve gözlem becerilerini kazandırmak ve geliştirmek,
- Okuma yazmanın öğrencilerde davranış haline dönüşmesini sağlamak.

MEB (2005), ilk okuma yazma öğretiminin amacını şu şekilde belirtmiştir: Günümüzün ve geleceğin öğrencilerinin yetiştirilmesinde, ilk okuma yazma öğretiminin amacı; sadece okuma ve yazma gibi becerilerin kazandırılması değil, aynı zamanda düşünme, anlama, sıralama, sorgulama, sınıflama, ilişki kurma, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerin de geliştirilmesini içermektedir. Bu süreçte Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma, iletişim kurma, problem çözme, karar verme, öğrenmeyi yaşam boyu sürdürme gibi becerilerin de geliştirilmesi beklenmektedir. Buradan hareketle, ilköğretim birinci sınıftan itibaren etkili bir okuma-yazma öğretimini gerçekleştirmek; düşünen, anlayan, sorgulayan, öğrenmeyi öğrenen, bilgiyi kullanabilen ve sorun çözebilen bireylerin yetişmesi amaçlanmıştır.

2.6. İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNİN İLKELERİ

Çelenk (2005) ilk okuma yazma öğretiminin ilkelerini şu şekilde sıralamıştır:

- 1- İlk okuma ve yazma öğretimi Türkçe öğretiminin temelidir.
- 2- Okuma yazma eylemi aynı zamanda bir düşünme eylemidir.
- 3- İlk okuma ve yazma öğretimi tüm derslerin temelidir.
- 4- İlk okuma yazma öğretiminin amacından haberdar olma çocuğun öğrenmeye etkin katılımında ona yardımcı olur.
- 5- İlk okuma yazma öğretiminde karşılaşılabilecek olası başarısızlık çocuğun akademik benlik tasarımı olumsuz etkiler.
- 6- İlk okuma yazma öğretiminde toplu öğretim ilkesine uyulmalıdır.
- 7- İlk okuma yazma öğretiminde bireysel ayrılıklar dikkate alınmalıdır.

- 8- İlk okuma ve yazma öğretiminde yakından uzağa, basitten karmaşığa, somuttan soyuta bir yol izlenmelidir.
- 9- İlk okuma ve yazma öğretimine öğrencilerin etkin katılımı sağlanmalıdır.
- 10- İlk okuma yazma öğretiminde oyundan yararlanma çocuğun içinde bulunduğu yaş özelliğinin bir gereğidir.
- 11- İlk okuma yazma öğretiminde planlı çalışma esastır.
- 12- İlk okuma yazma öğretiminde görsel ve işitsel araçlardan yararlanılmalıdır.

Öğrenme-öğretme etkinliklerine katılan duyu organı sayısı ne kadar çok ise öğrenme o kadar kolay ve unutmada da o kadar geç olur. O nedenle ilk okuma yazma öğrenme-öğretme etkinliklerinin bilgisayar, televizyon, teyp, vb. görsel ve işitsel araçlarla desteklenmesi gerekir. İlk okuma yazmada kullanılacak öğretim yönteminin başarısı, hitap ettiği duyu organı sayısı ile doğru orantılıdır. Daha çok duyu organına hitap etmek için öğretim araçlarının önemi büyüktür. Ayrıca bu yaş çocukları somut işlemler döneminde olduklarından öğretimin somutlaştırılmasında görsel ve işitsel araçların çok önemli katkısı olacaktır.

2.7. BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÖZELLİKLERİ

İlk okuma yazma temel becerilerini kazanacak olanlar, 72 ayı (6 yaş) tamamlamış olan çocuklardır (Güleryüz, 2004). Öğrenciler birinci sınıfta hayatı boyunca kullanacağı alışkanlıkları edinmeye başlarlar. Bu alışkanlıklar öğrenme, görev ve sorumluluk alma, planlı çalışma, kendi yaptığı işler sonucunda başarma gibi hayatını ve akademik benliğini etkileyecek temel becerileri kazanmayla başlar.

İlköğretim birinci sınıfı okutan öğretmenlerin, öğrencilerinin gelişim özelliklerini, öğrenciyi iyi tanımada, öğrencinin yapabilecekleri ya da yapamayacakları hakkında yeterli bilgiye sahip olması açısından büyük öneme sahiptir. Öğretmenlerin, öğrencilerin yeteneklerini, ilgilerini ve ihtiyaçlarını ve yapılacak çalışmaları bunlara göre düzenlemeleri de gelişim özelliklerini iyi bilmeleriyle mümkündür.

Öğrencinin fiziksel ve zihinsel açıdan olgunlaşması ve bu durumun öğretmen tarafından bilinmesi, yapılan eğitimin ve öğretimin kalitesini de artıracaktır. Böylelikle daha etkili ve verimli bir öğrenim süreci yürütülecektir.

Genel olarak birinci sınıf öğrencilerinin özelliklerini fiziki, zihni, duygusal ve sosyal boyutlarda ele alınabilir.

2.7.1. Birinci Sınıf Öğrencilerinin Fiziksel Özellikleri

Çocuk yaparak-yaşayarak öğrenir. Öğrencinin mümkün olduğunca çok duyu organının öğrenme işlemine katılacağı etkinlikler düzenlenmesi, daha iyi öğrenme sağlayacaktır. Bedensel gelişim, çocukların sosyal ve zihinsel gelişimlerinde de önemli bir role sahiptir. Özellikle görme, işitme ve konuşma sorunları okuryazarlık gelişimi açısından önemlidir. Okul başlangıcında bu sorunların tespit edilmesi gereklidir (Akyol, 2005).

Yedi yaşındaki bir çocuğun kas gelişiminin hızlı olmasına rağmen yine de çocuk tüm kaslarını tam olarak kullanamamaktadır. Çocuk okul dönemi boyunca küçük kaslarını kullanır hale gelir ve artık kalem tutabilir. Bu dönemin öğrencileri göz ve kulak yapısı bakımından da kendisinden istenenleri yapabilecek düzeye gelmiştir (Keskinkılıç, 2002). Bu sınıf öğrencisi için çalışmalara önce büyük ve geniş, serbest hareketlerle başlanmalıdır. Uzun ödev ve yazılar bıktırıcı olabilir.

2.7.2. Birinci Sınıf Öğrencilerinin Zihinsel Özellikleri

Birinci sınıf öğrencileri hatırlamadan çok, öğrendiklerini depolamaktan hoşlanırlar. Okulun ilk günlerinden itibaren çocuklara hafızaları ve yapmaları gereken bilgi ve beceriler ne kadar iyi öğretilirse, onlar ilk okuma yazmayı o kadar kolay ve çabuk öğrenebilirler (Akyol, 2005).

Orhan (2007)'e göre; bu yaş çocuğu gördüğü eşya ve olayları çözümleyemez. Onun için öğrenme konuları üniteler halinde bir bütün olarak düzenlenmelidir. Birinci

sınıf çocuğunun bir diğer özelliği de somut düşünmesidir. Dikkati dağınıktır, çabuk yorulur. Bu nedenle derslerde dikkatini dağıtmayıp canlı tutacak bilgisayar gibi çeşitli araçlar ile oyun, dramatizasyon, masal ve öykü dinleme vb. etkinliklere yer verilerek dersler renklendirilmelidir.

İlköğretimde “okuma, yazma ve aritmetikle ilgili becerilerin kazanılması” birinci sınıf basamağında belirtilen en önemli gelişim görevidir. Bu üç temel becerinin en üst seviyede kazanılmasında çocuğun hazır bulunuşluk düzeyine gelmiş olması gerekir. Hazır bulunuşluk olgunlaşmadan daha geniş bir kavram olup bireyin belli davranışları yapmaya hazır olmasıdır. Çocuklarda henüz somut düşünce hâkim olup, korunum ilkesi ile ilgili sorunlar bulunur. Ancak çocuklar duyu organları ile duyumsadıkları olaylar ve eşyalar üzerine çok boyutlu düşünce geliştirirler (Çelenk, 2004).

Öğretmenler birinci sınıf çocuğunun zihinsel gelişimini dikkate alarak yaptıkları çalışmalarda öğrencinin daha başarılı ve kalıcı olarak öğrenmesini sağlayabilirler. Öğrenci kendinden bekleneni bilmeli, öğreneceği konuya ve beceriye dikkatini yoğunlaştırabilmelidir. Bu da öğretmenin öğrencinin özelliklerini ve kapasitesini bilmesiyle yakından etkilidir.

2.7.3. Birinci Sınıf Öğrencilerinin Duygusal ve Sosyal Özellikleri

Ekonomik, sosyal ve fiziksel farklılıklarından dolayı oluşan gelişimsel sorunlar aile ve okul işbirliği ile hoşgörüyle çözüme kavuşturulmalıdır. Bu dönem çocukların kendileri dışındaki bireylere kendilerini kabul ettirme süreci olduğu için ayrıca önem taşımaktadır. Okulun ilk günlerinde farklı düzeylerde karşılaşılan duygusal yoğunluklar birinci sınıf öğretmenin, insani ilişkilerine dayanarak veya insanı merkeze alan bir yaklaşımı benimsemesiyle aşılabılır (Akyol, 2005).

Birinci sınıf çocuğunun duyguları ani iniş çıkışlar gösterir. Bu sınıf öğrencileri duygu yönünden gelişme halindedir. Duygularının etkisi altında kalarak düşünür ve ona göre davranır. Çoğu zaman gördüklerini yanlış algılar ve yanlış yorumlar. Duygu geçişleri çabuk olur. Duygusal tepkilerini sözle değil, daha çok davranışlarıyla ortaya

koyar. Söyle yansıtamadığı duygularını yaramazlık, hırçınlık, huysuzluk ve inatçılık yoluyla açığa vurur. Evde ve sokakta serbest ve atılgan olan çocuk okulda yeni arkadaşlarının ve öğretmenin karşısında çekingen ve utangaç olup okul yaşamına yabancıdır (Orhan, 2007) .

Bu dönem çocuğunun en önemli duygusal ihtiyaçları; bulundukları grup içerisinde beğenilmek, sevilme, değeri verilmek ve benimsenmektir. Sürekli şikayet ve kıskançlık özelliği de göstermektedirler.

Bazı çocuklarda okul öncesi döneminin bencillik, inatçılık, geçimsizlik gibi özellikleri devam ediyor olsa bile; bu sınıf çocuğu zamanla sosyalleşme eğilimindedir. İşbirliği isteyen etkinliklerden hoşlanır ve grup çalışmalarında görev alabilir.

Sosyal gelişim bireyin doğumundan itibaren ailede başlar. Okula başlama dönemi çocuğun yaşamındaki sosyal gelişim açısından en önemli adımlarından biridir. Çocuklar evde ebeveynlerin okulda öğretmenin beğenisini kazanmak ve bu beğeniye kaybetmemek için elinden geldiğince kurallara uymaya ve beklentileri karşılamaya çalışır.

Ailenin sosyo-ekonomik düzeyi, çocuğun dil becerilerinin yanında, zekânın gelişiminde de önemli rol oynamaktadır. Bir başka deyişle çocuğun içinde bulunduğu sosyo-ekonomik düzey; sosyal, kültürel ve eğitim koşulları dil becerisini ve zeka düzeyini etkilemektedir (Çelenk, 2004).

Orhan (2007)'ın Çelenk'ten aktardığına göre, beklenen olgunluk düzeyine gelmiş çocuklar için okuma yazma öğrenmeyi geciktirmek, yeterli olgunluk düzeyine ulaşmamış çocukların okuma yazma öğrenmeye zorlanması kadar sakıncalıdır.

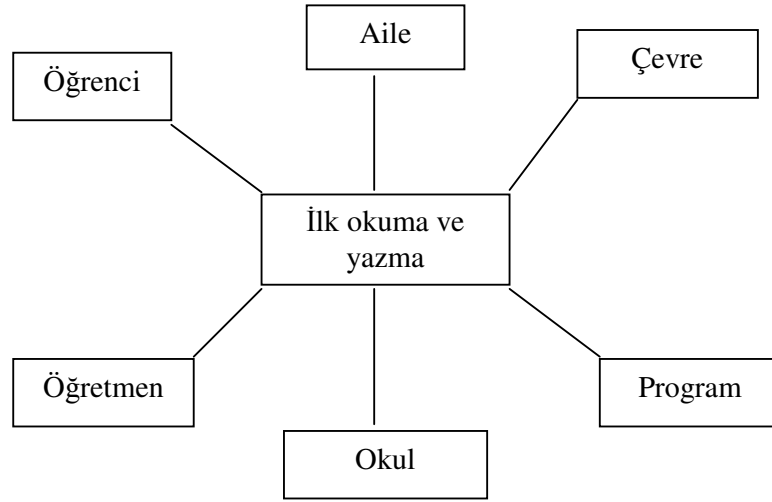
Okuma yazma becerisini kazanacak kadar bir gelişim düzeyine ulaşmış çocuğun sahip olması gerekli becerileri Çelenk (2006), Grey'den şöyle aktarmıştır:

- Çocuk, ilk okuma yazma döneminde kullanılabilecek bütün sözcükleri kapsayan ve dersle ilgili bütün işlemleri yapabilecek bir sözcük bilgisine sahip bulunmalıdır.
- Düşüncesini açıkça ifade edebilecek, bir olaylar zincirini veya basit bir öyküyü, gözlemlerini ya da izlenimlerini anlatabilecek bir dil gelişim düzeyine sahip olmalıdır.
- Sorulara cevap vermek, bir seçme yapmak ve basit sorunları çözebilmek için yeterli bilgi ve deneyim birikimine sahip olmalıdır.
- Dinlediği önemli olaylarla ilgili detayları belirleyerek onları gerektiğinde hatırlayacak şekilde zihninde tutabilmelidir.
- Bir sözcüğü diğerinden ayırabilmek için onun harflerinin biçimini ve seslerini ayırabilecek düzeyde olmalıdır.
- Toplu etkinliklere istekle katılabilecek sosyal ve duyuşsal olgunluk düzeyine ulaşmış olmalıdır.
- Okuma yazma öğretimi yöntem ve tekniklerine uyum sağlayacak ve bu konuda verilen görevleri yerine getirebilecek olgunluk düzeyinde bulunmalıdır.
- İlk okuma yazma öğrenme isteğiyle dolu olmalıdır (Çelenk, 2006).

2.8. İLK OKUMA YAZMA ÖĞRETİMİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLER

İlk okuma yazma öğretiminde göz önünde bulundurulması gereken bazı etmenler bulunmaktadır. Bu etkenlerin dikkate alınması daha etkili ve verimli bir okuma yazma öğretim sürecinin yürütülmesi açısından önemlidir.

Okuma yazmayı öğrenmek bütün çocuklar için kolay olmamaktadır. Çocukların okuma yazmayı öğrenmelerinde, zekâ seviyeleri, yaşları, sağlık durumları, vb. gibi kendilerinden kaynaklanan etkenlerin rolü olduğu gibi; aile, öğretmen, okul öncesi eğitim kurumları, içinde bulunduğu sosyo-ekonomik düzey gibi pek çok içsel ve dışsal etkenin de rolü vardır (Orhan, 2007).

Şekil 1. İlk Okuma ve Yazma Öğretimine Etki Eden Faktörler (Ünüvar, 2002)

2.8.1. İlk Okuma Yazma Öğretiminde İç Etkenler

İlk okuma yazma çağında olan öğrencilerin okuma yazmaya geçiş zamanlarını, geçiş hızlarını etkileyen, öğrencinin iç dünyasından kaynaklanan ya da sadece o öğrenci için geçerli olan faktörler vardır. Orhan (2007), bu faktörleri; okuma yazmada zekâ seviyesinin ve yaşın etkisi, okuma yazmada sağlık durumunun etkisi olarak özetlemiştir.

Çocuklar başardıkları her aşama için en başlarda sürekli pekiştirece ihtiyaç duyarlar. Eğer başarısını etkileyen bazı durumlar var ise bu durumlarda öğrencilerin başardıkları her adım için onları takdir etmeli, başarılarını ön plana çıkarmalıdır.

2.8.2. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Dış Etkenler

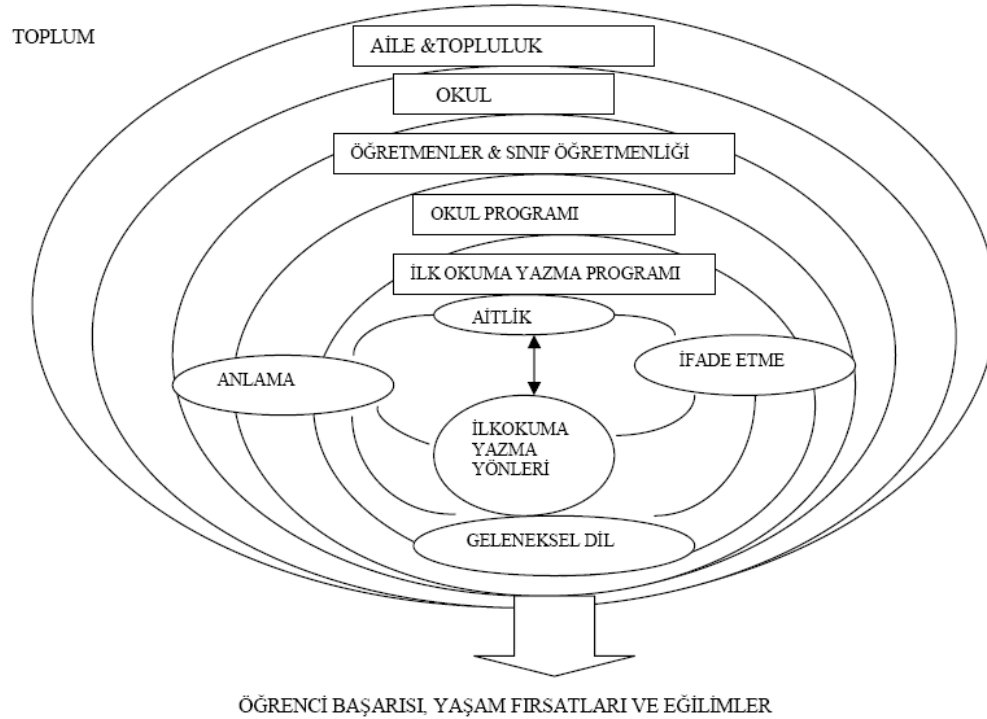
İlk okuma yazma öğretiminde önemli bir yere sahip olan dışsal etkenleri şu şekilde sıralanabilir (Orhan 2007):

- Ailenin okuma yazmadaki etkisi.
- Ailenin okul öncesinde okuma yazmadaki etkisi.
- Ailenin ilköğretim birinci sınıfta okuma yazmadaki etkisi.

- Okul öncesi eğitim kurumlarının okuma yazmadaki etkisi.
- Yuva ve kreşlerin okuma yazmadaki etkisi.
- Anaokullarının okuma yazmadaki etkisi.
- Ailenin sosyo-ekonomik düzeyinin okuma yazmadaki etkisi.
- Öğretmenin okuma yazmadaki etkisi.

2.9. İLK OKUMA YAZMA ve İLİŞKİLER

Raphael (2000), ilk okuma yazma programının sadece bir okul programı kapsamında olmadığını, ilk okuma yazmanın geleneksel dil ile birlikte, tüm öğretmenler, okul, aile ve genel olarak tüm toplum içinde bir bütün olduğunu ifade eder. Bunun yanı sıra ilk okuma yazmanın toplumdaki yerini ve önemini, etkili olduğu sosyo-kültürel perspektifini gösterdiği söylenebilir. Ayrıca ailenin ve toplumun okuryazarlığını etkileyen tabakaların varlığını bu şekilde ifade eder (Pehlivan, 2006).

Şekil. 2. İlk Okuma Yazma ve İlişkiler (Pehlivan, 2006)

Çok önemli olan ilk okuma yazma öğretiminin birtakım önkoşulları bulunmaktadır. Bu koşulların en önemlilerinden biri, öğretmenlerin, öğrenmenin nasıl oluştuğunu ve öğrenmeyi etkileyen faktörlerin neler olduğunu bilmesi gerektiğidir. Ancak bu şekilde olursa “istendik davranışlar” oluşturma sürecinde başarı elde edilebilir. Bu nedenledir ki öğretmen, öğretim ve öğrenme stratejileri bilgisine de sahip olmalıdır. Çünkü öğretim, öğrenme ve öğretim faaliyetlerinin beraber yapıldığı bir süreçtir. Bu süreç de öncelikli olarak ilköğretimin birinci sınıfına başlamış bir öğrencinin gelişim özelliklerinin bilinmesini gerektirir. Yani birinci sınıf öğrencilerinin tüm gelişim devreleri hakkında sınıf öğretmenin tam ve eksiksiz bir bilgiye sahip olması gerekir (Yılmaz, 2004).

2.10. İlk Okuma Yazma Öğretiminin Kişisel Gelişim ve Toplumsal Kalkınma Açısından Önemi

İnsan dünyasını genişletmek ve kişiliğini biçimlendirmek için, çevreden okuma yoluyla bilgi edinmeli ve kazanacağı etkin bir yazma becerisiyle de çevresini bilgilendirmelidir. İyi okuyamayan, okuduğunu tam olarak anlayamayan ve yazma becerisi gelişmemiş öğrencilerin okulda hatta hayatta başarılı olacağı söylenemez. Okuma yazma becerilerinin öğrenilmesiyle yeni bilgilere kapılarını açan pek çok beceriler kazanılır. Okuma yazma öğretimi sadece temel ve genel bilgilere sahip olmak için değil, aynı zamanda işe hazırlanmada, üretimi arttırmada, günlük hayata daha geniş ölçüde katılmada, kişinin kendisini çevreleyen dünyayı daha iyi anlamasında ve içinde bulunduğu toplum kültürünü gelecek nesillere aktarması yoluyla insan kültürünü devam ettirmesinde gereklidir (Orhan, 2007).

UNESCO, okuma yazmanın temel bir öğrenme ihtiyacı olduğundan ve insanların varlıklarını sürdürmek, kapasitelerini sonuna kadar geliştirmek, onurlu bir biçimde yaşamak ve çalışmak, kalkınmaya her anlamda katılmak, yaşam standartlarını yükseltmek, bilgili kararlar vermek ve öğrenmeyi sürdürmek için gerekli olduğundan bahseder (Şenol, 1999).

Kalkınma için sadece sanayi gelişmesi ve iyi yönetim yetmemektedir. Akıllı bir insan örgütlenmesi ile teknoloji kullanılmaksızın kalkınma gerçekleştirilememektedir. Teknoloji insansız olmaz ve insansız kullanılamaz. Bilimsel bir kültür ve eğitim-öğretim olmaksızın da teknoloji oluşturulamaz (Güneş, 2004).

Öğrencileri; hızlı, doğru, anlayarak ve kavrayarak okumaları, okuduklarından zevk almalarını sağlamak için okumayı teknolojinin de katkılarıyla cazip hale getirmeliyiz. Duygularını, düşüncelerini, yaşadıklarını kolaylıkla ifade edebilecekleri etkin bir yorum becerisine sahip olmaları ancak okuma ile mümkündür.

2.12. Dünyanın Çeşitli Ülkelerinde ve Türkiye’de Okuma ve Yazma Öğretiminde Kullanılan Yöntemler

Dünyada ilk okuma yazma öğretimindeki sürecin daha verimli, daha kolay anlaşılır olabilmesi ve öğrencilerin bu süreçte aktif olması için çeşitli yöntemler kullanılmıştır. Bu yöntemlerden verim alınamadığı düşünüldüğünde yeni yöntemler oluşturulup denenmiştir. Ülkemizde de bu şekilde birçok yöntem denenip, değiştirilmiştir.

Dünyada Kullanılan Yöntemler	Türkiye’de Kullanılan Yöntemler
Harf Yöntemi	Harf (Alfabe) Yöntemi
Ses (Fonetik) Yöntem	Ses (Fonetik) Yöntem
Hece Yöntemi	Hece Yöntemi
Kelime (Sözcük) Yöntemi	Sözcük (Kelime) Yöntemi
Cümlecik Yöntemi	Çözümleme (Cümle) Yöntemi
Cümle Yöntemi	Öykü Yöntemi
Hikâye Yöntemi	Karma Yöntem
	Ses Temelli Cümle Yöntemi

Tablo 2: Öz (2005)’e göre Dünyada ve Türkiye’de Kullanılan Yöntemler

Okuma-yazma öğretim yöntemleri konusunda en kapsamlı araştırma ABD’de yapılmıştır. Araştırmalar sonucunda 2002 yılından bu yana ses birleştirme yöntemi uygulanmaya başlanmıştır. Bu yöntemin başarı durumu 2006 yılında değerlendirilmiş ve ‘ ulaşılan okuma başarısının, 40 yıldan bu yana ulaşılan düzeyin üstüne çıktığı’ görülmüştür. Bu sonuçlar Fransa ve İngiltere’yi de etkilemiş ve benzer çalışmalara onlar da başlamıştır. Kanada’da yapılan araştırmalar ile cümle ve kelime yöntemlerinin etkili olmadığını ve kullanılmaması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Ertesi yıl Kanada’nın bütün okullarında okuma-yazma öğretiminde ses birleştirme yöntemine geçilmiştir. Fransa’da ise çalışmalar sonucunda cümle yöntemi yasaklanmış, 2006-2007 öğretim yılından itibaren ses birleştirme yöntemi kullanılmaya başlanmıştır (Güneş, 2007).

2.13. İlk Okuma Yazma Öğretimi Yöntemleri

İlk okuma yazma öğretimi, her bireyin hayatında var olan bir unsurdur. Her birey zamanı geldiğinde hayatına yön verecek olan ilk okuma yazmaya başlar. Okuma yazma öğretiminin daha iyi ve daha kolay olması açısından değişik yaklaşım, yöntem ve teknikler uygulanmıştır. Bu teknikler denenerek en iyi olanı kullanılmaya özen gösterilmiştir. Çelenk (2005), ilk okuma yazma öğretimi yöntemlerini şu şekilde açıklamıştır:

1. Bireşimsel Yöntemler

- a) Harf Tekniği.
- b) Ses Tekniği.
- c) Hece Tekniği.

2. Çözümsel Yöntemler

- a) Kelime Çözümleme Tekniği.
- b) Cümle Çözümleme Tekniği.
- c) Öykü Çözümleme Tekniği.

3. Karma Yöntem

2.13.1.Bireşimsel (Sentetik) Yöntemler:

Bireşimsel Yöntemi harf, ses ve hece teknikleri altında değerlendirebiliriz.

2.13.1.1. Harf Tekniği (Alfabe Tekniği):

Yöntemin temel mantığını kelimeleri tanıyıp telaffuz edebilmek için harfleri tanımak gerekir düşüncesi oluşturmaktadır. Okuma yazma öğretimine sesli harflerin kavratılması ile başlanır. Daha sonra sesli harflerin önüne arkasına sessiz harfler getirilerek seslendirilmeye başlanır. Harflerin ikişerli üçerli hecelemesinden sonra kelimeler cümleler oluşturulur.

Çelenk, bu yöntemle okuma öğretiminin şu aşamalarla gerçekleştiğini belirtmiştir:

- a. Harfleri tanıma
- b. Sessiz Harfleri seslilerle heceleme
- c. Üç harften oluşan heceleme
- d. Dört harften oluşan heceleme
- e. Anlamli kelime kurma
- f. Kelimeleri cümle kurma
- g. Metin oluşturma

“Oluşturulan her cümle yapılan etkinliklerle geriye doğru bir bakıma çözümlemeye tabi tutularak, kelime, hece ve harflere ayrıştırılır”. Bu yöntemde harflerin adları öğretiliyor, sonra da harfler birbirine bağlanarak sözcük oluşturuluyor. Örneğin “oku” sözcüğünü öğretebilmek için “o”, “k”, “u” harfleri tek tek öğretiliyor, sonra “oku” sözcüğüne ulaşıyor (Çelenk, 2004).

Bu yöntem beğenilmeyen yanlarını Güneş (2007) şu şekilde ifade etmiştir:

- 1- Bu metotla okumayı öğrenenlerde okumada hecelemeyi kolay bırakamadıkları, sık sık tekrarlar yaptıkları görülmüştür.
- 2- Yine, okuyucunun bütün dikkati harf ve heceye yöneldiği için anlama istenilen şekilde olmamaktadır.
- 3- Türkçe’de sessiz harflerin tek başlarına söylenme özelliği olmadığından ve harflerin teker teker öğretilmelerinden sonra birleştirme çocuklar için zor olmakta, faydalı sonuçlar vermemektedir. Örnek: be=b, b harfini çocuk “be” diye okurken “ba” hecesini söylemesini istediğimizde “bea” şeklinde okuyacaktır.
- 4- Uzun süreli hece tekrarı çocuğu bıktırmakta, okuma zevkinden uzaklaştırmaktadır.
- 5- Ünsüzlerin tek başına seslendirilememesi okumada sorunların doğmasına neden olmaktadır.
- 6- Çocuk bu yöntemle okumaya yöneleceği için, sözcüklerin anlamlarını kavramada zorlanacaktır.
- 7- Anlamli söz grupları yerine harfler üzerine odaklaşma görme açısının daralmasına ve okuma hızının düşmesine neden olmaktadır.

2.13.1.2. Ses Tekniği (Fonetik Teknik):

Harf yöntemi uygulamalarında ortaya çıkan sorunlar bireyleri yeni yöntem arayışlarına itmiştir. Bir kelimeyi doğru telaffuz edebilmek için harflerin adını değil, sesini tanıtarak işe başlanmaktadır. Tanınan bu sesler, sesin sembolü olan harflerle eşleştirilir. Yazılan harflerin okunmasına önem verilmiştir. Ses yöntemi ile ilk okuma yazma öğretimi her harfin bir sese karşılık olduğu dillerde uzun yıllar kullanılmıştır. Sesten öğretimde öncelikle ünlü ve ünsüz harfler doğal sesleri ile öğretilmektedir. Daha sonra sırasıyla bu sesler birleştirilerek heceler oluşturulmakta ve en sonunda da heceler birleştirilerek kelimeler, kelimelerle de cümleler oluşturulmaktadır (Beyazıt, 2007).

Sese dayalı öğretimi savunanlardan bazıları resimlerle öğretime karşı çıkmaktadır. Resimlerin aradan kaldırılmasıyla çocuğun tüm dikkatinin odaklandığı durumun ortadan kalktığı ve bu sebeple çocuğun işinin zorlaştığı belirtilmiştir. Bundan dolayı seslerin resimsiz olarak verilmesi gerektiğini savunurlar (Akyol, 2005).

2.13.1.2.1. Ses (Fonetik) Tekniğinin Faydaları:

- 1- “Ses yönteminde öğrenciler, ses işaretleri yoluyla kelimeleri öğrenir.
- 2- Bir kelimenin seslerini söylemeyi ve birleştirmeyi başaran bir öğrenci, kısa zamanda o kelimeyi okuyup yazabilir .
- 3- Ses yöntemi ile okuma yazma daha hızlı ve kolay öğretilir.” (Cemaloğlu, 2000).

2.13.1.2.2. Ses (Fonetik) Tekniğinin Sakıncaları:

- 1- “Fonetik olmayan dillerde etkili olarak kullanılmaz.
- 2- Öğrenciler sessiz harflerin seslerini çıkarma esnasında araya başka sesler sokar, bu durumda kelimelerin okunması zorlaşır.
- 3- Harflerin sesleri üzerine aşırı yoğunlaşıldığı için bu yöntemle öğrencinin okuma yazma hızı düşer.
- 4- Harflerin seslerine yoğunlaşıldığı için, öğrencinin okuduğu metni anlaması zorlaşır.
- 5- Öğrenciler her harfin sesini çıkartarak okuma yazma öğrendikleri için sessiz okuma becerisini kolay kolay kazanamaz.
- 6- Ses yöntemi ile öğretimin başlangıç aşamasında hecelerin ve kelimelerin pratik olarak öğretilemediği durumlarda, öğrenciler okuma ve yazmayı kolay kolay öğrenemez.
- 7- Ses yöntemiyle okuma yazma öğrenen öğrenciler, cümle oluşturmada zorlanır.” (Cemaloğlu, 2000).

2.13.1.2. Hece Tekniği:

Basit hece yapısına sahip dillere uygun olan bir yöntemdir. Okuma yazma öğretiminde heceyi temel alan bir yaklaşımdır. Öğrenilen hece sayısı arttıkça yeni kelime ve cümleler oluşturulur.

Yöntemde genel olarak açık hecelerin (ba, ca, ke vs.) öğretilmesiyle başlanmakta, ezberlenen hecelerden kelime ve cümleler oluşturulmaktadır. Örnek vermek gerekirse; ba, bı, bi, bo, bö, bu, bü, ca, ce, cı, ci, co, cö, cu, cü heceleri kavratıldıktan sonra “Baba, bu, bebe, baca, cici, caba” kelimelerine ulaşılabilir. Daha sonra da, ”Baba bu baca”, “Baba bu cici bebe” gibi cümleler oluşturulmaktadır.

Ses değeriğini temele alan bireşimsel yöntemlere yönelik yapılan eleştiriler genel olarak şu noktalarda odaklaşmaktadır:

- 1- Ünsüz harflerin önüne ya da arkasına bir ünlü harf almadan tek başlarına seslendirilememesi okuma öğretiminde sorunların doğmasına neden olmaktadır.
- 2- Anlamsız uzun süreli hece tekrarı çocuğu bıktırmakta, okuma zevkinden uzaklaşmaktadır.
- 3- Bu yöntem çocuğu okunan metnin anlamından uzaklaşmaktadır.
- 4- Sesler üzerinde odaklaşma, okumada görme açısından daralmalara, okuma hızının düşmesine, vurgu ve tonlama sorunlarına neden olmaktadır (Çelenk, 2004).

2.13.2. Çözümsel (Analitik) Yöntemler

Çözümleme yöntemi, kelime, cümle, öykü teknikleri altında değeriendirebiliriz.

2.13.2.1. Kelime Çözümleme Tekniği:

Bu yöntemde esas olan kelimelerdir. Okuma yazma öğretimine önce öğrenciler için anlamlı kelimelerle başlanır. Kelimelerden cümleler, cümlelerden de metinler oluşturularak okuma yazma öğretilir.

Bu yöntemde ilk öğretilen sözcükler, öğrencilerin tümünün bildiği basit sözcüklerdir. Öğrencinin dikkati “hece, harf” gibi sözcük ayrıntılarına çekilir. Yeni sözcüklerin anlaşılması için bireşim ve çözümleme yöntemlerinden yararlanılır (Köksal, 1999).

Kelimelerin cümle içerisinde ancak işletme (çekim) ekleriyle kullanım imkânı kazandığı Türkçe gibi diller için uygun değildir. Çünkü Türkçe kelimeler, çoğunlukla sözlüklerdeki yalın halleriyle değil, çoğunlukla kelime kök ve gövdelerine sondan eklenen yapım ekleriyle, birtakım hal, vasıta, aitlik gibi çekim ekleri almış olarak cümlelerde kullanılmaktadır. Bundan dolayı bu yöntem, Türkçe’nin yapısına uygun değildir (Gülbaş, 2008).

Calp (2003)’ün bildirdiğine göre; bu yöntem çocuk psikolojisine uygun değildir. Kelime kelime okumak, çocuğun hızlı ve anlayarak okumasına engel olur. İlerde, göz kaslarını hantallaştıracığı, geriye dönüşleri artıracığı; cümleyi kalıp halinde anlamaya, beyin kas koordinasyonunun oluşumuna engel olacağı unutulmamalıdır.

2.13.2.2. Cümle Çözümleme Tekniği:

Çözümleme teknikleri arasında en yaygın uygulama şansı bulan yaklaşım Cümle Çözümleme Tekniği olmuştur (Çelenk, 2005).

Bu yöntemde ilk okuma ve yazma öğretimine hazırlık ve çizgi alıştırmaları ile başlanır. Daha sonra çocukların anlayabileceği tam ve anlamlı kısa cümleler verilir, zamanla cümleler kelimelere, kelimeler hecelere, heceler ise harflere bölünür. İlk okuma ve yazma, çocuklara cümleler aracılığı ile öğretilir (Nargül, 2006).

Calp (2003)'e göre, bu yöntem, öğrencinin özelliklerini göz önünde tutarak kısa ve anlamlı cümlelerden ise başladığı ve onu merkeze aldığı için öğretim ilkelerine de uygundur ve cümle yöntemi, sondan eklemeli bir dil olan Türkçe'nin yapısına uygundur.

Çelenk'e göre bu yöntem zaman alıcı ve okumaya geciktirici bir özelliğe sahiptir. Ayrıca verilen cümlede çocuk pek çok uyarıcının etkisinde kaldığından, çözümleme sürecinde hecelerin ve seslerin sezdirilmesi o kadar da kolay olmamaktadır.

Bu yaklaşımda üzerinde çalışılacak cümlelerin belirlenmesinin önemi büyüktür. Bu cümlelerin belirlenmesinde; anlam bütünlüğünün oluşturulması, alfabedeki bütün seslerin cümleler içinde yer alması, cümlelerin öğrenci için anlam ifade etmesi, diğer derslerle de anlamlı bütünler oluşturması gibi kriterlerin göz önüne alınması önemlidir (Çelenk, 2005).

Bu yöntemin işlem basamaklarını Çelenk şöyle sıralamıştır:

2.13.2.2.1. Cümleyi Tanıma

Bu evrede, öğrencilerin cümleyi bütün olarak tanınması, algılaması ve diğer cümlelerden ayırt edecek düzeyde öğrenmesi gerekir.

2.13.2.2.2. Cümleyi Çözümleme ve Kelimeyi Tanıma

Cümleyi çözümleme süreci, kelimeyi tanıma sürecini de içerir. Cümle tanıma sürecinde, cümleleri oluşturan kelimeleri öğrenci tanımaya, benzer kelimeler arasında ilişki kurmaya ve farklı kelimeleri ayırt etmeye başlar. Öğretmen bu durumda öğrencinin en iyi tanıdığı cümlelerden başlayarak kelimelere ayırmaya, bu kelimeleri ayrı ayrı okutup yazdırmaya ve her kelimeyi aynı anlamlı yapılarda kullanırmaya başlar.

2.13.2.2.3. Kelimeyi Çözümleme ve Heceyi Tanıma

Kelimeleri oluşturan heceleri öğrenci tanımaya, benzer heceler arasında ilişki kurmaya ve farklı heceleri ayırt etmeye başlar. Öğretmen bu durumda öğrencinin en iyi tanıdığı kelimelerden başlayarak hecelere ayırmaya, bu heceleri ayrı ayrı okutup yazdırmaya ve her heceyi yeni anlamlı yapılarda kullanırmaya başlar.

2.13.2.2.4. Sesleri Tanıma

Bu yöntemde öğrencinin bütünlük içerisinde olan cümleler içerisinde sesi sezmesi ve harf-ses ilişkisini kurması ve sesin sembolü olan harfi tanıması gerekir. Öğretilen heceler arttıkça öğretmen benzer sesleri olan heceleri gruplayarak öğrencilerin harfleri sezmelerinde öğrencilere yardımcı olur.

- Ç – sesi

Aç Çok

İç Çek

Uç Ça

Üç Çu

2.13.2.2.5. Serbest Metne Geçiş

Bu yöntemde harflerin de sezilmesi sağlandıktan sonra öğrencilerin serbest metin okumaya geçmeleri beklenir ve bu geçiş kritik dönemi oluşturur. Bu dönemde tekerlemeler ve çocuk için anlam ifade edebilecek şiirlerden yararlanılır. Öğrenci akıcı ve keyif alarak okur.

2.13.3. Öykü Çözümleme Tekniği:

Bu yöntemde öğrencilerin dikkati günlük hayatlarından alınan ve genellikle olaya dayanan bir hikâye üzerine çekilir ve hikâyenin içerisindeki olayların neden sonuç ilişkisi soru-cevap tekniğiyle kavratılır (Calp,2003).

Hikâye yöntemi, cümle yönteminin genişletilmiş biçimidir. Burada temel birim, hikâyeyi oluşturan birtakım cümlelerdir. Bu yöntem, okuma alıştırmalarını daha ilginç hale getirir; çünkü hikâyeler bütün çocukları ilgilendirir. Böylece kelime ve cümle yöntemlerinin bazı sakıncalarını gidermektedir. Ayrıca, bu yöntem, başlangıç, çevre ve sonuç olmak üzere birbirini izleyen birtakım olayları aktarır ve daha mükemmel bir düşünce biriminin meydana gelmesini sağlar. Öğrencinin dikkati, metnin anlamı üzerine çekilmekle kalmaz, aynı zamanda bir düşünce zincirini önceden sezmeye ve izlemeye yöneltir. Hikâye, öğrencilere basit bir cümleden çok düşünce ilişkilerini tartışma ve anlama fırsatlarını verir (Öz,1998).

Bu yaklaşımda, çocuklar için daha ilginç olduğu için okuma yazmanın öğretilmesine bir masal ya da öyküden başlanmasının daha uygun olacağı düşüncesinden hareket edilir. Öykü önce çocuklara anlatılır, öykü ile ilgili varsa çizgi film izlettirilir veya ses kaydı dinlettirilir. Öykü bölüm bölüm okutulur ve kısa cümlelerden başlanarak çözümlenir. Cümle zaman içerisinde kelimelere, kelimeler hecelere, heceler de harflere ayrılarak çocuğun okumayı çözümlemesi öğretiminin aşamalarını oluşturur. Bu yöntemle okuma yazma öğretiminin okuduğunu anlama düzeyini arttırdığı savunulmaktadır. Öykü çözümleme tekniği, ülkemizde ve dünyada yaygın bir uygulama alanı bulamamıştır (Çelenk, 2005).

2.13.4. Karma Yöntem

Karma yöntemde esas olan, cümle, cümleyi oluşturan kelime, hece ve harflerin bir arada öğretilmesidir.

Çözümleme yönteminin zaman alıcı özelliğinden kurtulmak ve bireşim yönteminin ileri sürülen sakıncalarından kaçınmak için daha çok uygulamadaki öğretmenlerin geliştirdiği bir ara öğretim yoludur (Çelenk, 2005).

Karma yöntem daha çok yetişkinlere yönelik bir yöntemdir. Karma yöntemin uygulamasında iç tutarlılık yoktur. Okuma yazma öğretimindeki ön koşul öğrenmeleri

dikkate alınmayabilir. Uygulayıcı, bir gün cümle verir, sonra ses verir, ardından hece çalışması yapabilir (Güleryüz, 2000).

Yurt dışı kaynaklarda ilk okuma yazma öğretiminde “eklektik yaklaşımlar” başlığı altında bu yaklaşımın yaygın uygulamalarına rastlanmaktadır (Çelenk, 2005).

2.14. Ses Temelli Cümle Yöntemi

Ses Temelli Cümle Yöntemi’nde, ilk okuma-yazma öğretimine seslerle başlanmaktadır. Anlamli bütün oluşturacak birkaç ses verildikten sonra seslerden, hecelere, kelimelere ve cümlelere ulaşılmaktadır. İlk okuma-yazma öğretimi, cümlelere kısa sürede ulaşılacak şekilde düzenlenmektedir (MEB, 2007).

Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu, yeni yaklaşım ve modeller çerçevesinde geliştirilen yeni Türkçe Öğretimi Programı’nda ilk okuma yazma öğretimine ayrı bir önem vermiş ve yöntem olarak 2005-2006 eğitim öğretim yılından itibaren ses temelli cümle yönteminin kullanılmasını ön görmüştür. Güneş (2006), Ses Temelli Cümle Yöntemi’nin dünyanın hiçbir yerinde örneğinin olmadığını, tamamen ülkemize özgü, yeni ve günümüz eğitim yaklaşımlarına dayalı bir yöntem olduğunu belirtmektedir.

2.14.1. Ses Temelli Cümle Yönteminin Özellikleri

Ses temelli cümle yönteminin özellikleri şöyle sıralanabilir (MEB, 2005):

- Ses Temelli Cümle Yöntemi’nde ilk okuma yazma öğretimi Türkçe öğretiminin beş öğrenme alanı (dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu) ile birlikte yürütölmektedir.
- Ses temelli cümle yöntemi ilk okuma yazma öğretim aşamaları öğrencinin, bilgilerini yapılandırmasını kolaylaştırmaktadır.
- Bu yöntem ilk okuma yazma öğretim sürecinde öğrencilerin çok sayıda ve çeşitli hece, kelime, cümlelerle, okuma yazma öğrenmelerini sağlamaktadır.

- Öğrencilere sunulan zengin içerik, onların temel düşünme becerilerini, yaratıcılıklarını ve zeka alanlarının gelişimine katkı sağlamaktadır.
- Ses temelli cümle yöntemi öğrenme-öğretme sürecinde öğrencinin dikkat düzeyinin gelişimine katkıda bulunmaktadır.
- Ses temelli cümle yöntemi ilk okuma yazma öğretim aşamaları öğrencinin cümle kurma ve metin oluşturma becerilerinin gelişimine katkı sağlamaktadır.
- Öğrencilerin duyduğu ve çıkardığı seslerin bilincine varmasını sağlamaktadır.
- Programda sesler, alfabedeki sıralanışlarına göre a'dan z'ye değil, harflerin yazım kolaylığı, anlamlı hece ve kelime oluşturmadaki verimliliği dikkate alınarak altı grupta toplanmıştır.

Programda altı ses grubuna bir öneri olarak şöyle yer verilmiştir :

1. Grup : e, l, a, t	E, L, A, T
2. Grup : i, n, o, r, m	İ, N, O, R, M
3. Grup : u, k, ı, y, s, d	U, K, İ, Y, S, D
4. Grup : ö, b, ü, ş, z, ç	Ö, B, Ü, Ş, Z, Ç
5. Grup : g, c, p, h	G, C, P, H
6. Grup : ğ, v, f, j	Ğ, V, F, J

Örneğin, Pazartesi günü “e”, Salı günü “l”, Çarşamba günü “el”, Perşembe günü “ele”, Cuma günü “el ele”, “El ele” öğretilmektedir. Sonraki süreçte “a, al, ala, El al, Ela al, Ela ele al, Lale Ela el ele, ela lala al, t, et, ete, at, Ata, vb. devam etmektedir (Güneş, 2005).

2.14.2. Ses Temelli Cümle Yönteminin İlkeleri

İlk okuma yazma sürecinde dikkat edilmesi gereken ilkeler şunlardır (MEB, 2005):

- 1- Öğrencilerin ön bilgilerinden hareket edilmelidir.
- 2- Öğretim sürecinde ağırlık olarak sentez yöntemi kullanılmalıdır.

- 3- Özellikle ve öncelikli olarak anlamlı heceler elde edilerek çalışılmalıdır.
- 4- Oluşturulacak hecelerin; kolay okunur, dilimizde kullanım sıklığına sahip, anlamının açık ve somut, anlamı görselleştirilebilir ve işlek hece yapısına sahip olmasına dikkat edilmelidir.
- 5- Kısa sürede cümlelere ulaşılmalıdır.
- 6- İmkânlar ölçüsünde görsellere başvurulmalıdır.
- 7- Somut öğelerden yararlanmaya ağırlık verilmelidir.
- 8- Hece tablosu hiçbir şekilde kullanılmamalıdır.
- 9- Öğrenilenlerin kalıcılığı için; yeni öğrenilenleri önceki öğrenilenlerle ilişkilendirme, öğrenci defterine yazma, okunan ve yazılanları sergileme, çalışma kitaplarında yer alan etkinlikleri yapma çalışmaları kullanılabilir.

2.14.3. Ses Temelli Cümle Yönteminin Aşamaları

Ses Temelli Cümle Yöntemi'ne göre ilk okuma yazma öğretimi aşağıdaki aşamalar izlenerek gerçekleşir (MEB, 2005).

2.14.3.1. İlk okuma yazmaya hazırlık:

Programda; ilk okuma yazmaya hazırlık aşamasında genel hazırlık, okumaya ve yazmaya hazırlık olmak üzere üç tür çalışmadan bahsedilir.

2.14.3.1.1. Genel Hazırlık

Öğrencilere, sınıf ortamına, arkadaşlarına ve öğretmenlerine alışmaları için okulun ilk gününden itibaren rahat iletişim kurabilecekleri bir ortam sunulmalıdır. Bunun için oyunlar, dramalar, şarkılar, bilmeceler birer araç olarak kullanılarak öğrencilerin, ilk okuma-yazma çalışmalarına yönelik olumlu tutum geliştirmeleri sağlanabilir.

Ayrıca öğrenciler çeşitli yönleriyle (görme, işitme, geçirdiği hastalıklar, aile ve sosyal durumu vb.) tanınmaya çalışılmalı, sınıf ortamının düzenlenmesinde ve ilk

okuma-yazma öğretiminde bunlar dikkate alınmalıdır. Çocukların gelişimi düzenli aralıklarla kontrol edilmeli; aileler, yapılması gerekenler hakkında bilgilendirilmeli, onların desteği alınmalı (MEB, 2005).

İlk okuma-yazma öğretiminde önemli birer etken olan öğrencilerin görme ve işitme sorunları, geçirdiği hastalıklar, sosyal ve ekonomik, kültürel durumu gibi çeşitli yönlerinin tanınması, sınıf ortamının düzenlenmesi için hazırlığın önemine vurgu yapılmaktadır.

2.14.3.1.2.Okumaya Hazırlık

Program, ilk okuma yazma çalışmalarında düşünce akışını artıran, anlamayı ve çalışmaları kolaylaştıran doğru oturma şekline önem vermektedir. Öğrencilere kitabı nasıl tutacakları ve sayfaları nasıl açacaklarının gösterilmesi gerekliliği ve göz ile kitap arasındaki en uygun uzaklığı korumaları gerekliliği üzerinde durur.

Okuma çalışmalarından önce öğrencilerde görselleri tanıma, anlama, yorumlama ve anlatma becerileri geliştirilmesinin önemini belirtir. Bu amaçla gördüğü resmi tanıma ve ayırt etme, görsellerin ayrıntılarını anlatma, söylenen kelimenin görsel karşılığını bulma, söylenen cümleye uygun resimler bulma, soru cevaplamada görsellerden yararlanma, görsellerle hikaye oluşturma, görsellerle oluşturulmuş bir hikayede kahraman, olay, yer ve zaman hakkında konuşma gibi çalışmalar yapılması önerisinde bulunulmuştur (Orhan, 2007).

2.14.3.1.3. Yazmaya Hazırlık

Yazmaya hazırlık olarak aşağıda el hareketleri, boyama, kalem tutma, serbest çizgi çalışmaları verilmektedir. Öğrencilerin gelişme durumuna göre daha farklı çalışmalarda yapılabilir (MEB,2005).

El hareketleri: Yazmaya başlamadan önce öğrencilerin çeşitli oyunlarla el kol kasları geliştirilmelidir. Bu çalışmalarla öğrencilerin kas esnekliği sağlanmalıdır. Bu amaçla aşağıdaki etkinlikler yapılabilir:

- Parmakları kullanarak şarkılar söyleme. Örneğin, “sağ elimde beş parmak, sol elimde beş parmak...” şarkısının söylenmesi.
- Parmak uçları ile sıra üzerine vurarak yağmur yağma sesinin çıkartılması (hafif yağmur, şiddetli yağmur, gök gürültüsü taklitleri).
- Direksiyon çevirme hareketiyle sağa ve sola doğru dönüşler yapma.
- Elma, armut toplama veya parmaklarını açıp kapatarak far yakıp söndürme taklidi yapma.

Boyama: Çeşitli boya kalemleriyle resim yapma etkinlikleri yapılabilir.

Kalem Tutma: Kalem tutmanın ilk okuma-yazma öğretimi açısından ayrı bir önemi bulunmaktadır. Öğrencilerin bu aşamada edinecekleri alışkanlıklar ömür boyu sürmektedir. Öğrencinin, kalemi yanlış tutması, ellerinin çabuk yorulmasına neden olmakta ve güzel yazı yazmasını engellemektedir. Bunu önlemek için öğretmen, her öğrencilerin kalem tutuşunu gözlemleme kalemi doğru tutma alışkanlığı kazanmalarını sağlamalıdır.

Serbest Çizgi Çalışmaları: Serbest çizgi çalışmaları bitişik eğik yazıya hazırlayıcı nitelikte olmalıdır. Öğrencilere çeşitli resimler yaptırılır. Yapılan bu çalışmaların çevrede görülen ve bilinen varlık ve nesnelerden örneklendirilmesi öğrencinin çevresiyle bütünleşmesi ve yaptıklarını anlamlandırması bakımından önemlidir. Bu aşamada şu çalışmalar yapılabilir:

- Karalama (kus yuvası, çember, bulut yapma).
- Sürekli ve eğik çizgiler çizme (dalga, yılan, halat vb.)

Düzenli Çizgi Çalışmaları: Bu aşamada yapılacak çizgi çalışmaları, harfleri yazmaya hazırlık niteliğindedir (MEB, 2005).

2.14.3.2. İlk Okuma Yazmaya Başlama

Bu aşamada sesi hissetme ve tanıma, sesi okuma ve yazma, sestten anlamlı heceler, kelimeler ve cümleler oluşturma ile metin oluşturma çalışmaları yapılmaktadır.

2.14.3.2.1. Sesi hissetme ve tanıma

Canlandırma, tekerleme, şarkı, öykü gibi etkinliklerle sesler hissettirilir. Doğru ses alındıktan sonra, tekrar edilmelidir. Tekrarları, öğretmen, çocuklar ve gruplar halinde yapılabilir. Hissettirilen sesin geçtiği birkaç kelime peş peşe söylenir. Öğrencinin sesi bulması sağlanır. Ardından sesin geçmediği kelimeler söylenir. Aradaki farkın bulunması sağlanır. Sesleri ayırt edip, edemediğine bakılır. Çocuklar da sesin geçtiği kelimelere örnekler verilmesi istenir ve anında geri bildirim yapılarak araştırmalar yapılır. Bu aşamadan sonra görsel sunulardan faydalanılır. Seslerle ilgili farklı türde birçok görsel öğrencilere gösterilir. Bu çalışma sesin öğrencinin zihninde tam anlamıyla oluşmasını ve öğrencinin gerçek yaşamdan yararlanarak daha kalıcı ve hızlı öğrenmesini sağlar (Akyol, 2005).

2.14.3.2.2. Sesi okuma ve yazma

Ses, canlandırma, tekerleme, öykü ve görsellerle hissedilip, öğrencinin dikkati çekildikten sonra ses-harf ilişkisi önem kazanmaktadır. Bu aşama ses temelli cümle yönteminde okuma yazma açısından son derece önemli bir aşama olarak görülmektedir.

Öğretmen tanıtılacak ve yazılacak olan sesin önemli bir iş olduğunu öğrenciye hissettirerek güdülmesi gerekir (Akyol, 2005). Bu harflerin okumasını nasıl kolaylaştıracağını, okumanın da hayatının önemli bir kısmını oluşturduğu öğrenciye hissettirilmelidir. Öğrenci bu şekilde yazmaya istekli hale gelmelidir. Sesin önemi hissettirildikten sonra sesin öğrencinin büyük kas hareketini sağlamak için, harfin nereden başlayıp yazılacağına, nerede son bulacağına; yani yön becerisini geliştirmeyi sağlamak için sesin havada öğretmen rehberliğinde yazılması gerekmektedir. Akyol, öğretmenin havada yazarken çocuklara yüzünü tam olarak dönerse çocukların harflerin

hareket yönünü karıştırabileceği ve buna fırsat vermemek için öğretmenin tahtaya ve öğrenciye yarı dönük vaziyette durması gerektiğini belirtmiştir. Öğretmen bu tekniği yaparken el hareketlerinin her öğrenci tarafından görülmesine emin olunması gerektiğini belirtilmiştir. Çelenk, havada yazılan yazıların küçük olmaması gerektiğini, en az çapının elli santimetre olması gerektiğini vurgulamıştır. Havada harf yazılırken, harfin kaç hareketle ve nerde başlayıp nerde biteceği öğrencilere açık bir şekilde ve tekrarlanarak ifade edilmelidir.

Harfler, yazılırken önce küçük harflerle başlanarak, öğrencinin daha kolay yazması sağlanmalıdır. Büyük harfler ise cümle başlarında ve özel isimlerde tanıtılıp, gösterilmelidir (Güneş, 2007).

2.14.3.2.3. Sesten, heceler, hecelerden kelime kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturma

İlk okuma-yazma öğretiminin en önemli aşaması heceler üretme, hecelerden kelimeler, kelimelerden de cümleler oluşturmaktır. Bu aşamada aşağıdaki çalışmalar yapılmalıdır (Gülpaş, 2008):

- 1- Verilen ilk iki sesin ardından bu seslerle ilgili hecelere ulaşılmalıdır.
- 2- Elde edilen hecelerle okuma ve yazma çalışmaları yapılmalıdır.
- 3- Verilen her yeni ses, önceki öğrenilenlerle ilişkilendirilmeli yeni heceler ve kelimeler oluşturulmalıdır.
- 4- Her ses grubu tamamlandıktan sonra yapılan çalışmalar gözden geçirilip değerlendirilmeli bir sonraki ses grubuna geçişte öğrencilerin daha önce verilenleri öğrenmiş olmalarına dikkat edilmelidir.
- 5- Sesler verildikçe üretilen heceler artacak bunlara bağlı olarak kelime ve cümle oluşturma süreci de kolaylaşacaktır. Bu süreçte elde edilen kelimelerden; özel adlarda cümle başlarında büyük harf yazımı ve kullanımından es zamanlı olarak yararlanılmalıdır.
- 6- Elde edilen kelime ve cümlelerin anlamları üzerinde durulmalıdır.

- 7- Öğrenciler, kelime ve cümle oluşturmaya özendirilmelidir. Oluşturulan kelime, cümleler okunmalı ve yazılmalıdır.

2.14.3.2.4. Metin oluşturma

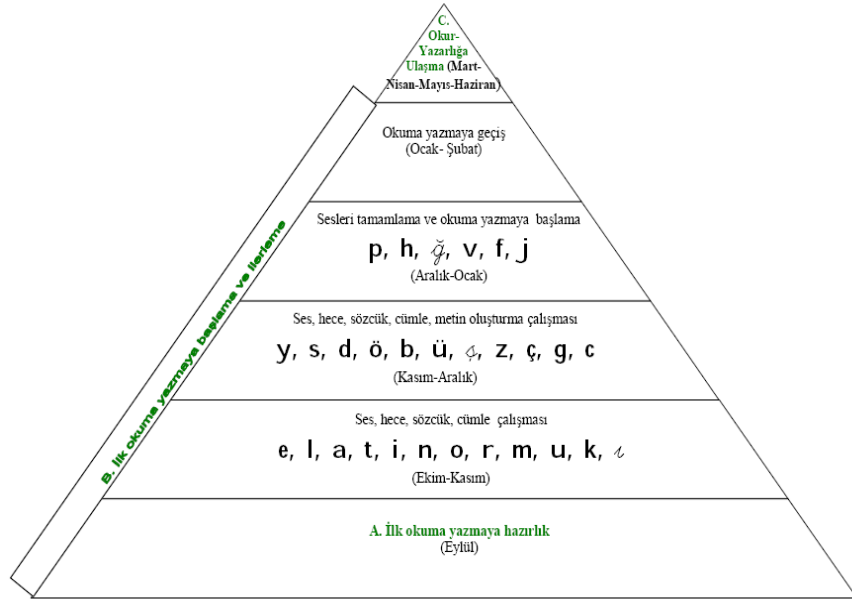
Öğrenilen kelimelerden ve cümlelerden yararlanılarak metin oluşturulmalıdır. Metin yazdırılırken doğru yazmaya ve yazı estetiğine özen gösterilmelidir. Öğrenciler yazılarını dört çizgi üç aralıktan oluşan satır çizgilerine yazmalıdırlar. Ayrıca kendi oluşturdukları farklı metinleri okumaları teşvik edilmelidir.

2.14.3.2.5. Okuryazarlığa Ulaşma

Okuryazarlığa ulaşma, ilk okuma-yazma öğretim sürecinin son aşamasıdır. Buna serbest okuma yazma aşaması da denilmektedir. Öğrencilerin şiirleri, tekerlemeleri, hikâyeleri ve okuma kaynaklarından seçtikleri metinleri sınıftaki arkadaşlarına okumaları sağlanmalıdır. Ayrıca kendilerini yazılı olarak ifade etmeleri ve yazılanları okuyarak paylaşmaları sağlanmalıdır. Yazılarını tek çizgili defter satırı üzerinde yazmalıdırlar (MEB,2005).

2.14.4.Ses Temelli Cümle Yönteminin Okuma Yazma Zaman Piramidi

İlk okuma yazma öğretimi bir süreçtir. Öğrencilerin, duyduğu ve çıkardığı seslerin bilincine varmasını sağlamak ve öğrencilerin temel düşünme becerilerini, yaratıcılıklarını ve zekâ alanlarının gelişiminin zamanında olabilmesi için zaman dilimlerinin iyi kullanılması gerekmektedir.

Şekil 3. Ses Temelli Cümle Yönteminin Okuma Yazma Piramidi (Gün ve Güngör, 2006)

Ses Temelli Cümle Yönteminin Okuma Yazma Zaman Piramidi'nde de verildiği gibi eylül ayında ilk okuma yazmaya hazırlıkla başlar. Daha sonra ekim ayından ocağa kadar ses grupları tamamlanır ve okumaya geçişler başlar. Mart, nisan, mayıs ve haziranda öğrenciler okuma yazma becerisinin kazanımını elde etmiş olurlar. Bu dönemde öğretmenler sınıfta anlama çalışmaları, yazma çalışmaları ve akıcı okuma alışkanlıklarını kazanmaları konusunda öğrencilere farklı etkinlikler yaptırırlar.

Ses temelli cümle yöntemi kullanılırken göz önünde bulundurulması gereken hususlar şunlardır (Güneş, 2005):

- Okuma yazma öğretimine çok erken yaşlarda sesleri fark etmeleri sağlanarak başlanmalıdır
- Her ses ilgili olduğu hecelerle eşleştirilmelidir.
- Çok sık kullanılan ve düzenli olan ses ve hece ilişkileri sistematik bir şekilde öğretilmelidir.

- Öğrendikleri ses hece ilişkisini uygulayarak pratik yapabilecekleri ilişkileri kodlayarak çözümlenebilir metinler vermelidir.
- Anlamayı geliştirmek için ilgi çekici hikâyelerden faydalanılmalıdır.

2.15. Bitişik Eğik Yazı

Programdaki bitişik eğik yazı kullanımına ilişkin açıklamalar da şöyledir.

- 1- Okula yeni başlayan öğrenciler, kalem ilk defa kullanırken eğik ve dairesel çizgiler çizmektedirler.
- 2- Öğrenciler anatomik yapıları gereği kalem eğik tutmaktadırlar. Bu durum herhangi bir güçlüğü neden olmamaktadır.
- 3- Bitişik eğik yazının akıcı ve kesintisiz olması, soldan sağa doğru yazı yönünü destekler niteliktedir.
- 4- Geri dönüşlere izin vermeyen bitişik eğik yazı, yazının akıcı ve doğru yönde gelişmesini desteklemektedir.
- 5- Bitişik eğik yazı, harflerin doğru yazımını desteklemekte, harflerin yazılış yönlerinin karıştırılması sorununun ortadan kaldırmaktadır.
- 6- Bitişik eğik yazıdaki süreklilik, düşüncelerdeki sürekliliği yansıtmakta, birbirlerini desteklemekte ve akıcı okuma becerisine de yansımaktadır.
- 7- Önce dik temel harflerle yazmayı öğrenen öğrenciler, bitişik eğik yazıya geçişte güçlük çekmektedirler. Bu güçlüğü ortadan kaldırmak amacıyla ilk okuma yazma öğretiminde bitişik eğik yazısı kullanılmaktadır.
- 8- Araştırma sonuçlarında, öğrencilerin bitişik eğik yazı harflerini yazmakta herhangi bir problemle karşılaşmadıkları, zevk aldıkları belirtilmektedir.
- 9- Öğrencilerin estetik bakış açısı geliştirmelerinde bitişik eğik yazının estetik görünümü, olumlu yönde katkıda bulunmaktadır.
- 10- Bitişik eğik yazı ile okuma yazmayı öğrenme, öğrencilerin diğer yazı karakterleriyle yazılmış metinleri okumalarında problem çıkarmamaktadır (MEB, 2005).

Bitişik eğik yazı sadece yazma işlemi değildir. Bitişik eğik yazı hem fiziksel hem de zihinsel süreçlerden oluşan karmaşık bir etkinliktir. Bitişik eğik yazı yazmak için bazı zihinsel ve fiziksel becerilerin geliştirilmesi gerekmektedir. Zihinsel beceriler, duyuşsal beceriler ve motor beceriler kısaca bireyin psiko-motor gelişimi söz konusudur (Güneş, 2007).

Ülkemizde bitişik eğik yazı 2004 Türkçe Öğretim Programıyla yaygınlaşmaya başlamıştır. Okuma yazmanın temeli okul öncesi öğretimde öğrenciye verilmeye çalışılmaktadır. Dik temel harflerin ardından bitişik eğik yazı harfleri ile yazmaya başlayan öğrenciler daha sonra bitişik eğik yazıya geçişte güçlük çekmektedirler. Bu nedenle ilk okuma-yazma öğretimine bitişik eğik yazı ile başlanması gerekmektedir. Ana sınıfı ve anaokullarında kalemi dik tutma ve dik çizgi çalışmalarından kaçınılmalıdır. Olabildiğince eğil çizgilere ağırlık verilmelidir.

2.16. Okul Öncesi Eğitimin İlk Okuma Yazmadaki Etkisi

Çocukların okulda okumayı rahat öğrenmeleri için okul öncesi dönemde, beslenme, temizlik, giyinme eğitimi aldığı gibi okuma yazma eğitimi de almaları gerekir. Çocuklar kitapla bu dönemde tanışmalıdır. Beyin gelişiminin 2/3'sinin tamamlandığı ve öğrenmenin çok hızlı geliştiği erken çocukluk döneminde kitapla yaşadığı deneyimler çocukta okumanın eğlenceli bir etkinlik olduğu düşüncesinin doğmasını sağlayacaktır. Okul öncesi okuma yazmaya ve okula hazırlık çalışmaları hem çocuğun ve okulun işini kolaylaştırır, hem de eğer varsa ileride okuma yazmayı öğrenmesini engelleyecek fizyolojik veya ruhsal sorunun erkenden belirlenmesini sağlar (Savaş, 2006).

Orhan'ın(2002) Koç, Taylan, Bekman'dan aktardığına göre, "Okul öncesi eğitim programlarında yer alan etkinlikler, özellikle çocuğun bilişsel ve dilsel becerilerini geliştirmek, böylece onu okuma yazma öğrenmeye hazırlamak üzerinde yoğunlaşır. Okul öncesi eğitim, elverişsiz koşulları olan çevrelerden gelen çocukların okula hazırlanmasında son derece önemlidir."

Çocukların okuma yazma gelişiminde bu denli önemli bir role sahip anaokullarında oluşturulacak olan yazılı resimler ve panolarla süslenmiş oyun odaları veya sınıflar, buralarda yapılacak öykü okuma ve oyun etkinlikleri, çocuklara yazılı dilin örneklerini tanımaları açısından yeni fırsatlar sunacaktır. Okul öncesi dönemde evde veya anaokulunda katılımlı öykü okuma çalışmalarına katılmış çocuklar ilköğretime yazı dilinin biçimsel özelliklerini bilerek başlamaktadır. Bu çocuklar, bir kitaptaki yazıların kitabın birinci sayfasından başlayarak, satırların soldan sağa doğru ve daha sonra yukarıdan aşağıya doğru olmak üzere okunduğunu, harflerin ve sözcüklerin belli kalıplar içinde anlamlı bir şekilde bir araya getirildiğini, yazılı sözcüklerle konuşulan sözcükler arasında bir bağ olduğunu daha okula gelmeden öğrenmiş olurlar. Bu bilgilerle okula başladıklarından okuma yazmayı sökmeye zorluk çekmezler (Savaş, 2006).

Bütün bu okul öncesi eğitim etkinlikleri sayesinde çocuk okul ortamına kolayca sosyal, bilişsel ve fiziksel uyum sağlayabilecek ve ilk okuma-yazma öğretimi sırasında ihtiyaç duyacağı dil gelişim düzeyine ulaşmış olarak ilköğretime başlayacaktır. Okul öncesi desteği, ilköğretim yıllarında zaman kazanımını, etkin bir öğretimi ve öğrenci açısından da daha yüksek başarıyı getirecektir (Orhan, 2007).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın evreni ve örnekleme, veri toplama araçları ile araştırmada izlenen yol ve verilerin çözümlemesi yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmayla ilköğretime yeni başlayacak çocukların sahip oldukları kelime servetini belirlemek amaçlanmaktadır. Bu amaçla Elazığ ilinde bulunan okul öncesi öğrencilerin kelime servetini belirlemek amacıyla betimsel tarama yönteminden yararlanılmıştır. Tarama modeli geçmişteki ya da halen mevcut olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Tarama modelinde önemli olan, var olan durumun olduğu gibi değişmeksizin gözlemleyebilmelidir (Karasar 1994).

Nitel araştırma gözlem, görüşme ve doküman çözümlemesi gibi bilgi alma yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal bir ortamda gerçekçi bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmalar olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım, 1999). Cresswell (1994) 'in Locke, Spirdusa ve Silverman (1987)'den aktardığına göre nitel araştırmanın amacı özel bir sosyal durumu, olayı ya da rolü anlamaktır. Nitel araştırmalar, araştırmacının çalışmanın amacını sınıflama, listeleme, kopyalama, karşılaştırma ve benzetme yoluyla sosyal bir olguyu aşamalı olarak anladığı bir araştırma sürecidir.

Nitel araştırmalarda veriler rakamlarla ifade edilmekten ziyade kelimelerle ya da görüntülerle ortaya konulmaktadır. Nitel çalışmalardan ortaya çıkan veri betimseldir. Yani veri, sayılar yerine resimler, kelimelerle kaydedilir. Bunun için veri toplama sırasında, görüşme, alan notları, fotoğraflar, video-teyp görüntüleri, kişisel dokümanlar elde edilir. Nitel araştırmalar sonuç ya da ürün kadar, meydana gelen süreç üzerinde odaklanır. Araştırmacılar özellikle meydana gelen şeylerin nasıl olduğunu anlamaya çalışırlar (Cresswell, 1994).

Nitel araştırmaların verileri betimsel olup; süreç ve anlamla ilgilidir. Araştırmacı veri toplamada ve analizde birincil araçtır. Nitel araştırmalar, araştırma sırasında elde edilmiş verileri ya da bulguları inceleyerek hipotezlerini çürütmek ya da desteklemek için bir çaba içerisinde değildir. Aksine elde edilen verilerin sistemli ve planlı bir şekilde incelenmesi sonucunda tümevarım yöntemiyle, kuram üretme yoluna gidilir. İlk önce veriler incelenir, daha sonra bu incelemeyle birlikte araştırılan sosyal olguyu en iyi biçimde yansıtacak teori ortaya çıkarılır (Ekiz, 2003).

Nitel araştırmalarda araştırmanın doğası, konusu ve amacına göre birçok yöntem kullanılmaktadır. Nitel araştırmalarda en yaygın biçimde tercih edilen yöntemler gözlem, görüşme ve yazılı doküman incelemesidir (Yıldırım, 1999).

Görüşme, görüşmecinin cevap almak amacı ile soruları, sözlü ve genellikle yüz yüze olmak koşulu ile deneklere yönelttiği, sohbet havasında yapılan bir etkileşimdir. (Bogdan ve Biklen, 1998). Görüşme, kaynak kişinin ilgi, görüş, tutum ve davranışlarını ortaya çıkarmak üzere iki kişi arasında serbest bilgi değişimini sağlamak amacıyla düzenlenir. (Balcı, 2001). Görüşme daha çok sosyal bilimlerde, betimsel ve tarihi araştırmalarda kullanılmakla birlikte, her alanda kullanılabilecek genel bir veri toplama yöntemidir (Özgüven, 1992). Görüşmeler değişik biçimlerde gruplanabilmektedir. Ancak en yaygın grupta biçimi yapılandırılmış görüşme, yarı yapılandırılmış görüşme ve yapılandırılmamış görüşme olarak üçlü sınıflamadır (Karasar, 1999).

Yapılandırılmış görüşme, daha çok önceden yapılan ve ne tür soruların ne şekilde sorulup, hangi verilerin toplanacağını en ayrıntılı biçimde saptayan “görüşme plan”ının aynen uygulandığı bir görüşmedir (Karasar, 1999). Yapılandırılmış görüşmeler görüşmecinin her bir görüşülen kişiye aynı soruları aynı düzende sormasına imkan verir (Mathers, Fox ve Hunn, 1998). Yapılandırılmış görüşmede amaç, görüşülen bireylerin verdikleri bilgiler arasındaki paralelliği ve farklılığı saptamak ve buna göre karşılaştırmalar yapmaktır. Açık uçlu sorular bu görüşme türünde nadiren kullanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2000).

Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, yapılandırılmış görüşme tekniğinden biraz daha esnektir. Bu teknikte, araştırmacı önceden sormayı planladığı soruları içeren bir görüşme formu hazırlar. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği sahip olduğu belirli düzeydeki standartlığı ve aynı zamanda esnekliği nedeniyle eğitimbilim araştırmalarına daha uygun bir teknik görünümü vermektedir (Türnükü, 2000). Bu görüşme türünde önceden araştırmacı tarafından belirlenmiş sorular vardır. Bu sorular her bir katılımcıya sistematik olarak sorulur, ancak katılımcılara ayrıntılara inebilmelerine yetecek kadar özgürlük verilir. Böylece katılımcıların standart sorulara verilen cevapların ötesine geçmeleri beklenir (Altunışık 2001).

Yarı yapılandırılmış görüşmeler, konu alanında araştırmacının aydınlatmak istediği alana dayanan bir dizi açık uçlu soruyu içerir. Hem görüşmeciye hem de görüşülen kişiye bazı konuları daha ayrıntılı tartışma fırsatları sağlar. Eğer görüşülen kişi bir soruyu yanıtlamada zorlanırsa ya da yalnızca kısa bir yanıt verirse görüşmeci, görüşülen kişinin sorunun daha ötesini düşünmesini cesaretlendirecek ipuçları kullanabilir. Yarı yapılanmış bir görüşmede, görüşmeci görüşülen kişinin yanıtları üzerinde özenle hazırlanmış sondalar ile derinliğine araştırma yapma özgürlüğüne sahiptir (Mathers, 1998). Yarı yapılandırılmış görüşme türünde görüşülen kişilerin gereksinimleri doğrultusunda araştırmacı soruları sorarken sorulara ilişkin ek açıklamalar yapabilir (Berg, 1998).

Yapılandırılmamış görüşme, görüşmeciye büyük hareket ve yargı serbestliği veren, esnek, kişisel görüş ve yargıların köklerine inmeyi sağlayan bir görüşme tekniğidir. Sorulacak sorular önceden hazırlanmış olsa da, görüşmedeki gelişmeye göre yeni sorular sorulabilir (Karasar, 1999). Yapılandırılmamış görüşme türünde, araştırmacı görüşülenle belirli konuları keşfetmeye çalışır. Görüşme sırasında çalıştığı problemle ilgili belirli özel alanlar keşfederse, daha ayrıntılı sorularla o alanları daha derinliğine irdelemeyi deneyebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2000).

Araştırmada hem nitel, hem de nicel verilere dayalı inceleme ve analiz yapıldığından dolayı bu araştırma karma model arz etmektedir. Araştırmada öğrencilerin sahip oldukları kelime servetine ulaşmak amaçlandığından önemli olan

çocukların doğal ortamlarında daha fazla konuşmalarını sağlamaktı. Bundan dolayı bu araştırmanın verileri görüşme türlerinden yapılandırılmamış görüşme tekniği ile toplanmıştır. Böylece öğrenciler sınırlandırılmamış, ilgili oldukları konulara göre rahat bir şekilde konuşturulabilmektedir. Böylelikle daha güvenilir ve geçerli veri toplamaya çalışılmıştır.

3.2. Araştırmanın Çalışma Evreni

Araştırmanın çalışma evrenini Elazığ ilinde 2008-2009 eğitim-öğretim yılında okul öncesi eğitim veren Elazığ Anaokulu, Elazığ Harput Koleji, Arıcak YİBO okullarındaki altı yaş öğrenci grupları oluşturmaktadır.

3.3. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Elazığ il merkezinde bulunan 2 okul ile Elazığ ilçesi olan Arıcak'ta 1 olmak üzere 3 okul öncesi sınıftan seçilen 30 okul öncesi öğrencisi oluşturmaktadır. Elazığ il merkezindeki okullar biri özel anaokulu diğeri ise devlet anaokulu olarak seçilmiştir. Araştırma her okuldaki on öğrenci alınarak toplam otuz öğrenciyle yapılmıştır. Öğrenciler gelir düzeylerine ve anne-baba eğitim durumlarına göre belirlenmiştir.

Araştırmada seçkisiz örnekleme yöntemlerinden tabakalı örnekleme yöntemiyle çalışma grubu belirlenmiştir. Tabakalı örnekleme, evrendeki alt grupların belirlenip bunların evren büyüklüğü içindeki oranlarıyla örnekleme temsil edilmelerini sağlamayı amaçlayan örnekleme yöntemidir (Büyüköztürk, 2009: 85). Örneklem dağılımının bir özel, bir devler, bir ilçe merkezinde bulunan okul öncesi sınıflar olarak alınması ve yine aile gelir düzeyi ve eğitim durumlarının dengeli bir dağılımla alınması araştırmanın daha sağlıklı ve objektif bir şekilde yürütülmesi amacıyla yapılmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan, ilköğretim okulları ve ana okulu, örnekleme oluşturan öğrenci dağılımları Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Çalışma Grubunu Oluşturan İlköğretim Okulları ve Anaokulu Seçilen Öğrenci Dağılımları

Okullar	Kız Öğrenciler	Erkek Öğrenciler	Toplam
Harput Koleji	7	3	10
Elazığ Ana Okulu	5	5	10
Arıcak YİBO	6	4	10
Toplam	18	12	30

3.4. Veriler ve Toplanması

Araştırma verilerinin toplanması amacıyla kuramsal boyutun oluşturulması için konuyla ilgili alan yazın taranarak araştırma, makale, tez, kitap, dergi v.b. incelenmiştir. Araştırmanın alt problemlerini yanıtlamak ve gerekli olan verileri toplamak için nitel yöntem kullanılmıştır. Nitel veriler öğrencilerle yapılandırılmamış görüşmeler yoluyla toplanmıştır.

Görüşmelerin yapılacağı okullardaki okul öncesi öğretmenlerle görüşerek uygun zamanlar belirlenmiştir, daha sonra belirlenen okullara gidilerek görüşmeler yapılmıştır. Öğrencilerle yapılan görüşmeler 17- 21 Mayıs 2009 tarihleri arasında Elazığ Anaokulu ve Harput kolejinde, 24- 27 Mayıs 2009 tarihleri arasında Arıcak YİBO'da gerçekleştirilmiştir.

Görüşmelerin tümü öğrencilerin kendi okullarında ve sınıflarında yapılmıştır. Öğretmenleri zaman zaman görüşmeye katılarak, öğrencilerin konuşabilecekleri ortamlar hazırlanmıştır. Görüşmelerin tümü araştırmacı tarafından ve birebir olarak gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler esnasında ses kaydı yapılmıştır. Görüşmelerde altı adet doksan dakika çekim yapabilen kasetler kullanılmıştır. Araştırma süresince yaklaşık dokuz saatlik kayıt elde edilmiş ve analiz edilmiştir.

Veriler elde edilirken araştırma örneklemine dahil edilen çocukların daha rahat ve daha çok konuşmaları için çocuklara araştırmacı tarafından değişik sorular sorulmuş ayrıca öğretmenler araştırma sürecine dahil edilerek; hikaye okuyarak ve birçok etkinlik yaparak çocukların konuşmaları sağlanmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Görüşme yoluyla elde edilen verilerin çözümlemesinde, betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Daha sonra elde edilen verilerin sayısallaştırılması yoluna gidilmiştir. Önce ses kayıtları okullara göre deşifre edilerek dinlenilmiştir. Öğrencilerin konuşmaları teker teker dinlenerek yazılmıştır. Okullara göre düzenlenen veriler tanımlanarak daha kolay anlaşılır ve kolay okunabilir duruma getirilmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin sahip oldukları kelime servetlerine ulaşabilmek ve elde edilen verilerin sayılmasını sağlamak amacıyla araştırmacı tarafından bir bilgisayar paket program oluşturulmuştur. Bu program sayesinde veriler sayılmış ve öğrencilerin zihinsel sözlüğüne daha objektif ve güvenilir bir şekilde ulaşılmaya çalışılmıştır. Verileri çözümlemede % frekans kullanılmıştır. Elde edilen verilerle bulguların yorumlanması yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde kendileriyle görüşme yapılan öğrencilerin görüşme sorularına verdikleri yanıtlardan elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Bulgu ve yorumların sunulmasında araştırmanın temel amacı doğrultusunda ele alınan ve ulaşılması amaçlanan veriler dikkate alınarak sunulmuştur.

4.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırmanın yapıldığı okullara göre, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımı Tablo 4’te görülmektedir.

Tablo.4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

OKUL	KIZ ÖĞRENCİLER		ERKEK ÖĞRENCİLER	
	F	%	f	%
ELAZIĞ ANAOKULU	6	20	4	13,3
ELAZIĞ HARPUT KOLEJİ	3	10	7	23,3
ARICAK YİBO	5	16,6	5	16,6
TOPLAM	14	46,6	16	53,2

Tablo 4’e bakıldığında, araştırmaya katılan öğrencilerin % 46,6’sının kız ve % 53,2’sinin erkek öğrenciden oluştuğu görülmektedir.

Yine Tablo 4’e bakıldığında, araştırmaya katılan öğrenciler açısından örnekleme alınan Elazığ Anaokulu, Elazığ Harput Koleji, Arıcak YİBO okullarından eşit sayıda öğrencinin araştırmaya dâhil olduğu görülmektedir.

Tablo 4 incelendiğinde il merkezi (Elazığ Anaokulu), ilçe merkezi (Arıcak YİBO) ve özel okul (Elazığ Harput Koleji) olmak üzere üç farklı okul türünde araştırmanın

yürütüldüğü görülmektedir. Bu durum araştırmanın daha homojen bir yapıda yürütülmesi açısından önemlidir.

4.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kullandıkları Harflerin Genel Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin kullandıkları kelimelerdeki toplam harf sayısı ve hangi harfi kaç kez tekrarladıklarını gösteren bulgular Tablo 5’ de verilmiştir.

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kullandıkları Harflerin Genel Dağılımı

HARFLER	FREKANS	%
A	5694	11,46
B	1611	3,24
C	369	0,74
Ç	719	1,45
D	1926	3,88
E	4261	8,58
F	138	0,28
G	488	0,98
Ğ	454	0,91
H	379	0,76
I	2199	4,43
İ	3692	7,43
J	13	0,03
K	2088	4,20
L	2539	5,11
M	2718	5,47
N	2822	5,68
O	2465	4,96
Ö	360	0,72
P	509	1,02
R	3788	7,63

Tablo 5 (devamı): Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Kullandıkları Harflerin Genel Dağılımı

S	1307	2,63
Ş	608	1,22
T	1481	2,98
U	1812	3,65
Ü	961	1,93
V	721	1,45
Y	2626	5,29
Z	929	1,87
TOPLAM	49677	100,00

Tablo 5 incelendiğinde; araştırmaya katılanların toplamda 49677 harf kullandıkları, harfler içerisinde A sesi % 11,46 (f=5694) ile birinci, E sesi % 8,58 (f=4261) ile ikinci, R sesi % 7,63 (f=3788) ile üçüncü sırada, İ sesi % 7,43 (f=3692) ile dördüncü, N sesi % 5,68 (f=2822) ile beşinci, M sesi ise % 5,47 (f=2718) ile altıncı sırada yer aldığı görülmektedir. Bu bulgularda a, e ve i seslerinin çocuklar tarafından normal yaşam sürecinde en fazla kullanılan ses olmaları bu seslerin ünlü sesler olması ve Türkçe kelimeler içerisinde daha fazla geçmesinden kaynaklanmış olabilir. Fakat ünsüz sesler içerisinde r, m ve n seslerinin en fazla çıkan ünsüz sesler olması dikkat çekici bir bulgudur. Burada özellikle Akyol (2005)’e göre öğrencilerin seslendirirken en çok zorlandığı sesler içerisinde yer olan r sesinin çok fazla kullanılması dikkat çekici bir bulgu olmakla birlikte, bu durumun öğrencilerin okul ortamında gözlenmesinden dolayı “öğretmen” “var” “bir” kelimelerini fazla kullanmasından ve Türkçe kelimelerin içerisinde bu seslere çok yer verildiğinden kaynaklandığı söylenebilir.

Yine J sesi % 0,03, f sesi % 0,28 ve ö sesi % 0,72 ile araştırmaya katılan öğrencilerin kullandıkları harfler içerisinde en az orana sahip olan harfler olduğu görülmektedir. Bu seslerin en az kullanılan sesler olması J sesinin Türkçe bir ses olmamasından ve kelime olarak sınırlı kelimelerde bu seslerin kullanılması olabilir. Öğrencilerin kullandıkları kelimelere de bakarak bu sonuca ulaşmak mümkündür.

Ses temelli cümle yönteminde öğrencilere sesler öğretilirken öğretmenlere önerilen ses grupları ve sıralamaları yer almaktadır. Bu sıralamada J, F, Ğ, V seslerine en son sırada yer verilmiştir. Aynı zamanda ilk öğretilen sesler arasında ise araştırmada sık kullanılan sesler içerisinde ilk sırada olan A, E sesleri bulunmaktadır. Yapılan araştırma ile varolan programdaki seslerin sıralaması arasında bir uyum olduğu görülmektedir.

Türk alfabesindeki harflerin kullanım sıklıkları internet ansiklopedisi olan ‘wikipedia’da (2010) en yüksek dereceye sahip olan yani en sık kullanılan harfler A, E, İ, N, R, L, üst-orta derecede olanlar I, D, K, alt-orta derecede olanlar M, U, Y, T, S, B, O, düşük dereceli olanlar Ü, Ş, Z, G, Ç, H, Ğ, V, C, Ö, P, F, J olarak yer almıştır. Harflerin kullanım olasılıkları ise Tablo 6’da yer almıştır.

Tablo. 6. Türk Alfabesindeki Harflerin Kullanım Sıklıkları (Wikipedia, 2010)

Harf	Olasılık (%)	Harf	Olasılık (%)	Harf	Olasılık (%)
A	11,68	I	4,90	R	6,95
B	2,85	İ	8,27	S	3,05
C	0,97	J	0,01	Ş	1,94
Ç	1,26	K	4,71	T	3,09
D	4,87	L	6,05	U	3,43
E	9,01	M	3,74	Ü	1,99
F	0,44	N	7,23	V	0,98
G	1,34	O	2,45	Y	3,37
Ğ	1,13	Ö	0,87	Z	1,50
H	1,14	P	0,79		

Tablo 6 incelendiğinde harflerin kullanım sıklıkları verilmiştir. Bu harfler incelendiğinde A sesi % 11,68 ile birinci, E sesi % 9,01 ile ikinci, İ sesi % 8,27 ile üçüncü, R sesi % 6,95 ile dördüncü sırada yer almaktadır. Tablo 5’e baktığımızda da en sık kullanılan sesler arasında A sesi % 11,46 ile birinci, E sesi % 8,58 ile ikinci, R sesi % 7,63 ile üçüncü, İ sesi % 7,43 ile dördüncü sırada yer almaktadır. İki tabloyu

karşılaştırdığımızda en sık kullanılan birinci ve ikinci sesler aynı sırada yer almaktadırlar. İ sesi ve R sesi ise yakın yüzdelerle üçüncü ve dördüncü sırada yer almışlardır. Yine en az kullanılan seslere baktığımızda Tablo 6'yı inceleyerek % 0,01 ile J sesi sondan birinci sırada, F sesi 0,44 ile sondan ikinci sırada, P sesi ise 0,79 ile sondan üçüncü sırada yer almıştır. Tablo 5'e baktığımızda J sesi 0,03 ile sondan birinci sırada, F sesi 0,28 ile sondan ikinci sırada, Ö sesi 0,72 ile sondan üçüncü sırada yer almıştır. Bu veriler ile araştırmada elde edilen bulgular karşılaştırıldığında sonuçların birbirine yakın olduğunu görüyoruz. Örneğin A sesi yapılan araştırmada % 11,46 ile en çok kullanılan ses iken, wikipedia araştırmasında %11,68 ile birinci çıkması elde ettiğimiz bulguları destekler niteliktedir.

Harflerin öğrenciler tarafından kullanılma sıklığına ve Türkçe kelimelerdeki harflerin kullanılma sıklığının benzerlik gösterdiğini Tablo 5 ve Tablo 6'yı incelediğimizde görmemiz mümkündür. Bu araştırmanın genel amacını ilk okuma yazma materyallerinde kullanılması için alternatif kelimeleri ilk okuma yazma programına ekleyerek öğrencilerin kullanmaya, duymaya aşına oldukları kelimelerle daha anlamlı öğrenmenin oluşmasını sağlamaktır. Aynı zamanda sık kullanılan sesleri hayatımıza bazı kolaylıkları sağlamak için de bilmeliyiz. Örneğin ülkemizdeki klavye kullanımı. Hayatımızın birçok alanda bilgisayara ihtiyaç duymaktayız. Sık kullandığımız kelimeleri bilgisayarda da yazılı olarak kullanmaktayız.

<http://hedefitkce.com/kullandigimiz-turkce-klavye/> adresinde verilen bir araştırmaya göre F klavyenin hikayesi şu şekilde anlatılmaktadır.

“Türkçe sözlerde çok sık kullanılan seslerin karşılığı olan harfler F klavyede en kolay ulaşılabilir yerlere serpiştirilmiştir. Türkçe'deki harflerin kullanılma oranları, ünlü-ünsüz ses ilişkileri, hece ve söz yapısı, parmakların kuvvet, yetenek ve işlevlikleri göz önünde bulundurularak üretilen F klavye, bu özellikleri bakımından Türkçe'ye çok uygundur. Yaklaşık 30.000 Türkçe sözün ölçü alındığı bir değerlendirmede a harfi 26.323, e harfi 16.308, k harfi 13-542, i harfi 13.384, m harfi 11.263, l harfi 10.496, t harfi 9-669, r harfi 8.698 kez geçmekteydi. Bu oran göz önünde bulundurularak söz konusu harfler, F klavyede en uygun yerlere yerleştirilmiştir. Q klavyede ise en çok kullanılan harfler tabiri caizse klavyenin en ucra köşelerine dağıtılmış durumdadır. Buna karşılık, Türkçede 30.000

sözde sadece 125 defa geçen ve en az kullanılan harf olan j harfi, Q klavyede en uygun yere konulmuştur. F klavyede bu harfin yerinde Türkçe’de en fazla kullanılan ünsüz olan k harfi bulunmaktadır.’

é	!	'	^	+	%	&	/	(	)	=	?	-	←												
"	<	1	>	2	£	3	#	4	\$	5	½	6	7	{	8	[	9	]	0	}	*	\	-		Backspace
Tab	↩	Q	W	E	R	T	Y	U	I	O	P	G	Ü	;	.										
Caps Lock	⬆	A	S	D	F	G	H	J	K	L	Ş	I	Enter	↵											
Shift	⬆		Z	X	C	V	B	N	M	Ö	Ç	:	.	Shift	⬆										
Ctrl	Win	Alt																							

Şekil. 4. Q Klavyeye Göre Harf Dağılımı

+	!	"	^	\$	%	&	'	(	)	=	?	-	←				
*	1	2	3	4	½	¾	7	{	8	[	9	]	0	}	/ \	-	Backspace
Tab	↔	F	G	Ğ	I	O	D	R	N	H	P	Q	W	X			
		@									£	"	~	.			
Caps Lock	⬆	U	İ	E	A	Ü	T	K	M	L	Y	Ş	Enter	↵			
Shift	⬆	J	Ö	V	C	Ç	Z	S	B	:	;		Shift	⬆			
								µ	.	,							
Ctrl	Win	Alt											Alt Gr	Win	Menü	Ctrl	

Şekil. 5. F Klavyeye Göre Harf Dağılımı

Ülkemizde Bakanlıklar Arası Standardizasyon Komitesi 20 Ekim 1955 günü F klavyenin bu özelliğini resmen kabul etmiş, daha sonra Türk Standartları Enstitüsü ile Devlet Malzeme Ofisi de bu kararı benimsemiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin 23. Dönem 3. Yasama Yılı 2. Birleşim 07/Ekim /2008 Salı günkü Genel Kurul Tutanağında da Klavye problemi dolaylı yoldan yaşanan sorunlardan birinin olduğu ve Türkçeye en uygun klavyenin de F klavye olduğu ve Türkçede en fazla kullanılan harflerin en uygun yerlere yerleştirildiğine yer verilmiştir.

F klavyede seslerin dağılımına bakıldığında araştırmada sık kullanılan sesler olarak ilk sıralarda yer alan seslerin klavyede birbirlerine daha yakın ve tam ortada

bulunduğunu görmekteyiz. Böylece çağımızın iletişim aracı olan bilgisayarın kullanmamız daha kolay ve hızlı olacaktır.

4.3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin En Fazla Kullandıkları Kelimelerin Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin en fazla kullandıkları 50 kelimenin fazladan aza doğru sıralaması Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo.7. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin En Fazla Kullandıkları Kelimelerin Ait Dağılımı

KELİME	FREKANS
Ben	216
Orada	202
Bir	188
Çok	184
Var	178
Sevmek	152
Anne	138
Olmak	106
Baba	97
Biz	88
Ama	86
Öğretmen	56
Çünkü	54
Yapmak	51
Güzel	50
Yemek	50
Ad	47
İzlemek	45
Sonra	45
Bazen	40

Tablo.7 (devamı). Araştırmaya Katılan Öğrencilerin En Fazla Kullandıkları Kelimelerin Ait Dağılımı

Ev	39
Evet	37
El	34
Bana	33
Adam	32
İstemek	32
Renk	32
İçin	31
Mutlu	30
Abla	28
Bu	27
Küçük	27
Ölmek	27
Pembe	26
Sarı	25
Okul	25
Kırmızı	25
İki	24
Büyük	23
Balık	23
Araba	22
Oyuncak	22
Bebek	21
Yeşil	20
Hayır	17
Su	17
Şimdi	14
Deniz	14
Küpe	9
Canım	8

Tablo 7 incelendiğinde; araştırmaya katılan öğrencilerin görüşmeler sırasında kullandıkları kelimeler arasında ‘Ben’ kelimesi 216 kez kullanılarak birinci, ‘Orada’ kelimesi 202 kez kullanılarak ikinci, ‘Bir’ kelimesi 188 kez kullanılarak üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Tablo 6’te yer alan en çok kullanılan seslere bakıldığında, öğrencilerin en çok kullandıkları kelimeler ile uyumaktadır. Örneğin en çok kullanılan sesler arasında R sesi bulunmaktadır. Yine en çok kullanılan kelimelerin bulunduğu Tablo 7’i incelediğimizde ‘orada’ , ‘var’, ‘bir’ seslerinin fazla kullanılan kelimelerden olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 7’e bakıldığında öğrencilerin sık kullandığı kelimelerin genel olarak olumlu anlamlar taşıdığı görülmektedir. Örneğin ‘güzel’ kelimesi en çok kullanılan kelimeler arasında iken, ‘çirkin’ kelimesi öğrenciler tarafından hiç kullanılmadı. Yine ‘sevmek’ kelimesi öğrenciler tarafından 152 kez kullanılarak altıncı sırada yer alırken, ‘nefret’ kelimesine öğrencinin zihinsel sözlüğünde kullanmadığı görülmüştür. Öğrenciler ‘evet’ kelimesini 37 kez kullanırken ‘hayır’ kelimesini ise sadece 17 kez kullandığı görülmektedir. Bu bulgulardan yola çıkarak öğrencilerin olumlu düşündüğünü, kötü ve olumsuz durumlara hayatlarında daha az yer verdikleri söylenebilir.

Tablo 7’ye baktığımızda öğrencilerin henüz altı yaşında oldukları ve sosyal çevresinin aile ve okul ortamından oluştuğu göz önünde bulundurularak en fazla kullandıkları kelimeler arasında ‘anne, baba, biz, öğretmen’ kelimelerinin bulunduğu görülmektedir.

Öğrencilerin sık kullandıkları kelimeler arasında ‘ben’ kelimesi 216 kez kullanılmış ve birinci sırada yer almıştır. Yine Tablo 7’e bakıldığında ‘biz’ kelimesinin 88 kez, ‘bana’ kelimesinin 33 kez kullanıldığı görülmektedir. Bu kelimelere baktığımızda üçünün de zamir yapıları olduğu ve kullanılan bu üç zaminin de birinci şahıs zamları olduğu görülmektedir. Öğrencinin altı yaş grubu olduğu göz önünde bulundurularak, ben merkezci bir yapısı olduğunu sık kullandığı kelimelerle de ortaya koymuştur.

Yine ‘Canım’ kelimesinin 8 kez kullanılarak en son sırada yer aldığı görülmüştür. ‘küpe’ kelimesi 9 kez kullanılıp en az kullanılan kelimeler arasında yer almaktadır. Küpe kelimesi genellikle kız öğrencilere hitap ettiğinden ve altı yaş grubundaki öğrenciler tarafından pek kullanılmadığından son sıralarda yer almış olabilir. Deniz kelimesine Tablo 7’den bakıldığında 14 kez kullanılan ve son sıralarda olan kelimelerden olduğu görülmektedir. Deniz kelimesinin az kullanılmasının sebebi olarak da araştırmanın yapıldığı örnekleme oluşturan Elazığ ilinin denize kıyısı olmamasından öğrencilerin deniz ile yaşantılarının az olmasından ya da hiç olmamasından kaynaklandığını söylenebilir.

Doğuştan konuşma yeteneğine ve organlarına sahip olarak dünyaya gelen çocuk, içinde bulunduğu toplumun dilini taklit yoluyla öğrenir ve toplumla da bu dille iletişim kurar. Bu iletişim sırasında bazen kullandığı dilin kelimeleriyle kendi kavrayış ve üretim gücüne bağlı olarak oynar. Bir kısım farklı kullanımlar- ifadeler katmak suretiyle dili kullanır, standart dilin kullanım şekillerinden bazı sapmalar gösterebilir. Ancak zaman içerisinde, çocuk mantığıyla üretilen bu saf kullanımlar, dilin standart kuralları çocuğa öğretildikçe çocuğun dil dünyasından çıkarılmakta, çocuk da çevrenin standart dilini kullanma mecburiyetinde bırakılmaktadır. Çocuğun dil gelişimi, başlangıçta onun ile ilk iletişimde bulunan ailesinin diliyle paralellik gösterecektir. Bu nedenle çocuğun sağlam bir dil yapısına sahip olabilmesi için onunla konuşurken, çocuk gibi konuşmak yerine kelime ve cümleleri dilin kurallarına uygun olarak kullanmak gerekir. Çocuğun kişiliği, duygu dünyası bu ilk öğrendiği dilin malzemesiyle gelişip olgunlaşacaktır. Bu sebeple çocuklar için anadili öğretimi önemlidir. Bir milletin geleceğinin temel teminatlarından ikisi, olmazsa olmaz ikilisi dili ve çocuklarıdır. Millî geleceğin devamlılığını garantiye almak için her ikisinin de korunması ve geliştirilmesi ailelerin, eğitimcilerin, devletin kısaca toplumun temel görevidir (İlhan, 2004).

Ülkemiz geleceğinin temelini oluşturan çocukların sahip oldukları dil yetenekleri ve becerilerinin ilerlemesi ülkemizin gelişmesini sağlayacaktır. Okul öncesine öğrencisi olan çocuklara dil gelişimleri, kelime servetinin gelişimleri için destek olmak önce ailelerin sonra da öğretmenlerin elindedir. Anne ve baba olarak çocukların tüm soruları hassasiyetle ve sabırla yanıtlamaya özen gösterilmelidir.

Çocuğun sorularına, neden-sonuç ilişkisi içinde yanıt vermeye gayret gösterilerek çocuğun sözlük bilgisinin artmasına, merakını tatmin edilmesine ve olayları birbirine bağlamasına yardımcı olunabilir. Çocukla konuşurken tam ve düzgün cümleler kurmaya dikkat ederek ve nesneler üzerinde konuşurken, ‘bu’, ‘o’ yerine nesnelerin adını kullanarak çocukların kelime servetlerine daha anlamlı kelimeleri kazandırmış olunur.

4.4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin En Fazla Kullandıkları Kelimelerin Başlangıç Harfine Göre Dağılımı

Araştırmaya katılan öğrencilerin en fazla kullandıkları kelimelerin başlangıç harfine göre dağılımı Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 8. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin En Fazla Kullandıkları Kelimelerin Başlangıç Harfine Göre Dağılımı

HARF	Kelime ve Tekrar	1.	2.	3.	4.	5.
A	Kelime	Anne	Ama	Ad	Adam	Abla
	Frekans	138	86	47	32	28
B	Kelime	Ben	Baba	Biz	Bazen	Balık
	Frekans	216	97	58	40	23
C	Kelime	Canım	Cips	Cam	Cami	Civciv
	Frekans	8	8	7	6	6
Ç	Kelime	Çok	Çünkü	Çizgi	Çilek	Çorba
	Frekans	184	54	14	8	7
D	Kelime	Doğum	Deniz	Demek	Doktor	Dede
	Frekans	15	14	14	14	17
E	Kelime	Ev	Evet	El	Etek	Erkek
	Frekans	39	37	34	14	12
F	Kelime	Fazla	Film	Fırın	Fasulye	Fark
	Frekans	14	12	10	6	3
G	Kelime	Güzel	Gitmek	Gelmek	Gün	Gene
	Frekans	50	46	37	25	9
Ğ	Kelime	---	---	---	---	---
	Frekans	---	---	---	---	---
H	Kelime	Hayır	Hepsi	Hayvan	Herkes	Hızlı
	Frekans	17	12	9	8	6
I	Kelime	Işık	---	---	---	---
	Frekans	5	---	---	---	---
İ	Kelime	İzlemek	İstemek	İki	İçin	İğne
	Frekans	45	32	24	31	14

Tablo 8 (devamı). Araştırmaya Katılan Öğrencilerin En Fazla Kullandıkları Kelimelerin Başlangıç Harfine Göre Dağılımı

J	Kelime	Jandarma	---	---	---	---
	Frekans	3	---	---	---	---
K	Kelime	Küçük	Kırmızı	Kardeş	Kötü	Küpe
	Frekans	27	25	21	20	14
L	Kelime	Lamba	Limon	Lunapark	Leylak	---
	Frekans	13	11	7	5	---
M	Kelime	Matematik	Merdiven	Mor	Market	Makarna
	Frekans	9	9	5	5	4
N	Kelime	Ne	Nasıl	Nokta	Neden	Nene
	Frekans	42	38	10	9	5
O	Kelime	Olmak	Oyun	Okul	Oyuncak	Onlar
	Frekans	106	58	25	21	18
Ö	Kelime	Öğretmen	Ölmek	Özel	Öyle	Özlem
	Frekans	56	27	10	10	6
P	Kelime	Pasta	Para	Pembe	Pekmez	Polis
	Frekans	32	28	26	14	8
R	Kelime	Renk	Resim	Rüya	Reklam	Reçel
	Frekans	31	14	13	10	5
S	Kelime	Sevmek	Sonra	Sarı	Sıra	Sınıf
	Frekans	152	45	25	25	17
Ş	Kelime	Şimdi	Şeker	Şırmamak	Şeftali	Şifre
	Frekans	14	13	10	8	5
T	Kelime	Tane	Televizyon	Tavuk	Takım	Tüfek
	Frekans	58	23	16	15	8
U	Kelime	Uçmak	Uzun	Uçurtma	Uçak	Uzay
	Frekans	15	14	12	8	5
Ü	Kelime	Üzüm	Üzümek	Üst	Üye	Üçgen
	Frekans	16	15	6	5	5
V	Kelime	Var	Vermek	Vatan	---	---
	Frekans	178	28	19	---	---
Y	Kelime	Yapmak	Yemek	Yazmak	Yeşil	Yürümek
	Frekans	51	50	36	18	15
Z	Kelime	Zor	Zaman	Zeki	Zeytin	Zıplamak
	Frekans	10	9	9	7	3

Tablo 8 incelendiğinde öğrencilerin en fazla kullandıkları kelimelerin başlangıç harflerine göre kullanılan dağılımı görülmektedir. Bu kelimeler göz önünde bulundurularak çocukların kullandıkları kelimeler arasından baskın ses gruplarına da ulaşılabilir.

Tablo 8 incelendiğinde; ‘anne’ kelimesi 138 ile A sesinde birinci sırada yer almıştır. Anne kelimesi ilk çocukluk döneminde olan öğrencilerin sık kullandığı kelimeler arasında olduğu görülmüştür. Bunun en büyük nedeni bu yaş çocuklarının anneye olan bağımlılığıdır.

B sesinde birinci sıraya bakıldığında öğrencilerin birinci çoğul şahıs zamiri olan ‘biz’ kelimesini 216 kez tekrar ettiğini görmekteyiz. Bunun nedeni öğrencilerin benmerkezci dönemde olmasından, her şeyin onun ve çevresinin etrafında olduğunu düşünmesinden kaynaklandığını söyleyebiliriz.

C sesi tabloda incelendiğinde genel olarak kelimenin başlangıç harfi olarak çok fazla kullanılmayan bir ses olduğunu görmekteyiz. En fazla kullanılan kelime ise 8 kez tekrarlanan ‘canım’ kelimesidir.

Ç sesi tabloya göre sık kullanılan seslerdendir. Çocuk için her şeyin fazlası önemli olduğundan ‘çok’ kelimesi 184 kez tekrarlanarak en büyük paya sahip olmuştur.

D sesi Tablo 5’e göre sık kullanılan sesler arasında % 3,78’lik bir paya sahiptir. D sesi ile başlayan kelimeler arasında ‘doğum’ kelimesi 15 kez kullanılarak birinci sırada yer almıştır.

E sesi ülkemizde var olan ilk okuma yazma programında çocukların oynadıkları oyunlara ve yaşantılarına göre en çok duydukları ve kullandıkları seslerden biri olduğu savunularak ilk okuma yazma döneminde öğrencilere ilk hissettirilen ve öğretilen sestir. Tablo 5’e baktığımızda da öğrencilerin sık kullandığı harf sıralamasında ‘ e ‘ sesi % 8,58 ile ikinci sırada yer almıştır. E sesinin başlangıç harfi olduğu kelimeler arasında en çok kullanılan kelime 39 kez tekrar edilen ‘ev’ kelimesidir.

F sesi Tablo 5 incelendiğinde % 0,38 ile en az kullanılan sesler arasında yer aldığı görülmektedir. Tablo 8’de ise kullanılan kelimelere bakıldığında sosyal yaşamında sık karşılaştığı kelimeler olduğu görülmektedir. Birinci sırada çocuklar için önemli olan ‘fazla’ kelimesi yer almıştır.

G sesi ile başlayan kelimeler dikkate alındığında Tablo 8’de görüldüğü gibi ‘güzel’ kelimesi 50 kez tekrarlanarak ilk sırada yer almıştır. Güzel kelimesi öğrencilerin olumlu yaşantılarından ve anlamından dolayı sık kullandıkları kelimelerden olduğunu söylenebilir.

Ğ sesi Türkçe bir ses olmadığı için baş harfi Ğ olan bir kelime Türkçede bulunmamaktadır. Ancak ğ sesine kelimelerde öğrenciler tarafından g sesi kadar kullanıldığı görülmüştür.

H sesi dikkate alındığında çocuklar tarafından zor söylendiği ve Türkçe bir ses olmadığı göz önünde bulundurularak Tablo 8 incelendiğinde bu sesin yer aldığı kelimelerin kullanma sıklığının az ve sınırlı olduğu görülmüştür. İlk sırada ise 17 kez tekrarlanan ‘hayır’ kelimesi yer almaktadır.

Tablo 5 incelendiğinde I sesinin sık kullanılan sesler arasında olduğu, ancak Tablo 7 incelendiğinde başlangıç harfi I sesi olan kelimelerden öğrencilerin sadece ‘ışık’ kelimesini tekrar ettikleri görülmüştür.

İ sesi incelendiğinde Tablo 5’te en sık kullanılan sesler arasında olduğu görülmüştür. Tablo 8 incelendiğinde ise en fazla kullanılan kelimeler arasında ‘istemek’ ve ‘izlemek’ fiilleri ile karşılaşılmaktadır. Bu fiillerin kullanılma nedeni çocukların çok fazla televizyon izlemeleri ve yaşlarından dolayı bazı isteklerinin sık olması olabilir.

J sesi Türkçe bir ses olmamakla birlikte Tablo 5 incelendiğinde en az tekrar edilen ses olduğu ortaya çıkmıştır. Tablo 8’e bakıldığında ise tek bir kelimeye rastlanmıştır. ‘Jandarma’ kelimesi sadece 3 kez tekrar edilmiştir.

K sesi Tablo 8’e bakılarak incelendiğinde başlangıç harfine göre en fazla kullanılan kelime 27 kez tekrar edilen ‘küçük’ kelimesidir.

L sesi tablo 5 incelendiğinde sık kullanılan sesler arasındayken, başlangıç harfine göre sıralama yapılan Tablo 8’de L sesi ile başlayan sadece dört kelimeye

rastlanılmıştır. Bu kelimelerden en fazla kullanılan kelime ise 13 kez kullanılan ‘lamba’ kelimesidir.

M sesi Tablo 5’e bakıldığında sık kullanılan sesler arasında altıncı sırada yer almıştır. Başlangıç harfine göre kullanılan kelimelere bakıldığında ise en sık kullanılan kelime dokuz kez tekrar edilerek kullanılan ‘matematik’ kelimesidir. Tablo 5 ve Tablo 8 incelendiğinde m sesinin en fazla kelimelerin içinde kullanılan sesler olduğu anlaşılmaktadır.

N sesi incelendiğinde Tablo 8’de 42 kez kullanılan ‘ne’ kelimesi başlangıç harfine göre en sık tekrar edilen kelime olmuştur. Ne kelimesi bir soru zamiridir. Bu da bu yaştaki öğrencilerin meraklarının fazla olmasından dolayı çok fazla soru sorduklarını ortaya koymaktadır.

O sesi incelendiğinde kullanılan kelimelerin çoğunun çocukların yaşlarına göre yaşantılarında fazla yer alan nesneler ve objelerdir. Tablo 8 incelendiğinde 106 kez ‘olmak’ kelimesi, 58 kez ‘oyun’, 25 kez ‘okul’ kelimesini kullanmıştır.

Ö sesi incelendiğinde tablo 5’te en az sıklıkta kullanılan sesli harf olarak % 0,72’lik bir paya sahiptir. Tablo 8’e bakıldığında öğrencilerin ‘öğretmen’ kelimesini 56 kez tekrar ettikleri görülmüştür. Bunda en büyük etkeni ise görüşmelerin okul ortamında geçmesi ve öğrencilerin yaşantıları oluşturmuştur.

P sesi öğrencilerin sık tekrar ettikleri sesler açısından değerlendirildiğinde Tablo 5’te de görüldüğü gibi alt sıralarda yer alan bir sestir. Öğrencilerin kullandıkları kelimelere bakıldığında ve Tablo 8 incelendiğinde ‘pasta’ kelimesinin 32 kez kullanılarak en fazla tekrar edilen kelimeyi oluşturmuştur. Bunda çocukların pastayı çok sevmelerinin etkisi büyüktür.

R sesi çocuklar için söylenmesi zor bir ses olmasına rağmen, Türkçe kelimelerde sık kullanılan ve dolayısıyla öğrencilerin de sık kullandıkları kelimeler arasında yer almaktadır. Tablo 5’te R sesinin % 7,43 ile kullanılan harfler arasında 3. sırada yer

aldığı görülmektedir. Tablo 8’ de ise r sesi ile başlayan kelimeler arasından en sık tekrar edilen kelime 31 kez kullanılan ‘renk’ kelimesidir. Renk kelimesine çok rastlanmasının nedeni ise bu yaştaki öğrencilerin renklerle tanışmış ve renkleri sık kullanması olabilir.

Tablo 8 incelendiğinde S sesinin en fazla kullanıldığı kelimeler arasında çocuklar için önemli bir kelime olan ‘sevmek’ kelimesini 152 kez tekrarladıkları görülmektedir.

Ş sesi öğrenciler tarafından sık kullanılmayan bir ses olmakla beraber, başlangıç harfi ş sesi olan kelimelere de sınırlı sayıda rastlanmıştır. Tablo 8’e göre ş sesi ile başlayan kelimeler içerisinde ilk sırada ‘şimdi’ kelimesi gelmektedir.

T sesi Tablo 8’e bakarak incelendiğinde ‘tane’ kelimesini 58 kez tekrar ettikleri görülmüştür.

U sesi incelendiğinde tablo 8’e göre çocukların u sesi ile başlayan kelimeleri kullanırken genellikle oyuncaklarından seçtikleri görülmüştür. İlk sırada 15 kez tekrar edilen ‘uçmak’ kelimesi gelmektedir.

Ü sesi Tablo 5 incelendiğinde en kullanılan sesli harflerden biri olarak görülmektedir. Tablo 8’e göre çocukların en fazla kullandıkları kelime 16 kez tekrarlanan üzüm kelimesidir.

V sesi Türkçe bir ses olmadığından başlangıç harfi v olan kelimeler sınırlıdır. Öğrencilerin de kullandıkları kelimelerde v sesiyle başlayan sadece üç kelime olduğu belirlenmiştir. Tablo 8 incelendiğinde en sık kullanılan kelime 178 kez tekrarlanan ‘var’ kelimesidir.

Tablo 8 incelendiğinde y sesi ile başlayan kelimelere baktığımızda genellikle eylem olan kelimelerin olduğu görülmektedir. Bu kelimeler içerisinde en fazla kullanılan kelime ise 51 kez tekrarlanan ‘yapmak’ kelimesidir.

Z sesi incelendiğinde sık kullanılmayan seslerden biri olduğu Tablo 5'te görülmektedir. Başlangıç harfi z olan kelimeler de öğrenciler tarafından az kullanılmıştır. Bu kelimelerden ilk sırada 10 kez tekrarlanan 'zor' kelimesi bulunmaktadır.

Bu tablo okuma yazma öğretiminde öğretim araç-gereç ve materyalleri ve ders kitapları hazırlamada kullanılacak nesne-obje unsurların kullanılmasında bir fihrist, bir ön çalışma olarak ele alınabilir. Çünkü öğrencilerin sık seslendirdikleri ve duydukları kelimeler materyallerde yer alırsa öğrencilerin ilk okuma yazmalarındaki yaşantılarının daha başarılı ve öğrenmelerinin daha anlamlı, kalıcı izli olmaları sağlanabilir. Bu açıdan bu tablonun ilk okuma yazma öğretiminde öğretim araç-gereç ve materyallerinin ve ders kitaplarının hazırlamasında çok önemli olabileceği söylenebilir.

30 Temmuz 2003 tarihinde <http://www.habervitrini.com/haber.asp?id=93627> adresinde yayınlanan habere göre: 'ANKARA - Türk Dil Kurumu'nca yayınlanan 'Yazılı Türkçe'nin Kelime Sıklığı Sözlüğü'ne göre, Türkçe'de en çok 'bir', 've', 'olmak' ile 'bu' kelimeleri kullanılıyor. Türk Dil Kurumu'ndan yapılan yazılı açıklamaya göre, Dr. İlyas Göz'ün hazırladığı sözlük, değişik mesleklerden 209 deneğe yöneltilen sorulara alınan yanıtların değerlendirilmesi; 132 yazarın roman ve öykü, 65 yazarın biyografisi, şiir ve güzel sanatlar, 30 yazarın çeşitli konulardaki kitapları, 26 okul kitabı ve 96 derginin incelenmesi sonucunda oluşturuldu. Buna göre, yazılı Türkçe'de en çok kullanılan kelime, 29 bin 286 kez ile 'bir'. Bu kelimeyi 22 bin 856 ile 've', 20 bin 844'le 'olmak', 15 bin 140'le 'bu', 6 bin 886'yla 'için' ve 6 bin 421'le 'o' izliyor. 'Ben', 'demek', 'çok', 'yapmak', 'ne', 'gibi', 'daha', 'almak', 'var', 'kendisi', 'gelmek', 'ile', 'vermek', 'ama', 'sonra', 'kadar', 'yer', 'en' ve 'insan' kelimeleri de yazılı Türkçe'de en çok kullanılan kelimeler arasında yer alıyor. Araştırmada elde ettiğimiz bulgular ile Türk Dil Kurumu'nun tespit ettiği kelimeler birbirini desteklemektedir.

4.5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Anne ve Baba Eğitim Durumuna Göre Kullandıkları Toplam Harf ve Kelime Çeşidine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilerin anne ve baba eğitim durumuna göre kullandıkları toplam harf ve kelime çeşidine ait bulgular sunulmuş ve değerlendirilmiştir.

4.5.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Anne Eğitim Durumuna Göre Kullandıkları Toplam Harf ve Kelime Çeşidine Ait Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre kullandıkları toplam harf ve kelime çeşidine ait bulgular Tablo 9’da görülmektedir.

Tablo.9. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Anne Eğitim Durumuna Göre Kullandıkları Toplam Harf ve Kelime Çeşidine Ait Bulgular

Anne Eğitim Durumu	n	Toplam Harf Sayısı		Toplam Kelime Çeşidi	
		f	%	f	%
İlkokul	12	11530	23,21	855	22,67
Lise	5	14796	29,78	1164	30,87
Üniversite	13	23351	47,01	1752	46,46
Toplam	30	49677	100	3771	100

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin anne eğitim durumu göz önünde bulundurulduğunda annesi ilkokul mezunu 12, lise mezunu 5 ve üniversite mezunu 13 öğrenci bulunduğu görülmektedir. Annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin; kullandıkları toplam harf sayısı 22151, toplam kelime çeşidi 1752 ile birinci sırada geldiği görülmektedir.

Bu bulgu araştırmaya katılan öğrencilerin anne eğitim durumlarının çocukların kullandıkları harf ve kelime çeşitlerini etkilediğini ortaya koymuştur. Aynı şekilde kullandıkları harf sayıları ve kelime çeşitleri farklılık gösterdiği gibi okuma hızları, akademik benlikleri, okul yaşamları da farklılık gösterebilir. Bu da öğrencilerin sosyal yaşamlarını önemli ölçüde etkileyecektir. Bulguların sonunda ebeveyn eğitim düzeylerinin çocuk için çok önemli olduğu söylenebilir.

4.5.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Baba Eğitim Durumuna Göre Kullandıkları Toplam Harf ve Kelime Çeşidine Ait Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre kullandıkları toplam harf ve kelime çeşidine ait bulgular Tablo 10’da görülmektedir.

Tablo.10.Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Baba Eğitim Durumuna Göre Kullandıkları Toplam Harf ve Kelime Çeşidine Ait Bulgular

Baba Eğitim Durumu	n	Toplam Harf Sayısı		Toplam Kelime Çeşidi	
		f	%	f	%
İlkokul	6	10144	20,42	656	18,73
Lise	11	17766	35,76	1163	33,21
Üniversite	13	21767	43,82	1683	48,06
Toplam	30	49677	100	3502	100

Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin baba eğitim durumu göz önünde bulundurulduğunda babası ilkököl mezunu 6, lise mezunu 11 ve üniversite mezunu 13 öğrenci bulunduğu görülmektedir. Babası üniversite mezunu olan öğrencilerin; kullandıkları toplam harf sayısı 20444, toplam kelime çeşidi 1683 ile birinci sırada geldiği görülmektedir.

Bu bulgu araştırmaya katılan öğrencilerin baba eğitim durumlarının çocukların kullandıkları harf ve kelime çeşitlerini etkilediğini ortaya koymuştur. Aynı şekilde kullandıkları harf sayıları ve kelime çeşitleri farklılık gösterdiği gibi okuma hızları, akademik benlikleri, okul yaşamları da farklılık gösterebilir. Bu da öğrencilerin sosyal yaşamlarını önemli ölçüde etkileyecektir. Bulguların sonunda ebeveyn eğitimlerinin çocuk için çok önemli olduğu söylenebilir.

4. 6. Araştırmada Elde Edilen Verilerin Türkçe Birinci Sınıf İlk Okuma Yazma Programı Açısından Değerlendirilmesi

Ses Temelli Cümle Yönteminde sesler alfabedeki sıralanışına göre A’ dan Z’ ye değil, harflerin yazım kolaylığı, anlamlı hece ve kelime oluşturmadaki verimliliği dikkate alınarak altı grupta toplanmıştır. Bu grup oluşturulurken esnek davranılmıştır. Yeni program özellikleri bakımından da esnek bir yapıdadır. Yani öğretmen eğer daha yararlı görürse ses

gruplarında, seslerin öğrenciye veriliş sıralamasında değişiklik yapabilir. Bu da hem öğretmenin hem de öğrencinin özgür olmasını sağlamaktadır. Bu durum ilk okuma yazma öğretiminde daha anlamlı ve daha aktif bir öğrenme ortamının oluşmasını sağlayabilir.

Programda altı ses grubuna bir öneri olarak şöyle yer verilmiştir :

1. Grup : e, l, a, t	E, L, A, T
2. Grup : i, n, o, r, m	İ, N, O, R, M
3. Grup : u, k, ı, y, s, d	U, K, I, Y, S, D
4. Grup : ö, b, ü, ş, z, ç	Ö, B, Ü, Ş, Z, Ç
5. Grup : g, c, p, h	G, C, P, H
6. Grup : ğ, v, f, j	Ğ, V, F, J

Yapılan araştırmada da en sık kullanılan sesler arasında A, E, R, İ, N, M sesleri yer almaktadır. Programdaki seslerin sıralaması da incelediğinde araştırmada edinilen bilgiler ile örtüşmektedir. Sık kullanılan seslere programda öncelik verilmiştir. Yapılan araştırmada en az kullanılan sesler arasında ise J, F, Ö, C ve P sesleri yer almaktadır. Yine programda önerilen ses gruplarında bu seslere son sıralarda yer verilmiştir. Sesler verildikten sonra öğrenilenlerin kalıcılığını sağlamaya yönelik etkinliklerin ardından açık hecelere ulaşıp yeni kelimeler oluşturulur. Elde edilen kelimelerden de cümle oluşturulup okutulur. Cümleler oluşturulurken görsellerden yararlanır. Cümlelerin anlamlı hale getirilmesinde şarkı, tekerleme ve görseller kullanılmalıdır. Üretilen yeni kelimelerin anlamı mutlaka öğrencilere açıklanır. Çünkü programda yer alan bazı kelimeler çocukların ilk kez karşılaştıkları kelimelerdir. Örneğin ‘ala’ kelimesi. Yapılan araştırmada elde edilen bulgular ile programda önerilen ses gruplarının sıralaması tutarlılık göstermektedir. Seslerle anlamlı hece ve kelime oluşturulması düşünüldüğünde programda yer alan ses sıralamasının anlamlı olduğu söylenebilir.

Yapılandırmacı yaklaşıma göre Türkçe Öğretim Programı değerlendirme, üründen çok süreci gözlemek, öğrencinin gelişimi hakkında düzenli bilgiler toplamak, öğrenci merkezli etkinliklere ağırlık vermek, öğrencinin kendisini geliştirmesine yardımcı olmak, değişik tip etkinlikler yapmak, öğrenme süreci boyunca edinilen becerileri değerlendirmek, değerlendirme sürecinde öğrenci ve ailesini de katma, gibi konuları içermektedir (Güneş, 2007).

Bir cümle yaklaşımının ses temelli olabilmesi için o cümlenin içinde belli bir sesin ağırlığını taşıması gerekir. Türkçe Öğretim Programı incelendiğinde kullanılan kelimeler ve cümleler hissettirilecek seslere uygun oluşturulmuştur. Örneğin; “Uçtu uçtu uçak uçtu.”, ya da “Çan çan çikolata,” cümlelerinde “ç” sesinin ağırlığı söz konusudur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇLAR

Araştırmada elde edilen sonuçlara bakıldığında yaklaşık dokuz saat süren araştırmada araştırmaya katılan toplam 30 okul öncesi öğrencinin araştırma süresince toplam 49677 harf kullandıkları tespit edilmiştir.

Araştırma süresince öğrencilerin en fazla A sesini kullandıkları tespit edilmiştir. Ayrıca öğrenciler en fazla kullandıkları sesler arasında E, R, İ, N ve M sesleri de bulunmaktadır. Öğrencilerin sesli harfleri daha fazla kullandıkları tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan 30 okul öncesi öğrencisi en az J sesini kullanmışlardır. En az kullandıkları sesler arasında F, Ö, C, P sesleri de yer almaktadır. Bu durum ilk okuma yazma programında yer alan ses gruplarının sıralaması ile paralellik göstermektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlarda görülmüştür ki öğrencilerin sık kullandıkları kelimeler arasında öğrencilerin yaşantı sonucu öğrendikleri ve benmerkezci düşündükleri için birinci şahıslarla ilgili zamirleri kullandıkları görülmüştür. Öğrenciler en fazla ‘ben’ kelimesini tekrar etmişlerdir. Yine sık kullandıkları kelimeler arasında ‘orada, bir, çok, var, sevmek, anne, olmak, baba, biz’ kelimeleri yer almaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre, araştırmaya katılan öğrencilerin kullandıkları kelimelerde başlangıç harfine göre sahip oldukları kelime servetleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin en fazla ‘A ve E’ sesi ile başlayan kelimelerin kullandıkları görülmüştür. Öğrenciler en az ‘J ve I’ sesi ile başlayan kelimeleri kullandıkları tespit edilmiştir.

Araştırma sonucunda araştırmaya katılan öğrencilerin anne ve baba eğitim durumlarına göre çocukların sahip oldukları kelime serveti arasında yüksek bir ilişki olduğu görülmüştür. Anne ve baba eğitim durumlarına bakıldığında anne ve babası üniversite mezunu olan öğrencilerin kelime servetlerinin diğer öğrencilere göre daha fazla olduğu

görülmüştür. En az kelime servetine sahip öğrencilerin ise anne ve babalarının eğitim durumlarının en düşük olan öğrenciler olduğu tespit edilmiştir.

İlk okuma yazma programı incelendiğinde önerilen ses gruplarının uygun olduğu söylenebilir. Ses gruplarının öğrenciye verilmesi ve araştırmada öğrencilerin sık kullandıkları sesler arasında paralellik olduğu görülmüştür.

5.2. ÖNERİLER

İlk okuma yazma programlarında öğrencilere sesler öğretilirken, öğrencilerin sık kullandıkları harflere öncelik verilebilir. Böylece öğrencilerin okuma yazma öğretiminin doğal öğrenmeye dayalı olması sağlanabilir. Ayrıca öğretim ilkelerinden hayatilik ve bilinenden bilinmeyene ilkelerine de uyulmuş olur.

Araştırmaya dayalı olarak elde edilen öğrencilerin sahip oldukları kelime servetine göre ilk okuma yazma programında yer alan ses grupları tekrar gözden geçirilebilir.

Öğrencilerin sahip oldukları kelime servetleri dikkate alınarak ilk okuma yazma öğretim materyalleri ve ders kitapları yeniden gözden geçirilebilir.

Öğrencilerin kelime servetinin artırılmasına yönelik öğrenci velileri bilinçlendirilebilir.

Okul öncesi eğitim-öğretim sürecinde, öğrencinin sahip olduğu kelime servetini artırıcı etkinlikler yapılabilir.

Okuma yazma ders programının içerik kısmının öğrencinin yaşamına uygunluğuna ve öğretim ilkelerine dayalı okuma yazma öğretimi sürecinin etkililiğine yönelik düzenlenmesi için çalışmalar yapılabilir.

Öğrenci kelime servetine dayalı bir ilk okuma yazma programı (muhteva, öğretim materyalleri, ses grupları) hazırlanarak öğrenci başarısına etkililiği deneysel olarak araştırılabilir.

Öğrencilerin kelime servetini belirlemeye yönelik, sınıf ortamında kamera çekimine dayalı bir araştırma yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Akyol, H. (2001). **Türkçe İlkokuma Yazama Öğretimi**. Ankara: Gündüz Yayıncılık
- Akyol, H. (2005). **Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi**. Ankara: Pegema Yayınları.
- Aksoy H. H. (2005). **İlk Okuma Yazma Öğretiminde Kullanılan Yöntemler**. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Altunışık, R. Coşkun, R. Yıldırım E. Bayraktaroğlu S. (2001). **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. Adapazarı: Sakarya Kitabevi**
- Balcı, A. (2001). **Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeler**, Ankara: Pegema Yayınları
- Baş, O. (2006). **Ses Temelli Cümle Yöntemi ve Bitişik Eğik Yazıyla İlk Okuma Yazma Öğretiminde Alternatif Harf Sıralaması**. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi.Gazi Üniversitesi, Ankara: Kök Yayıncılık.
- Bay, Y. (2006). **Cumhuriyetten Günümüze İlk Okuma Yazma Öğretim Sürecinin Tarihsel Gelişimi**. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi, Gazi Üniversitesi, Ankara: Kök Yayıncılık
- Berg, B. L.(1998). **Qualitative Research Methods For The Social Sciences**. Boston: Allyn&Bacon.
- Beyazıt, N. (2007). **İlk Okuma Yazma Öğretiminin Kazandırılmasında Çözümleme Yöntemi ve Ses Temelli Cümle Yönteminin Farklı Bakış Açılıyla Değerlendirilmesi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hatay: Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Binbaşıoğlu, C. (2004). **İlk Okuma ve Yazma Öğretimi**, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Bulut, I. (2006). **Yeni İlköğretim Birinci Kademe Programlarının Uygulamadaki Etkiliğinin Değerlendirilmesi**. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş. (2009). **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**. Ankara: Pegem Akademi.
- Calp, M. (2003). **İlk Okuma Yazma Öğretimi**. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Cresswell, J. W.(1994). **Research Design Qualitative & Quantitative Approaches. Thousand Oaks**. California: Sage Publications.
- Cemaloğlu, N. (2000). **İlk Okuma Yazma Öğrenimi**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Çelenk, S. (1993). **İlk Okuma Yazma Öğretiminde Aşamalı Bireşim Tekniğinin Etliliği**. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Çelenk, S. (2005). **İlk Okuma Yazma Programı ve Öğretimi**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çelenk, S. (2006). **Etkinlik Temelli İlkokuma ve Yazma Öğretimi**. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Çalışkan, M. (2000). **Ailenin Bazı Sosyo-Ekonomik Faktörlerinin Öğrencinin Okuduğunu Anlama Başarısına Etkisi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demirel, Ö. (1999). **İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Demirel, Ö.(2002). **Türkçe Öğretimi**. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Ekiz, D.(2003). **Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş**. Ankara: Anı Yayıncılık,
- Gülbaş, Ç. (2008). **Yeni İlköğretim Birinci Sınıf İlk Okuma Yazma Dersi Öğretim Programı Uygulanmasına Yönelik Öğretmen Görüşleri**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Muğla: Muğla Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Güleryüz, H. (2004). **Türkçe İlkokuma Yazma Öğretimi**. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Gün, A., (2006). **Öğretmenlerin Ses Temelli Cümle Yöntemine İlişkin Algıları ve Görüşleri**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Güneş, F.(2005). **Niçin Ses Temelli Cümle Yöntemi**. Eğitimde Yansımalar VIII, Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu. Kayseri: Erciyes Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Güneş, F. (2007). **Ses Temelli Cümle Yöntemi ve Zihinsel Yapılandırma**. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Güngör, A ve Gün, A. (2006). **Ses Temelli Cümle Yönteminin Okuma Yazma Zaman Pramidi**. (Yayınlanmamış çalışma). İzmir.
- Kalmaz, A. (2007). **Ses Temelli Cümle Yöntemini Uygulayan Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Yöntem Hakkındaki Görüşleri ve Öğrencilerin Okuma Yazma Becerilerini Değerlendirmeleri(Denizli İli Örneği)**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Denizli: Pamukkale Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karasar, N.(1999). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Ankara: Nobel Yayınları.
- Keskinkılıç, K.(2002). **İlkokuma Yazma Öğretimi**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Köksal K. (1999). **Okuma Yazmanın Öğretimi**. Ankara: Önder Matbaacılık,
- Mathers, N. Nick F. and Amanda H. (1998). **Using Interviews in a Research Project**. Trent Focus Group.

- MEB. (2000). **İlköğretim Okulu Ders Programları**. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- MEB. (2004). **Talim Terbiye Kurulu Başkanlığınca Hazırlanan Türkçe Öğretim Programı Kılavuzu (Taslak Baskı) (1-5. Sınıflar)**. Ankara: M.E.B Yayınları,
- MEB. (2005). **İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5.sınıflar)**. Ankara: Selt Yayınları
- Orhan, H. G. (2007) **Bilgisayar Destekli Öğretimin İlk Okuma Yazma Başarısına Etkisi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Öz, M.F. (1998). **Uygulamalı İlk Okuma Yazma Öğretimi**. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özdemir, E. (1995). **Okuma Sanatı**. İstanbul: İnkılâp Kitapevi.
- Pehlivan, D. (2006). **Okul Öncesi Eğitim Alan ve Almayan Öğrencilerin İlk Okuma Yazmaya Geçiş Sürecinin, Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi**. (Nitel Bir Araştırma) Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi. Sosyal Bilimler Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Savaş, B. (2006). **Okuma Eğitimi ve Çocuklarda Dil Gelişimi**. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Şenol, M. (1999). **Okuma Yazma Öğretiminin Tasviri Bibliyografyası**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tosunoğlu, M. (1998). **İlköğretim Okuluna Başlayan Öğrencilerin Okuma Yazma Öğrenmeden Önceki Kelime Serveti Üzerine Bir Araştırma**. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Turan, M. (2007). **İlköğretim I. Sınıf Türkçe Dersi İlk Okuma Yazma Programında Uygulanan Ses Temelli Cümle Yönteminin Uygulamadaki Etkililiği**. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Elazığ: Fırat Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Türnüklü, A. (2000) **“Eğitimbilim Araştırmalarında Etkin Olarak Kullanılabilecek Nitel Bir Araştırma Tekniği: Görüşme,” Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi. 24; 543-559**
- Uğuz, S.(2006). **Ses Temelli Cümle Yönteminin Öğretmenler Tarafından Algılanma Biçimleri ve Uygulamada Karşılaşılan Güçlükler**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Uzuner, Y. (1999) **“Niteliksel Araştırmaların Özellikleri,” IV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri 3**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları
- Ünalın, Ş. (2001). **Türkçe Öğretimi**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Yalçın, N. (2006). **Konuşma Tanıma Teknolojisi Yardımıyla İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerine İlk Okuma Yazma Öğretimi İçin Bir Yazılım Geliştirme.**

Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü.

Yıldırım, A. ve Simsek, H. (2000). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri.**

Ankara: Seçkin Yayınları.

İlköğretim Türkçe 1 Öğretmen Kılavuz Kitabı. (2005). İstanbul: Zambak Yayınları.

http://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrk_alfabesindeki_harflerin_kullan%C4%B1m_s%C4%B1kl%C4%B1klar%C4%B1 (21/07/2010 tarihinde indirilmiştir.)

http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tutanak_g_sd.birlesim_baslangic?P4=20235&P5=H&page1=34&page2=34 (19/07/2010 tarihinde indirilmiştir.)

<http://yordam.manas.kg/ekitap/pdf/Manasdergi/sbd/sbd13/sbd-13-15.pdf> (18/06/2010 tarihinde indirilmiştir.)

<http://www.habervitrini.com/haber.asp?id=93627> (21/07/2010 tarihinde indirilmiştir.)

EKLER LİSTESİ

Ek 1. Öğrenci Konuşmalarının Yazıya Dökümü

Ek 2. Aile Tanıma Formu

Ek 3. Araştırma İçin Gerekli Olan İzin Belgesi

Örnek Öğrenci Konuşmaları

Dört

Bir şey Berdan , Yusuf bir de ablam var.

Yeşil.

Bizim ev yeşil.

Dükkan da . Marketi var.

Meyve suyu. Alıyorum , götürüyorum , evde yiyorum.Var.

Hayır , evde kardeşlerime bakıyor.

En küçüğünün ismi Berdan. Ben ismini katmışım. Büyüğünü babamgil kattı .

O küçük kardeşimi dövüyor.

Abim çizgi film izliyor, bende izliyorum.

Annem en çok filme katıyor , ondan sonra abim kumandayı alıyor , çizgi filme katıyor.

Haberleri babam açıyor, izliyorum . Arka sıradakileri, bir de Polat'ı. Tüfekleri var , sustur tüfeği var . O bana güzel . İnsanları öldürüyor . Kötü insanları öldürüyor.

Kamyon oynuyoruz . Benim . Bana teyzem İstanbul'dan kepçe getirecek, kamyon getirecek.

Matematik . Benim abimin kitapları dükkanda. He. Babam sigaraları diziyor, bende kutularını atıyor. Babam içiyor . Orada yazıyor, diyor. Sigara içmeyin. Sigara kötü. Çünkü ciğeri yanar, ölür.

Hayır . O bizim orda mezar var . orda herkes ölmüş . Benim orda Mustafa dayımın karısı orda .

Yok Arıcak'ta. Evimiz üstte değil, altta da değil . Alttakinin yukarısında bizim ki. Evet . Lambası yok . Babam lambasını yapacak . Oraya gideceğiz.

Hayır. Yaptı . Ben yedim . Sonra bir çocuk , bizim okulda , tırnağı çok uzamış.

Büyüyünce ne olmak istiyorsun ?

Doktor . İnsan hasta olduysa , ben onları iyileştireceğim. Evet.İğne yaptılar. Küçükken tüpteydim ben .Gözlerim yanıyordu . Sonra annemgil elazığa götürdü .Gözüm kapandı, iki gözüm Ben sağlık ocağına gittim Sonra annem o Yusuf da küçük kardeşimi dövüyordu.

Büyüğü 5 yaşında . Küçüğü 3 yaşında. He . Yürüyor, bazen de düşüyor, kalkıyor. Yusuf onu düşürüyor yere. O bir kere kafasını değdirdi yere . Ben de gittim

onu dövdüm. Abim bir kere de onu ona bir şey yapmıyordu . Bizim tarlamız da var . Mezarlığın üstünde . Babam bir kez gitti . Muhammed bana bir şey verdi. Ayşe Hatun'un kardeşi. Benim bir kere inek kesiyordu. Kesemesi, bıçak çıktı. Burasına değdi. Babam sonra ambulanslarla Elazığ'a götürdü. İyileştirdiler, babam da getirdi onu. O yataktaydı. Amcam hala inek kesiyor. Benim Tefvik amcam satıyor, babam gidiyor, kıyma getiriyor. Bir çocuk bir kere geldi, adını bilmedi. Babam kıyma getirecek mi dedi, biz de dedik he .Galatasaraylıym. Annem de. Babam da Galatasaraylı.

Barış bizim bir şeyimiz oluyor, o yüzden seviyorum. Teyzemin oğlu. Babam kahvede çalışıyor. Annem de tarlaya gidiyor. 3 kardeşiz. İki tane benden büyük. Bir tane sekizinci sınıf, bir tane de Ayşe.

Benim abim yok ki, Adı Aylin. Bizim okulda, en üstte .

Çizgi film seviyorum. Çok seviyorum.

En çok megos'ı seviyorum. Dövüş oynuyorlar. Megos onların her yerlerini kesiyor. Kötü insanları Megos kesiyor.

Haberleri izlemiyorum, ben çizgi film izliyorum. Annem izliyor.

Haberleri dedem izliyor. Akşama kadar dedemlerle kalıyoruz, sonra biz gidiyoruz eve .

Ben matematiği seviyorum.

En sevdiğim renk pembedir. Ablam öyle seçiyor .

Tarlaya gidiyorum, tarlada bazenleri salatalık biçiyoruz, domates biçiyoruz. Annemlerin evinde karıştırıyoruz, pestil yapıyoruz. Pestili piştiğinde yiyorum. Altına odun koyuyorum. O da yanıyor. Pestil ateşle yapılıyor. Üzümden yapılıyor. 3 tane tarlamız var, onların 4 tane. Fatoş teyzemin ve dedemin. Bir tane de dedem var, ayağı sakat. Yürüyemiyor, iki ayağı var yürüyemiyor. Doktora gitmişti, geldi .

Okulumuzun üstünden helikopter geçti . Dışarıda bağıyoruz , helikoptere el sallıyoruz .

En çok seviyorum. Bir tane adam var, pençeleri var. Hayvanları götürüyor aslanlara. Bir tane et aldı, yedi. Ağzı küçücük. Televizyonda gördüm. İstanbul'u su bastı.

Bazenleri köpeklere dokunuyorum .Kedilerle savaşıyorlar .

Evimiz iki katlı. Bir tane Arıcak'ta var, bir tane tarla da var .

İki tane kamyonetim var. Birazcık kırıldı. Bir tane tüfeğim var, o duruyor. Onu da Miraç verdi . Arıcak'ta bir tane Miraç var, benim bir şeyim oluyor. Teyzemin oğlu oluyor.

Bir tane Selen var. O kötüyü öldürdü. Bir tane çetesi var. Şeytanın çetesi var.

Böyle yapıyor, sonra kayboluyor, sonra da küçülüyor.

Bazıları bir tane çocuk var, herkesi dövüyor. Murat, yukarı mahalleden. Silahları seviyor. Hemen çocuklara tekme vuruyor.

Ben küçük köpekleri seviyorum. Aylin zazaca konuşuyor, annem ona vuruyor.

Okulda Türkçe konuşacağız.

Okula gidince çok, kimseye bakmayacağım. Çalışkan olacağım. Tembel olmak yok. Babam cips almıyor bana. Hiç yemiyorum cips. Hoş bulduk.

Galatasaraylıyım.

Babam belediyede çalışıyor. Annem bir şey yapmıyor, evde.

Kardeşlerim yok. Ablamlar var. Bir tanesi Hülya. İkisini de seviyorum. Diğer ablam da evli. Çocuğu var. Adı Zeynel. Ablam burda yaşıyor .

Aslı, Nisa, Şeyda'yı seviyorum. Oyun oynuyoruz.

Bazıları televizyon izliyorum, bazıları izlemiyorum. Bir tane film var, onu izliyorum Fox'da çıkıyor. Pasta yapmadılar bana, hiç doğum günüm olmamış. Geçen sene yapamadık, bir daha ki Şevval ayında yapacağız.

Morla, pembeyi seviyorum, çünkü onlar çok güzel. Üzerinde her renk var.

Hiç zorlanmadan yazıyorum. Şarkı da söyledik.

Konuşmayı seviyorum.

Dediğim şeyleri babam alıyor. Ne istersem alıyor.

Böyle eğlenceli bir şey olduğunda mutlu oluyorum. Bir şeyle de eğleniyoruz işte.

Büyüyünce öğretmen olacağım. Öğretmen çocuklara ders verir.

Burada öğretmen olmak istiyorum.

Burası da güzel, Elazığ da.

Elazığ'ın biraz yerlerini gezdik biraz yerlerini gezmedik.

Harput'a gitmedim.

Tarlada çalışıyoruz, bir şeyler ekiyoruz.

Ben bu zamanlar tarlaya gitmiyorum.

Yüzme yaptım tarlada. Bazıları domates yiyorum, bazıları yemiyorum.

En çok pastayı seviyorum. Çilekli pastayı. Annem yapmıyor. Hiç yemedim, ama çilekli pastayı seviyorum.

Hayvanlardan kedi beslemeyi istiyorum, kedileri seviyorum. Cıvciv de seviyorum. Cıvcivler sarı olur. Cıvcivlerin annesi tavuktur. Geçen sene tavuğumuz vardı, köpek yedi. Bu sene de bir tane teyzem Palu'dan getirdi. Haberim yoktu hiç, birkaç gün sonra anneme sordum. Annem köpek yemiş dedi. Üzüldüm.

Dişlerim bir gün sallanıyordu, eve gittim, ellerimi sürdüm. Bir de baktım ki, elime geldi. Yedi yaşına gelenlerin dökülür.

Büyüdükçe dökülmez. Ama dedemin de bir tanesi düştü.

Bir tane dedem yaşıyor, uzun boylu dedem ölmüş.

Dedem genç değil ki oyun oynayalım. Babaannem öldü, anneannem yaşıyor. Geçen senelerde iki tane teyzem var. Biri Palu'da biri Elazığ'da. Onlar gelince onlar bakıyor. Her gün onlar yanında duruyorlar. Biraz Elazığ'daki teyzem, biraz da Palu'daki teyzem geldi baktı biraz.

Barbie bebeklerin gelinlikleri var çok güzel, barbie üstü var. Parfümü var, çok güzel. Her renk oluyor. Benim bir tane bebeğim var, üstü var, sarı. Gelinliği açık.

Hoş bulduk.

Adım Lara, soyadım da Özer.

Adımı anneannem koydu. Adımın anlamını bilmiyorum.

Ben Diyarbakırlıyım. Annem burada çalıştığı için buraya geliyoruz. Annem doktor, babam eczacı. Diyarbakır'da eczane.

Babam arada sırada geliyor.

Başka kardeş istemiyorum.

Bazen arkadaşlarım geliyor, oynuyoruz.

Annemle babam aldı. Pembe. Beşi doldurdum, altıya girdim.

Sinemaya gitmiştim. Hatırlamıyorum.

Artık gitmiyorum. Ama ben bir kere merdivenlerden yuvarlandım. Beni hastaneye kaldırdılar ambulansla. Buram delinmişti, iğne yaptılar bana. Yanılmıyorsam bir de kontrol ettiler. Benim arkadaşım ben merdivenlerden yuvarlandım, iyi misin dedi. Bende iyiyim deyip ağlamaya başladı. Aşağıya kadar sesim gitmiş. Annem çok

korkmuş. Bir tane İbrahim amca var, o beni götürdü hastaneye ambulansla. Ama annem çok üzülmüştü.

Bazen oyun oynuyoruz, bazen de televizyon izliyoruz, ders çalışıyoruz. Çeşit çeşit oyunlar oynuyoruz. Annemle evcilik oynamayı seviyorum.

Görmüştüm bir kere seni.

Öğlenleri gidip yemek yiyip, yine geliyorum.

En çok makarna, mantı, pilavı seviyorum. Hepsinin üstüne yoğurt döküyorum.

Yoğurt yemezsek, büyüyemeyiz. Abla olamayız, abi olamayız.

Annemizin boyuna yetişemeyiz. Annem 31 yaşına girdi.

Pembeyle mor'u seviyorum. Bu pembe, mavi, beyaz.

Kırmızı-sarıyı tutuyorum. Adını bilmiyorum. Bir de Diyarbakır'ı tutuyorum. Bir de siyah-beyaz. Burayı da seviyorum, çünkü annem buradan para kazanıp, bana bir şeyler alıyor.

Orda da evimiz var. Annem burada çalıştığı için burada bir ev tuttuk. Annem burada çalışmasaydı, burada ev tutmayacaktık. Yakın da Diyarbakır'da para kazanacak.

Arayıp konuşuyoruz bazen babamla. Onu mutlu etmek için arıyorum, onu. Ama ne sorduklarını hatırlamıyorum şu anda.

Ama ders yaparken TV'nin sesi açık kalıyor, ben de rahatsız oluyorum. Kumandayı alıp, sesini kısıp öyle ders yapıyorum.

Çizgi film izliyorum. Birçok çeşitli çizgi filmde var. Selena'yı, bez bebeği izliyorum. O kanalı da izliyorum.

Geçen yaz tatile gittik. Side'ye. Elimi, ayaklarımı çırpıyorum. elimle suyu geriye itiyorum, ben ilerliyorum. Ben kazanıyorum . Ailem öğretti.

Anneannem, dedem, babam, annem, dayılarım ailem.

Annem gibi doktor olmak istiyorum. Çünkü kolay bir iş o yüzden. Sadece hastalara bakıyor. Kolay değil de, ben annem gibi doktor olmak istiyorum. Hemen dersimi yapardım diyor. Bende zaten iki dersim kaldı. El yazıcam çizgilerle 'a' yapacağım kolay.

Bir tane tavşanım var onu seviyorum. Bir tane bluzu var. Beyazla kahverengi rengi.

Çalışma masamda da çalışıyorum bazen. Çalışıyorum. Konya'nın içinde. Babam Bismil'de çalışıyor, devlet hastanesinde ambulansçı.

Annem de burada sağlık ocağında alışıyor. Sağlık ocağının lojmanlarında kalıyoruz. Babam da arada sırada gelip gidiyor.

Pembeyi seviyorum.

Gelinliğim var, bir de şeylerim, üstlerim var.

Fenerbahçe’yi tutuyorum. Sarı – Lacivert renkleri . Babamla annemde öyle, ondan.

Babam dişime ip bağlamıştı, annemin eli takıldı, dişim düştü. Azıcık açıldı.

Annemin yanında oturuyorum, annemi bekliyorum.

Başka kardeşim yok. Kardeşim olsun kız olsun.

Annemle ders çalışıyoruz, bazen de oyun oynuyoruz. Mesela evcilik. İşte öyle oyunlar oynuyoruz.

Tom ve Jerry’i çok seviyorum. Hep tom yemiyo. Biraz üzölüyorum.

Bazen de Bez Bebek çıkıyor, onu izliyorum. Nana sihirli öyle. Öğretmen olmak istiyorum. Çünkü öğrencilerim olsun istiyorum. Harfler öğretirim. Birinci sınıf öğretmeni olmak istiyorum.

Denizde tek başıma yüzebiliyorum. Böyle yüzyorum. Hiç korkmuyorum. Bir tane çocuğu deniz anası sokmuştu. Ben görmedim ama.

Tatile Mersin’e gidiyoruz. Biz de bir kere Konya’ya gittik. Bir tane kız var, onunla dayımın nişanlarını yaptık. Ondan sonra da geldik geri Arıcak’a. Yolumuz uzun oldu. Öbür gün kuşum ölmüştü, onu da çatıya koyduk, kedi geldi yedi onu. Bir tane uçan vardı. Bana verdiler iyi bakamıyorlarmış. Bana verdiler, benim sarı kuşum öldü, onun yeşil kuşu bende.

Onlara konuşmayı öğretiyorum. Nisa Nisa diyorum. Babam gelince bırakıyoruz bazen, şimdi yapmıyoruz. Bismil’e de gitti. İyi bir yer. Bakkal, market var. Ama biraz sıcak. Bence orası güzel. Gideceğiz babamın yanına. Anneannem hiç gelmedi buraya, babaannem ben küçükken geliyordu. Anneannem de geliyordu, bir gün babaannem geldi ben küçükken, rahatsızlandı, ambulansla götürdüler. Yine hastalanırım diye gelmiyor. Çok korktum o zaman. Akşamları bazen bilgisayarda oyun oynuyorum. Bizim bilgisayara virüs girdi. Ama şimdi babam yeni bir tane laptop aldı, onu da götürdü. şimdi ben bir sürü resimler yapıyorum evde.

İnternete giriyorum, oyunlarını oynuyorum.

Bir tane kızı öldürmüşler haberlerde, çok üzüldüm. Bir tane kız var ya hapse atmışlar. İşte onu izledim.

Hemşirelik çok zor. Mesela akşam doğum geldi, ona baktı. Bir tane sağlık ocağına gelmişti, ona gittik. Ayla diye bir çocuk var, o da geldi, oynadık. Ödevlerimi de yaptım. Aylayı da bıraktık. Ben de eve gittim. Bizim ev dördüncü kat, Lara'nın üçüncü kat. En yüksekteki ev bizim.

Arda, Bahar Teyzenin oğlu. Bahar teyze herhalde ebe, tam olarak bilmiyorum.

Orda kendime bir kitap aldım. Mevlana'ya gitmiştim. Bir sürü şey vardı. Ama içine giremiyorduk. Böyle dönüyordu ya onlarda vardı. Semazenlerden birinin kafası kıpırdıyormuş.

Küpelerimi Konya'da taktırmıştım. Biraz acıdı. Bir tane de vardı, onu kıstırdı. Çok acıdı. Lara'yı çağırıp oynuyorum bazen. Mesela; oyun oynuyoruz, yakalamaca oynuyoruz.

Mercimek çorbası , yayla çorbasını seviyorum . Yararlı çorba . Muz , erik seviyorum . Erik yeşil , çilek kırmızı .

Tam olarak bilmiyorum da herhalde hormonlu olduğunda açılmıyorlar öyle mi?

Bir kere Kadir amca bir tane şey vardı, ben korkuyordum ondan, o evlenecekti. Direğe çıkmış, kendini bağlamış, kayganmış orası, düşmüş, kafasını vurmuş, ölmüş. Üzüldüm. Bazen mutsuz oluyorum, canım sıkıldığında odama gidip bebeklerimle oynuyorum, birde resim yapıyorum. Bazen sıcak olduğunda, bazen de babam olmadığı zaman canım sıkılıyor, çok canım sıkılmıyor ama. Çizgi film izliyorum. Sesi bazen gidiyor, kapatıp açıyoruz, ondan sonra da bazen geliyor, izliyoruz. Çizgi filmle oynuyorum.

Bir kere Lara doğum gününe geldi. İkimiz üfledik pastayı. Yedik sonra sonra. Bir tane de arkadaşı vardı, onu da çağırdık, geldi. Hepimiz beraber yedik. Annemin ve babamın hediye alması çok mutlu ediyor beni.

O fırının orada oturuyorum. Arıcaklıyım. Babam koruculuk yapıyor. Annem kardeşlerime bakıyor. Bir aylık kardeşim kız. Adı Rukiye. Çok Seviyorum. Annem diyor ki kardeşime bak diyor bende bakıyorum.

Annem diyor git sofraya bezini ört, ben örtüyorum, ondan sonra annem de yemeği getiriyor.

En çok patates kızartmasını seviyorum .

Fenerbahçeliyim. Renkleri sarı ile mavi. O takımı seviyorum.

Saklambaç, yakalamaca, bütün oyunları oynuyoruz.

En çok ip atlamayı seviyorum. Böyle salıyorlar, bende atlıyorum. 12'ye kadar. Günde bir kere süt içiyorum.

Sütü inek veriyor. Böyle gidiyorlar. Bir bidon alıyorlar, süt şeyi var, şöyle yapıyorlar, bidonu sütle dolduruyorlar. İneğimiz var ama arabalardan korkuyor, tarlaya gidip arabalar geliyor, korkuyor. Eşegimiz de var, ama küçüktür. Dört yaşında. Üstüne binebiliyorum.

Annem bana dedi git tarladan salatalık getir, getiriyorum. Kardeşime de bakıyorum. Çileği seviyorum. Rengi kırmızı.

En çok ikinci sınıfın öğretmenini.

Menemeni sevmiyorum. İçinde biber koyuyorlar, acı oluyor, ondan sevmiyorum. Yumurtayı seviyorum. Annem tavada pişiriyor, biz de ekmeğe sürüp yiyoruz.

Dişim sallanıyor. Ablam vurdu, kan aktı.

Ablam dördüncü sınıfta. Ablamla oynuyoruz. Bazen yakalamaca, saklambaç, yüksek ebe oynuyoruz. Annem kızıyor, birde oynamayın, dışarıda oynayın diyor.

Annem diyor sen git dolapları temizle, bende temizliyorum.

Koyunumuz vardı ama kestik. Beyaz olurlar.

Atatürk kurtardı. Bayrağımız kırmızı. Üstünde yıldızla ay var. Geceleri olur.

Akşam bir sürü yıldız var. Güneş öğlen oluyor. Güneş akşamları bulutun arkasına gidiyor.

Yeşil, tarlalarda yeşillik var. Ağaçlar yeşil. Elma, erik, salatalık yeşil. Domates, çilek kırmızı.

En çok çizgi filmleri seviyorum. Cedrici izliyorum. Yaramazlık yapıyor.

Saçımı annem yaptı. İki kardeşiz. Bir abim var. Abim dörde gidiyor. Adı Abdullah. O her zaman beni dövüyor, annem de onu.

Üstümdeki mavi. En sevdiğim renk beyaz. En çok kırmızı renk var.

Galatasaray. Renkleri sarı – kırmızı. Babam dedi tut. Babam belediyede gidiyor. Tarlamız var. Bir adam sürekli geliyor, armutlarımızı topluyor. Biz de ona yemek veriyoruz. Tarlada oynuyorum. Sebze bostanda var. Domates var. Dişlerimiz fare yedi, ben bebekken. Fırçalıyorum dişlerimi. Güzel olacak. Küpelerimi annem taktı. Takarken acıdı. Doktor olmak istiyorum. Çok çalışmam gerekiyor. Televizyon izliyorum. Çizgi

filimde izliyorum. Tom ve Jerry de çıkıyor, bende çok seviyorum. Bir fare var, böyle kötülük yapıyor. O onu kovalıyor, fare kazanıyor. Fare kediyi dövüyor, bende üzülüyorum.

Bez bebekte bir Hakan var. Nana insan olunca çok şımarıyor. Kulina'yı çağırırken önce diyor kulina, sonra bağırarak söylüyor. İkisi de ikisini çok seviyorlar.

Ben Abdullah'ı seviyorum, ama o beni sevmiyor. Abimle oynuyoruz, komiklik yapıyoruz. Eğer yapamazsa yine o söylüyor, gülüyorum.

Annem bir kere bağa gitmişti babamla, ben de çok üzülmüştüm. Okula geldim, dedim nene, annem nerede? Odun getirmeye gitmiş. Bende çok üzüldüm. O gelince mutlu oldum.

Her şeyi yemeği seviyorum. Salatalığı hiç sevmiyorum . Benim aşağıdaki nenem anneannemdir . Veriyor bana, ben sevmiyorum diyorum, o da alıp değiştiriyor.

Ben kaçıyorum, babam beni yakaladığında ben de onu kovalıyorum.

Elazığ'da benim Hatun teyzem var. Her zaman annem bize para veriyordu. Bizde kendimize ordan bir şey alıyorduk. Sonra abimle orda oynuyorduk. Çarşıya gitmedim. Sadece kapının orasında oynadım. Çok araba var, bizde az var.

Benle abim bir odada kalıyoruz. Odamızda iki kanepe var, masamız var, bir de televizyonumuz var.

Köpekler gelince karanlıktan korkuyorum. O zaman annemlerin yanında yatıyorum. Annem gelince ağlamıyorum. Elazığ daha güzel. Elazığ güzel.

Sabırsızlanmak, çok acele etmek demek. Babam oje sürme diyor, ayıptır sürme diyor.

Piknikte benle arkadaşlarım oynuyoruz. Birisi sayıyor, bizde saklanıyoruz. Kimi bulursa o duvarda duruyor. Saklambaç adı.

İp atlamayı seviyorum. 10'a kadar atlıyorum. Arkadaşlarımla oynuyorum, hiç yorulmuyorum.

Eve servisle gidip geliyorum. Binerken sıraya giriyorum. Her zaman öne biniyorum, bazıları arkaya biniyorum.

Öğretmenimizi en çok erkekler üzüyor. Öğretmen susun çocuklar diyor, biz duyuyoruz, erkekler susmuyoruz. Öğretmen bir şey öğretirken arkadaşlarına dönüp konuşuyorlar.

Şeydayla teyze kızıyız. Onun ipi vardır. Önce o oynuyor, o yandıında da ben oynuyorum. Saklambaç, yakalamaç oynuyoruz. Ama en çok da şevval arkadaşımı seviyorum. Hilalkentte yaşıyorlar. Evlerinde iki tane televizyon var. Mutfakları , odaları çok güzel. Ben orayı çok seviyorum. Anne buraya taşınalım, annem yok diyor. Orda bir park var, şevvalle gidip, çok eğleniyoruz. Spor vardı orda. Binmiştik bisiklete, sürdüm.

Annem pasta yapmadı bana.

Üç kardeşiz. İki ablam var. Teyzemin kızı var.

Annem iş yapmıyor . Babam hem burda çalışıyor , hem de İstanbul'a gidiyor . Babam bankacı .Annem iş yapmıyor , evde iş yapıyor .Temizlik yapıyoruz . Annemle ip atlıyoruz .

Fenerbahçeliyim. Sarı ile kırmızıyı, laciverti seviyorum. Onlar çok güzel. Fasulyeyi seviyorum. Asker olmak istiyorum. Hırsızları öldürüyorsun. Oyun oynuyoruz, dev adamı oynuyoruz. Ben Ten'i izliyorum . Mega silahlar, Himen , Tom ve Jerryi izliyorum .

Bazıları derslerimi yapıyorum, televizyon izliyorum .

Odamda oyuncaklarım var , arabalı yatağımı babam alacak ama şimdi almadı .

Öğlenleri spor yapıyorum , koşuyorum .

Fasulye yediğimde çok mutlu oluyorum .

Rüyamda çizgi film görüyorum .Köpek peşimize verdi , havladı , herkes korktu.

Bazıları küçük, bir sürü arkadaşım var. Küçükçük köpeklerle taşlar atıyorlar. Köpeklerle ev yapıyoruz.

Doğum günüm, babam geldiğinde oluyor. Pasta yaptık, yedik ve oynadık.

Tarlamız var. Aluç topluyoruz, yiyoruz. Herkes çalışıyor tarlada. Fasulye, biber, salatalık ekiyoruz. Elma ağacı, şeftali ağacı, kayısı ağacı var. İki kardeşiz . Anlaşabiliyoruz. Oyun oynuyoruz. Hep oyun oynuyorduk, kardeşim hep beni dövüyordu. Kardeşim bebektir. Adı İrem Su. Annem dükkana bakıyor, babam da gidiyor kahvelere. Annem üstler satıyor, yüzük, kolye satıyor. Oyuncaklar var. Galatasaray'ı tutuyorum. En sevdiğim renk pembe. Çünkü televizyonda pembe çıkıyor. Ben çok seviyorum. En sevdiğim yemek makarna, çorba, mercimek çorbası. Kardeşlerimle hep geziyoruz, hep gidiyoruz nenemim yanına. Annemle ben hep evleri süpürüyorum. Bizim evimizi güzel yapmak için. Doktor olmak istiyorum. Çünkü herkesi iyileştirmek için. Tarlada babam çalışıyor. Kalp hastası ondan dolayı toprağa gömdü. Üzüldüm.

Hatırlıyorum. Rüyalarda hatırlıyorum. Babaannemin evinde oturuyordu.Televizyon izlerdi.Severdi. Çikolatada alırdı. Öğretmenim, dedesi vefat etti diye oturması gerekirdi. Olta. Oltamızı almalıyız. Kovanın içinde su olmalı,balıklar kaçmasın oradan.

Balığı hapsedip hemen çıkarıp yiyebileceğimiz gibi olabilir.

Tahtadan olması gerekiyor.

Ali'nin kovası küçük.

Güneş gelmesi gerekiyor ki erisin.

Karın erimesi için güneşin orayı ısıtması lazım.

Orası yaz olacak.

Büyük bir kartopu yapmaları gerek.

Kocaman bir güneşin onu eritmesi gerekir.

Ağaç.

Dedesinden.

Yaptık, benim olmadı.

Kuyruğu oluyor.

Uçurtma kağıtla yapılıyor.

İp takıyorlar çözüyorlar.

Hayır, havalanmaz.

Rüzgar lazım.

Bu nedir senin halin çabuk gir banyoya, banyo yap.

O bana ne kadar kızarsa kızsın, ben onu bu kadar seviyorum.

Annelerimiz hemen banyoya gir, üstünü çıkar, ondan sonrada banyo yap yeni elbiseleri giy diyo.

Ben annemi çok çok seviyorum.

Benim annem beni çok çok seviyo, bişey olmaz kazayla oldu diyo.

Ben çamura bulaştığımda annem beni küvete koyuyor.

Berber kesiyo, benim babam kesiyo, çünkü onun traş makinesi var,o traş yapabiliyor.

Öğretmenim nenem yaparken örük güzel olmamıştı, annem de ona kızdı.

Ben acı hissettim biraz. Doktora gittik, ayağıma baktı.

Koşmamalıyız, dikkat etmeliyiz

Elim kaydı. Tırmanma merdiveninden düştüm.

Bizim parkta oradaki parkta eskiden taşlar, kumlar vardı. Artık yok. Çok kötü yara oluyor.

Ben kurala uydum ama düştüm.

Dedesı öldüğünden, ama hikaye anlattığından dikkat etmemişler, çünkü o su kapağı.

Merak ettiğı için yaptı.

Çamur varmış.

Suyun içine girmem gerekiyo.

Bir şey diyebilir miyim öğretmenim?

Bir de su kapaklarını açamayız gerçek dünyada, çok sıkıdır, açamayız. Arabalar onların üstünden geçer.

Masallarda olur.

Kuvvetleri insanların olmaları gerekiyo.

Süt içmeliyiz. Yemek yemeliyiz.

Ben yemek seçmiyorum.

Ben güveç ve cacık yemiyorum.

Doğum günlerimiz özeldir. Hediyeler olsun ama fark etmez.

Annemin, babamın mutlu olması özel günlerdir. Benim akıllı olmam özel gündür.

Babam askere gitti. Ne yaptığını merak ediyorum.

Bizi korumak için gitti.

Anneler günü özeldir. Anneler mutlu olsun diye kutluyoruz.

Annemize gösteriler yaptık. Ben anneme çiçek götürdüm.

Birincisi “Düm Tek Tek” ikincisi “Çekirge.”

Mustafa Kemal Atatürk 23 Nisanı armağan etti.

Gül verdiler, şiir okuduk.

Atatürk yoktu,

Düşman çoktu,

Atatürk geldi, düşmanı yendi,

Bu güzel yurdu ÷lkeme verdi.

19 Mayısı armağan etti.

Stadyuma gittik, yürüdük.

Yaz tatilleri özeldir.

Tekvando oynayalım.

Şarkılar söyleyelim isteriz.

Balonu oynamak, şişirmek için severiz. Akciğerimize faydası vardır. Böyle bağlarımız havaya, atıp birbirimize oynarız.

Yeşili severim çünkü ağaçlar çimenler yeşil olduğu için.

Kırmızıyı severim. Bayrağımız kırmızı.

Sarıyı severim. Güneş sarıdır.

Pembeyi severim.

Ben alırım.

Turuncu. Havuç turuncu. Gözlerimiz güzel olur.

Tüm yemekleri seviyorum.

Sabahları yatağımızı düzenleriz.

Sabah uyandığımızda kahvaltı yaparız, süt içeriz.

Çok içerim.

Elimizi, yüzümüzü yıkarız, dişimizi fırçalarız.

Mantomuzu giyeriz, dışarı çıkarız.

Eve gidince elimizi, yüzümüzü yıkarız. Dışarıdan geldiğimiz için.

O grip Domuz gribi bir daha geçmiyormuş, insana gelince insan ölüyormuş.

Elimizi yüzümüzü yıkayalım.

Ben sabunu böyle yapıyorum, elimin üstünü yıkıyorum.

Musluk açık kalmamalı. Su kaybetmesin diye. Su azalmasın diye.

Öpünce tükürükle geçiyo grip.

Kağıt mendil kullanmalıyız, çöpe atmalıyız.

Atmamalar gerekiyor.

Ben bazen uyarıyorum.

Beşiktaş'ı tutuyorum. Çünkü seviyorum, onlar hep gol atıyor. Birde yenmişti bir grubu 4-2.

Atıyorlar, bizim takım çok atıyor diye onu tutuyoruz işte.

Renkleri siyah-beyaz. Önceden Fenerbahçeliydim. Beşiktaş'a geçtim.

Küçük kardeşim var. Bebek. Yaş olmamış. Adı Yunus Toprak. Babam önce Toprak dedi, sonra annem Yunus güzel dedi.

Teyzem yok.

El yazısını seviyorum. Harflerden kendi adımı yazabiliyorum. Eskiden yazamıyordum, şimdi yazabiliyorum.

Gerçekten 6 yaşımdayım. Bir kere doğum günüm oldu 6 yaşına girdim.

Onları müdüre teyze boyamıştı.

En çok yuvarlak resmi seviyorum. Arabalar içinde, boru var, oranın içine gidiyo. Orda ev var, çocuk salıncak var. Onlar gibi resim yapmayı seviyorum.

Trampeti seviyorum. Çalmak istiyorum büyüyünce. Gitar çalabilirim o daha kolay. Ellerimizi oynattığımızdan dolayı o kadar kolay olabiliyo. Kollarımızın altında tutulur. Arkaya doğru daha kolay oluyo.

Tramper çalmam. Bayramlarda oluyo. 23 Nisanda onlar gibi bayramlarda davulla oluyo.

Sorması ayıp birinci sınıf olucam.

Yüzüncü sınıfa kadar okuyacam. Bir sürü okul var.

Bir sürü şey öğretecekler, yazma dersleri gibi. Genelde kitap, okuma dersleri. Matematik de artılar ve eksiler var. Matematik de yapılacak.

Dersler zorlaşacak. Dergiler bitmez gibi.

Bizim dergilerimiz onlardan daha büyük.

Bu kadar sayfası var bunun, ama daha büyük olacak.

Sekize iki eklediğinde on oluyor.

8 havada, 8 kafada, 9-10-11-12----16.

En sevdiğim böyle kaplumbağa. Çünkü onlar minicik. Büyükleri var. Onlar denizde yüzebilirler. Ben bir kere yolda görmüştüm. Böyle küçücüktü, yürüyordu yavaş yavaş. Çünkü üstünde kabukları ağır diye.

Canavar hayvanlardan saklanmak için kabuklarının içine giriyorlar. Kolları ayakları giriyor.

Beslemek isterim, dünyada nasıl yakalayacağım nasıl eve getireceğim?

Orası neresi? Annem öğretmen babam da öğretmen.

Annemle babam hepsi ders veriyorlar büyük ağabeylere ve ablalara. Ben onların sınıflarına gittim. Kantinde var.

Büyüyünce makinist olmak istiyorum. Makinist tren sürüyor. Trenleri seviyorum. Eski model treni seviyorum. Treni gördüm. Yeni modeli süreceğim. En çok onları istiyorum.

Birde pilot olmak istiyorum.

Ondan dolayı onlar yok artık, onlar kırıldı.

Babam tam dört araba sattı.

Alacağız bakalım.

Çünkü bende şevrola var. Adı şevrola, markası kadillo.

Yavaş gider genelde, yarış arabaları gibi hızlı gitmiyo. Yani normalde kilometre az gidiyo. Yani yirmi kilometre gidebilir.

Çünkü ismimin iki ismi var. Mustafa Aklın.

Allah'ın yardımcısı ile aynı adımlar.

Hikaye kitabı var.

Oyunun adı maç. Onun topu kayboldu.

Beşiktaşlıyım. Dört takım tutuyorum.

Ben bütün takımları tutuyorum. Çünkü hepsi gol atıyo.

Ben de Türkiyeliyim.

Ben bu oyunun topu kayboldu diye üzuldüm. Yemek yerken birisi almış.

Belki buraya düşmüştür.

Yeşili seviyorum. Çünkü fıstık yeşil gibilerini severim.

Etrafımıza baktığımızda çimler yeşil, yapraklar yeşil.

Kırılmıyo, takılıyo.

Ben bir kuş vurdum, sahada uçtu.

Aynısından bende de var.

Öğretmenimizin oğlu topu vurdu, açtı, tam gözüme geldi.

Biz Alkın'la dövüştük.

Kavga etmek güzel bişey.

Sadece iki kişi onu dövmüştük biz. Ayıp değil.

Korsan olacak Deniz. Komutan olmak istiyorum. Komutanlar da çok iyi kötüleri döverler.

Ama benim babam öldürüyor. Benim babam komutan. Onlar büyük düşman, bizse küçüğüz.

Bende asker olacağım. Benim arkadaşım anlatmıştı evde ben ordaki okula geçicem, ordakileri dövücem.

Ben bu oyunu oynamak için üye olucam.

Bir şeylere yazınca üye oluyorsun.

Çok çalışmamızın lazım.

Yalancı.

İsmi yazıyorsun, şifreni yazıyorsunuz.

Şifre numara yazıyorsun. Topu bulamadık.

En sonda Mustafa'yı gördüm. Ben kırmadım, taktım.

Top yok, kayboldu.

Gol.

Karışık pasta, her yeri renkli yani.

Altı portakallı, çilekli üstü.

Yeşili, turuncuyu, moru ve pembeyi seviyorum.

Feneri tutuyorum, 15 tane kupası var.

Yıldızları varya onlar beşer beşer gidiyo, 5-10-15.

Babam söyledi bana, annem de Fenerli.

Beyza da kum attı, benim de gözüme gitti.

Benim annem cilt doktoru, babam da mide doktoru. Büyüyünce buz pateni öğretmeni olacağım.

Çok kayıyorum, hatta Mislandda kaydım var

Hafta sonları hep gidiyorum.

Hemde çok iyi kayıyorum. Babam herkese reklamımı yapıyo. Benim kızım çok güzel kayıyo diyo.

Buz pateni öğretmenimin adı da Hakan.

6 tane mum var.

Aşağı tarafın buraya gelmesi gerekiyo.

Altı buçuk yaşımdayım.

İki gün önce doğum günümdü. Hediyeler geldi, hemde çok.

Ben kaymayı bildiğim için babam bana paten almış. En çok babamın aldığı hediye sevinim.

Olsun istiyorum kardeşim, her gün dua ediyorum. Annem istemiyo. Diyo ki eğer oda Fenerbahçeli olursa doğurmam.

Yıldız, çiçekle süsledim.

Gül yapabilirim, kalp yapabilirim.

Kalp kırmızıdır ve buradadır.

Orda ne renk varsa onu alabilir.

Hiç vermem bende.

Öğretmen olmak istiyorum. Çocuklara her şeyi öğretiyor.

Seneye birinci sınıfa gidicem.

Dersler çok zorlaşabilir.

Ben birinci sınıfta olmayı çok istiyorum. Çünkü çok güzel şeyler var. Tebeşirle yazıyorlar.

Kaç kez doğum günün oldu?

En çok bezelyeyi seviyorum çünkü böyle yuvarlak oluyo. Yumuşacık oluyo. Yeşil rengi.

Bunu alabilir miyim?

Gökyüzü açık mavi.

Ben altını boyuyorum.

Neyse artık ihtiyacım kalmadı.

Sende hep pembe alıyorsun. Geçen seferde pembe makas aldım.

Bebekken yanaklarım şu kadarmış, büyüdükçe tombullaşmış.

Ben küçükken pekmez içiyordum, ama şimdi pekmezi sevmiyorum.

Ama ben her gün süt içiyorum.

Ben pekmeze bayılıyorum.

Pekmezi suyun içine koyup içiyorum.

Gül, leylak bir de papatya.

Leylak mor, küçük küçük oluyo. Gülü daha çok seviyorum.

Kırmızı, sarı oluyo.

El yazısını seviyorum, bayılıyorum.

Bazen güzel oluyo, bazen biraz güzel oluyo.

Bazen çok azıcık zorlanıyorum.

Çok güzel oluyo sorma.

Açık renkleri mi seviyorsun, koyu renkleri mi?

Ben siyah, kahverengi, koyu yeşil koyudur. Açık pembe, sarı, açık renklerdir.

Yapıştırıcı var onunla yapıştıracağız. Bu nedir?

Neden dönüp duruyo? Küpeyi seviyorum. Daha bugün taktırdım kuyumcуда. Bir tane kalemle tam ortaya noktılıyorlar, şöyle bi makine oluyo onunla yaptırıyorlar. Acıdı ama ben ağlamadım.

Saçlarını nasıl yaptın?

Sıla ile ben topuz yapmayı biliyoruz. Eğer onun olursa büyük oluyo topuz.

Benim bir ablam var uzun saçlı. Kütü seviyorum, orta boy oluyo. Uzunda olmuyo, kısa da olmuyor.

Geçen gün rüyamda koca bir kız olmuştum, nişanlanıp evlenmişim.

Bazen kötü şeyler görüyorum yani kâbus.

Sürekli uyumadan önce düşündüklerimi görüyorum.

Koyunları sayıyorum. Hayal ediyorum.

Rana hayvanlarla konuşmayı biliyormuş.

Ben onlara anlatıyorum, onların hareketlerinin ne olduğunu anlıyorum.

Her türlü hayvanla konuşuyorum.

Nasılsın diyorum, elini kaldırıp böyle yapıyor.

Balık besliyorum bir tane adı Sofya. Bu adı Adanalı'dan buldum.

Tavşan, fare beslemek isterim.

Zıplayarak yürüyor.

Kanguru da öyle, yavrularının olacağı kadar cepleri var.

Silahlı şeyler var dizide.

Hep ben haberlerde duyuyorum. Bi tane çocuk var, oda aslında bebekmiş, anasını, babasını, ablasını, abisini öldürmüş, tek kalmış.

Mesela evleri yıkabiliyorlar.

Bir çocuk yap, küçük olsun, bebeğe benzer.

Dizi izliyorum. Binbir Gece, Adanalı, bu kadar galiba.

Benimkini alıyor. Ama şimdi bana lazım.

Şimdi şirin matematik yapacağım.

Bak böyle yapacaksın.

Benim bir tane kaldı.

Bak aynısı.

Yanlarını da mor yapıcam bitecek. Mumları da yapmam gerek, yaptım mı bitecek.

Ne kadar güzel oldu.

Ben şöyle yapacam.

Sen en çok hangi rengi seviyorsun?

En çok muz, kiraz, çilek... Çünkü kirazla küpe olabiliyo. Muz da faydalı maymunlar yiyor.

Sadece okul olsaydı, burada duramazdı.

Sadece Elazığ'da okul olsa, herkes buraya gelir sığamazdık.

Büyüklerde gidebiliyor.

Senin zevkine göre olmalı.

Melek abla, Umay benden önce küpe taktı bu arada.

Benim eskiden altın küpem vardı, kayboldu.

Eksi yaptım ben.

Öğretmenim ellerimi yıkayayım mı?

Bak sosis yapıyorum.

Neden mumlar böyle oluyo? Eriyo.

Üflüyorum. Yaş pasta bazenleri alıyorlar, üflüyoruz.

Melisa'yı saymayacaktık.

Sırasına göre yapayım.

Neden önce sarı oluyor?

Doktor olacak. Polis olacağım.

Sadece bizim sınıfımıza gelmek için mi geldin?

Öğretmenimiz sizi görmek için geldi, dedi.

Hayır, tekvandoya katılmadım. Annem istemedi. Bir yere bir şey olur diye korktuğu için katılmadım.

Tekvando üstümüz yok, zamanında katılsaydın o zaman.

Pembeyi ben alıcam.

Nedenmiş o?

Hımm, tabi tabi.

Durmadan pembe almak istiyorsun.

Hamur almadım hiç pembe.
 Ben dünden beri almadım.
 Ben sadece bir kez aldım.
 Değişik modelli bir araba yapıyorum. Gemiye benziyo.
 Bide denizaltına benziyor.
 Denizaltı gemisi denizin altından gidiyo. Camları da var, demirden yapılıyor.
 Denizaltı arabası yapıyorum. Hem yolda hem de denizde gidecek.
 Adam yapıyorum.
 Bilmiyorum ki yazmayı. Çok güzel bir araba bu.
 Arılar ısırıyor. Bazıları zararlı da, bazıları değil.
 Biz onlara karışmasak onlarda bize karışmıyo.
 Yıldızlar, ay oluyor geceleri. Toplanmış gibileri çıkıyor.
 Ben gösteriye gittim. Gösteride havaya fişek patlattılar. Adımı bilmiyorum.
 Benim yaptığım denizaltı modeli hazır. Bu hamur ama. Hamur kötü kokuyo.
 Gerçek yemek hiç güzel değil.
 Şimdi bakalım ne yapacağız başka?
 Hem denizaltı hem uçak, kanatları yok, kuyruğu sallanıyo, onunla uçabiliyor.
 Ben de canavar yaptım.
 Reklamları izliyorum. En çok do-di reklamı.
 Adam böyle şey yapıyo, do-di diyo. Ablasını tanıştıriyo. Onda çok eğleniyorum.
 Telefon reklamını seviyorum.
 Ben en çok uydu alıcısı D-Smartta discoveryi izliyorum. İcatlar var, belgeseller var. Onu seviyorum. Çok güzel oluyo.
 Arkasındaki vantilatörü. Uçuyo böyle.
 Vantilatör yazın serinlediğimiz şey. Bizde de var.
 O iğrenç bişey, hep şaka onlar.
 Mini Cooper'ı seviyorum.
 Bütün eski arabalar kadila deniliyor.
 Uğur böceği böyle kanatları olan bişey.
 Bak bal topu yaptım.
 Onda kötü olaylar oluyo.
 Ben arabamı yaptım.

Balıklar denizde yaşar.

Bazıları küçük yerlerde yaşarlar.

Uçağın kanadını yaptım. Spor yaparım.

Spor yaparken sayarım. Spor aleti gibi koşarım.

Maymunlar ağaca tırmanır. Güçlüdürler, muzları almak için. Aslanlar, kaplanlar hızlı koşabilir. Çita güçlüdür, saldırabilir. Bazıları çölde yaşarlar.

Ben savaşı seviyorum, çünkü kanlı, kandan hiç korkmuyorum.

Ama gerçek kan aksa her yerden korkmaz mısın?

Ben bir belgesel izledim, trenle gidiyordu. Eski trenlerdi.

Pilotlar uçağı kullanır. Bu uçaklar kendi kendine uçuyo, çünkü ağzı var. Pilotlar uçmaktan korkmaz, çünkü kemer takıyorlar. Eğitim almışlar. Bide büyümüşler.

Uçağa bindim, ama korkmadım.

Salıncaklar vardı, ordan düştüm. Dikkatliydim ama elim kaydı. Doktora gittik, bir şey yok dedi.

Fenerbahçeliyim. Renkleri sarı-lacivert. Çok gol atıyor çünkü.

Polis olmak istiyorum, çünkü çok seviyorum.

Galata

Renkleri sarı -beyaz ay pardon sarı-kırmızı. Çünkü o aslan.Yine de aslan Aslanlar güçlü, hırpalıyor.

-Bu şimdi kayıt mı ediyö?

Kısa kollu giydiğim için hastalandım. Ama önce.

Aşılar var. Kolumdan yapıyorlar.

Aşılar, iyileşmek için yapılyo.

İğne yaptıklarında küçükken ağlıyordum. Ama büyük oldum.

Büyüyünce askeri yönetiyo ya, işte yüzbaşı olacağım.

Çünkü çok güzel bir ismi var.

İlk önce asker olacağım, askerlik nerde öğreniliyorsa, oraya gideceğim. Asker silahlarını da kullanmayı öğreneceğim. Askerliğimi bitirdikten sonra da yüzbaşı olacağım.

En çok sarı-kırmızıyı seviyorum. Çünkü o Galatasaray'ın rengi Bir de sarı ile mor, kapalı pembeyi. Kapalı pembe koyu oluyor.Açık pembe değil.

Kardeşim var. Adı da Nisa. Benden küçük. Bizim iki tane bilgisayar var, bir tane internetimiz var, bir tane de laptopumuz var. İki tane internet olacak. Biri yeni geliyo.

Evdeki internet daha bağlanmadı. İnternete pek girmiyorum.

Çok yoruldum.

İnternette bir şey yapmıyorum, ama bir şey söyleyeceğim. Babamın getirdiği laptopla kuzenimle konuşabiliyorum. Kardeşim Nisa da kuzenimde beş yaşında.

Ben altı yaşındayım. Burası altı yaş grubu.

Bir şey söyleyeceğim, yengemin ismi Deniz, dayımın ismi ise Veysel. Br tane daha dayım var. Onun ismi de Mehmet.

Annem hiçbir iş yapıyor. Evde çalışıyor.

Babam da medikalci. İlaç gibi şeyler satıyor. Ama ilaç milaç satmıyor.

Masaya oturdum.

Sadece izlediğim filmleri anlatabilir miyim?

Onun oyuncaklarını, her şeyleri anlatabilir miyim? Dizi film. Adı Ben Ten. Çok kötü işler yapmıyor.İyi işler yapıyor. Onun cdsi var. Birincisi yaban köpek, bir de ateş topu, kızgın yanını, elmas kafa. Gerçek elmas değil. Ama tek süresi dolduğunda değişiyor.Ateş topu böyle lavlar.Lav kızgın ateş.

Furkan uçuyor. Şu çok komikti. Bu saat şurasında.

Dört kol en güçlüsü.

Spor makinası var evde sürülüyo böyle.. Spor yapıyorum. Mekik yapıyorum. Spor yararlı vücudumuzun kemikleri güçleri Onların büyümesini sağlar. Ben süt içtiğim. Bi de dişlerimi fırçalıyorum. Çünkü temiz olsun diye. Sen de yıkamışsın, çünkü seninki de temiz.

Ben sadece aslan seviyorum. Kartalı da seviyorum. Kediyi de severim. Çünkü güzel, ama tırmandığında seviyorum.

Köpeği de severim. Ama bitli olanı değil, sahipli olanı seviyorum. Sokakta kilerine ellemiyorum, sahipli olanları seviyorum. Bir tanesinin spor ayakkabısı vardı. O benden uzundu.

En güzel park. İtfaiye parkı. O çok yakında. Orda böyle kaydıraklar var. Çok küçük değil, büyük kaydıraklar.

İtfaiyeyi tabi biliriz çok kolay bir şey. Hani böyle uluyor. Yangın çıkınca suluyor.

Arkadaşlar biraz susabilir misiniz?

Dersler seneye zorlaşacak. Çünkü büyüyorum.

Bahçede bir tane uğur böceği beni ısırды, yok karınca. Böyle batırdı, acıdı.

Toprakla ilgileniyordum. Üstüme sıçradı.

Kardeşim çiçekler için toprak aldı.

Sevmediğim yemekleri yemiyorum.

Patates püresi seviyorum. Yağda eti seviyorum.

Makarnayı severim, çileği de reçeli de severim.

Bugün süt içtim.

Kahvaltıda süt içtim, annem vermedi çay istedim. Bi de simit yedim.

Top oynamayı bi de arabacılık oynamayı seviyorum.

en çok Ferrari' yi seviyorum bi de Toyota'yu seviyorum. Bizim Toyota arabamız var.

Ferrari hızlıdır, hiç yavaşı yoktur.

Ben bi kere kötü konuşmuyorum değil mi?

Türk bayrağını sevmek zorundayız. Kırmızı beyaz.

Ay ve yıldız bir arada.

Geçenlerde bayram oldu. Stata şiir okudum. İki tane şiir okudum.

Ben sabaha kadar uyanık kalabiliyorum.

Zaten bi kez uyanık kalmıştım. Acıktığımda kendimi doyurdum.

Her gün uyumamız gerekiyor.Canım çok sıkılmıştı ve uykum yoktu. TV izledim geceleri sabahları.

Haberleri izlemem çünkü çocuğum.sadece haberler de vatanımız çıkıyor bazen insanlar öldü diye haber veriyorlar.Ortaya sıkıştırıldıysa askerlere ne demem gerekiyor ki? Belki de savaşın derim, hızlı ekip gönderirim. Ya da bütün askerleri, polisleri getiririm.Çok sıkıştıksa onların daha çok askeri olursa sıkıştırılmış olursa teslim olmalıyız, yoksa kolay öleceğiz.

İngilizcesini söyleyebilirim.

Tutku söyledi. Benim akrabam İzmir'deler. Benim bütün akrabalarım İzmir' de.

Elazığlıyım.

Dışarıda oynamayı seviyor musun?

Seviyorum ama yola çıkmıyorum. Kaldırımda kaleci oluyorum.Kaleci şöyle topu yakalıyor.Kim sahaya atarsa o kazanıyo.Müdürde isimleri söylüyo, o kazanıyor.Kupayı da alıyor.Galatasaray kazanıyor. 40-50 kupası var.

Maçları çok kazanınca veriyorlar.Kupa ödülüdür.

Sana hiç ödül veriyorlar mı?

Eski okulumda alıyorum. Ödüllerin ne olduğunu unuttum.Eski günlerimde kaldı.

Doğum günüm oldu. Mumları üflüyor, doğum gününü kutlamış oluyor.

Sana hediyeler geliyor mu?

Bir sürü hediyeler geliyor. Traktör, süper kahraman, Süpermen, batman geldi.

Süpermen ne?

Böyle arkasında pelerin gibi bir şey var, ama kırmızı. Çizgi var.

iyi mi kötü mü?

İyi.

Ne yapıyo iyilik?

Binalar yıkıldığında yardım ediyor. Batmanse daha iyi.

Batman ne yapıyor?

Batman birazcık kötüde sayılabilir.

Neden?

Karanlık şeyler yapıyo çünkü. Sadece geceleri yardım ediyor.Sabahları yardım edemez.

Neden?

Çünkü sabahları görünemez. Sabahları tembel kalkıyo

Yok tembel değil, sabahları güçleri azalıyor. Ama geceleri asla ışığın yanına gitmez.Polis yakalarsa teslim olur.İyiler teslim olur.

Babanın, annenin isimlerini söyleye bilir miyim?

Abdullah Arı, Can Furkan Arı

Furkan Kuranı Kerim ismi.

Annem söyledi.

Annem ismi Tijen İzol.

Şunu tanıyor musun? O kim?

Atatürk o. Diğeri de Türk bayrağı.

Atatürk kim, neden resmi orda?

Çünkü o vatanımızı korudu, kurtardı.

Kimden?

Atatürk sayesinde oldu.

Atatürk kimden kurtardı vatanımızı?

Düşmanlardan

Orda yazılar var, onların ne olduğunu biliyor musun?

Hayır okuma yazmam yok ki.

Merak ettin mi hiç?

Bak bu Atatürk'ün imzası.

Herkesin imzası var mı?

Evet. Başkası atarsa yalancı imza oluyor.

Herkesin kendine ait imzası var değil mi? Öğretmenin de var mı?

Öğretmenimde atar imzanı.

Eski okulunda aldığın karnenle diploman var. Diplomamda karnemde iyi. Hepsi on yani on bir.

Büyüyünce mesleğin ne olsun isterdin?

Hıı, komutan ,yüzbaşı olacağım ondan sonra doktor, ondan sonrada müzikalci olacağım.

Ben öğretmenim, sadece öğretmen. Mesleğin olması için çok okuman gerekiyor mu?

Evet gerekiyor. Çok okuyacağım ben.

Bi şey söyleyeceğim kırmızı güller diye bir oklu var, o okulu gezdim, bütün okulları gezdim gezdim, ama okula geldim. Her yer kalabalıktı. Ama bu okul en iyisi. Alt katları anlata bilir miyim? Aşağıda mutfaklar var, şeyler var. Üst kattaki sınıf aşağıda yemek yiyorlar. Aşağıdan yemekhanen de biz alıyoruz. Ama daha açılmadı. Aşçı yok, yemeklerde yok. Buzdolabı da açılmadı. Ben yemeğe gittiğimde sana gösteririm. Mavi ile kırmızı, sarı. Örümcek adamın tipi çok iyi. Bacakları yeşil yoo lacivert.

Eve şimdi böyle gidemem. Babam yeni aldı. Burası çalışmıyor.

Tükürüklü su yaptı o bunu.

Kalem açacağına da kirletti. Rengi de çok güzel.

Çok mu hasta oldun?

Evet ama geçti.

Bunlara bak simle, sarı, kırmızı.

Kalem açacağının rengi de beyaz.

Çanta bir rezalet oluyor. Tabağıma karışmışlar. Tam bir rezaletti. Şişem pudingime karışmış, kurumuş, meyve suyum da kirletmiş, ama iyi ki patlamamış. Yüzümü yıkadım.

Arkadaşların yemedi mi?

Yediler ama ben hızlı yedim. Ama pudingim birazcık kalıyor.

Düğün olacak. Düğün ne?

Birilerinin evlenmesidir.

Nasıl kapatılıyor bu?

Yandıktan sonra böyle böyle sarıver.

Bir şey söyleyeceğim okulumuz güzel mi?

Güzelmiş. Çok seviyorum ben okulumu.

Neden çok seviyorsun oklunu?

Kum çalışması yapıyoruz. Akgün'den gelinip hediye ettiler. Canım sadece tek bunu istiyordum.

Televizyonda gripten bahsediyorlar duydun mu?

Haberleri izlemiyorum ben. Çok kötü hastalara ne denir? Kanseri mi?

Özlemek ne demek?

Birisini sevmek demek. Eğer birisini özlüyorsan, ona yakın değilsin demek. Kanka da yakın arkadaş demektir.

Kankan var mı senin?

Var adı da Semavi.

Şey var ya, O hani Elazığ'ın şehri var, berberciler var, orda gidiyorsun,sağa dönüyorsun,ondan sonra da ileriye gidiyorsun,sonra dönüp orda turuncu-beyaz ev var.Birleşikler, ziline basıp, içeriye giriyorsun, apartmana girip yürüyorsun,yürüyorsun, asansörde vardır, biz bindik.

Asansör nasıl bir şey?

İpler var, sıkı ipler, makasın kesemediği ipler, makara gibi tüm makaralar var, bir sürü güçlü makaralar, onların sayesinde dönüyor, dönüyor. Ama eğer makara koparsa asansör direkt aşağıya gider. Aşağıya çarptı mı kırılır.

Evinizin asansörü var mı?

Bizde yoktu. Hiç görmedim.

Lunaparka gittin mi?

Ona lunapark denir. Hiç gitmedim.

Sinemaya gittin mi hiç?

Akgün'de gittim. Hiç güzel değil.

Ne anlatıyorlar?Birisi bir şey doğruyordu da anlamadım Orada bir abla vardı, cips veriyordu bize.

Cips yararlı mı?

Yararlı değil ama o zaman bilmiyordum.

Peki şimdi yiyor musun?

Hayır.

Kardeşin seviyor mu?

O yer.

Kızıyor musun?

Kızamam ki, annem kızabiliyor.

Sen kızamıyor musun?

Zaten cipsler zararlı değil. Benim cipslerim zararlı değil. Bahsettim ya, onlar aslında sağlıklı.

Sudenur'u tanıyor musun?

O yan sınıfta, tanıyorum ama onunla bir şey yapmadık.

Sadece kendi sınıfındakilerle mi oynuyorsun?

Evet onlarla.

En çok hangi arkadaşını seviyorsun?

Mirzay

Burda mı o?

Hayır burada değil.

Ömer'i daha çok seviyorum. Onu arkadaşlarımdan daha çok seviyorum. Onu onlardan saklıyorum. Artık onu sevdiğimi söylemiyorum.

Neler yapıyorsunuz onunla?

Çok güzel oyunlar oynuyorduk, ama Oktay geldiğinden beri Oktayla Ömer hep yan yana oturuyorlar. Bense O'nun yanına oturamadım, birkaç kez oturabildik, oysa O'nun yanında oturup, ha bire ders çalışıyor.

Seninle oynamıyor mu?

Hayır hayat oynamadı ki. Aslında oynar ama ben Ömer'e saldırmıyorum ama O izin vermiyor oynamasına. Yoksa O oynayacak. Oktay izin vermiyor. Gel benimle oyna, gel benimle oyna. Benimle oynadığında küsüyor.

Hepiniz beraber oynamalısınız, biliyorsun değil mi?

Evet, ben oynuyorum, anlıyorum ama çocuklar oynamıyor.

Bu kasetçaların pili de mi var?

Evet var.

Belki de bir işe yaraya bilir.

Sen müzik dinlemeyi seviyor musun?

Seviyorum. Bas Gaza'yı. Düm Tek Tek'i seviyorum. Bizim Sevinç'te var.

Eğleniyor musun onu dinlerken? Oynuyor musun?

Sayıları sayabilir miyim?

İstiyorsan say.

Ama ona kadar. Bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi, sekiz, dokuz, on, on bir.....yirmi beş, yirmi altı.

Furkan sen mutsuz insan nasıl olur biliyor musun?

Bak böyle üzgün.

Hiç mutsuz oldun mu?

Hayır. Mutlu oldum.

Nelerden mutlu oluyorsun?

İzmir’de mutlu oldum. Ömer Abim bana her sabah dondurma alıyor. Gece birde bakkaldan bir şey almayı unutmuyordu.

İzmir’e ne ile gidiyorsun?

Arabayla, babam götürüyor bizi. Arabamızda Toyota. Çok güzel bir arabamız var.

Denize giriyor musun?

Hayır girmiyorum.

Neden galoş giydin?

Çünkü burası kirli.

Merhaba Selenay, ben Melek.

Bende Selenay.

En çok hangi renkleri seviyorsun?

Kırmızıylan, sarı.Çünkü güzel renkler.

Kırmızı kıyafetlerin var mı?

Var.

Küpelerini ne zaman taktın? Acıdı mı?

Yarın taktım, öbürsü gün taktım,hiç acımadı.

Annen ne iş yapıyor?

Annem bilgisayar dersinde.

Peki baban?

Babam öğretmen.

Büyüyünce ne olacaksın?

Öğretmen olacağım.Öğretmenler bilgileri öğretiyorlar.

Öğretmenini seviyor musun?

Çok şarkılar öğretiyor,sonra ‘3 Nisan şarkıları öğretiyor,sonra bilgiler öğretiyor.

Ne bilgisi ,projeyi anlat bari.

Nöbetçi öğrenciler varmış, onlar ne yapıyor?

Pek onu bilmiyorum.

Dolabında neler var?

Silgi var, üstlerimiz var,kalemliğim var, onlarla ders falan çalışıyorsun.

Sonra benim çilek odam var.Her şeyleri topluyorum, hiç dağınık kalmıyor.Hım çok seviyorum.Benim bir tane abim var, çok seviyorum.

Abimin adı Selimhan.

Neler yapıyorsunuz abinle?

Abim bana ders öğretiyor, bilgiler öğretiyor.oyun öğretiyor.Kavga etmiyoruz.Abim her şeyi paylaşıyor benimle,Ben de onunla paylaşıyorum.Abimi de çok seviyorum, babamı da annemi de Onlar bana hep iyi davranıyorlar. Öğretmenimi de çok seviyorum.

Peki en sevdiğin oyun hangisi?

Evcilik. Evcilikte benim kız arkadaşım var.Onlarla oynuyoruz.Bazen o, anne, bazen ben anne oluyorum.Arkadaşlarımı da çok seviyorum.Oda beni seviyor.Bahçemizde var.Orayı da seviyorum.

Çiçek ağacı var, armut var.Kelebek topluyorum.

Elma ağacımız var.

En çok hangi meyveleri seviyordun?

Elma, armut bir de çilek.

Çilek nasıl oluyor?

Yerde oluyor, ağaçta da.Çok seviyorum ben çileği.

En sevdiğin hayvanı seviyordun?

Kediyle, köpek. Benim bir köpeğim var, çok iyi bakıyorum ona.

Seviyorum onu,okşuyorum, hiç yorulmuyorum, çok seviyorum.Kedi mide çok seviyorum.

Köpeğine yemesi için neler veriyorsun?

Tavukların kemiklerini yemeyi seviyor.Kedimde öyle.

Yemek seçiyor musun?En çok hangi yemeği seviyorsun?

Köfteyi .

Neden?

Çok tatlı. Suyu da var

Çocuklar en çok ne ile beslenirse büyür?

Sütle, köfte yerse,tavuk, armut,ayva,çilek yerse kocaman olur.Yemezlerse aynı boyda kalırlar.

Sen en çok anlaşıyorsun?

Berille ,İpek, Sılayla.

Ne yapıyorsunuz onlarla?

Onunla oyun oynuyoruz, hiç küsmüyoruz,evcilik bazen oynuyoruz.erkekler gelip karışıyorlar.Biz oynayamıyoruz. Dışarıda oynamak zorunda kalıyoruz.

Neyin resmini yapmayı seviyorsun?

Ağaç yapmayı seviyorum.Çiçek yapmayı seviyorum.Öğretmenime mektup yollamayı seviyorum.Mektup bir kere yolladım. İnşallah öğretmenimi çok seviyorum.

Annenle neler yapıyorsun?

Annemin kuran hocası var.Annemle bana ders veriyor.Annemle çalışıyoruz.Annemde bana maşallah diyor.

Neler yapıyorsunuz*

Oyun oynuyoruz, bilgisayarda oynatıyor abim beni.

Annene işlerinde yardım ediyor musun?Neler yapıyorsunuz?

Annem diyor koltuğa çık, bana gel yardım et,gel bana bulaşıkları yıka diyor,ben hastayım diyor. Bende tamam diyorum.

Yorulmuyorum,üstümü de yıpratmıyorum annem üzülmesi istemiyorum ondan.Bir de annemin dediğini yapmak istiyorum. Öğretmen olmak istiyorum.

Benim civcivim var.Onu seviyorum.Civcivler sarı renkte.

Nasıl peki civcivler?

Sarı renkli,mor var , onlar çok sevimli, hiç beni üzmiyorlar,koş dediğimde koşuyorlar, ama biraz yavaşlar.Onlar yem yerler.Hiç elimi dişlemiyorlar.

Evet. Faydası güzel beslendiriyor, vitamin veriyor,güzel besliyor, büyütüyor biz.

Tavuğu da seviyorum.

Tavuk yedim.Tavuk koymuştu annem, güzel besliyorlar.Canım gene istedi.Çünkü doydum ama, yine acıktım.

İzliyorum.Güzel çizgi filmler,TRT Çocuk'ta üçüzler var,onu izliyorum.Bilgili bilgili şeyler öğretiyorlar.Atatürk'ü anlatıyorlar.

Atatürk vatanımızı kurtarmış.Allah'ın istediğini yapmış.Bize yeni giysiler getirdi.Sonra çiçeği seviyorum.Bahçemizi süslendiriyorlar.Evimizde pembe, yeşil çiçekler var.Bahçemizde annem bana sarı sarı çiçek koparttı.Boya da fazla vardı. Öğretmenimi de unutmam getiririm.İstersen sana da getiririm.

Babamın da annem de istediğini yapıyorum.Alma dediklerini almıyorum,al derlerse alıyorum, güzel şeyler seçiyorum, alıyorum.Yok kızım almayalım pahalı, almıyorum.

Top istedim her zaman gidiyorum ,oynuyorum abimle bahçede.Tavuğumu ,civcivimi de götürüyorum, onlarda iyi gol atıyorlar benden.

Keçileri de inekleri de seviyorum süt veriyorlar bize.

Oje yakmayı seviyorum.

Ojeleri annem değil, Fatoş Teyzem de yapıyor.

Pantolon mu etek mi giymeyi seviyorsun?

Etek çünkü etek süslendiriyor.

Saçlarını kestirmek ister misin?

Uzasın biraz,çok seviyorum,uzun saçıyla güzel oluyor.Ondan öyle.

Yoooooooo.Tavşanlarım, kedilerim mutlu ediyor beni.Ben hayvanlarımı çok seviyorum.

Arkadaşlarınla kavga ediyor musun?

Furkan çok yaramaz ama arkadaşlarımı sevmem gerek,her şeyi paylaşmayı sevmem gerekiyor.Her şeyimi verdim onlara.Her şeyi yaparım onlar için.

Arkadaşlarının doğum gününe gittin mi hiç?

Üç yaşındaydı , doğum günü oldu.O benden küçük.Doğum günü oldu dörde girdi.

Arkadaşlarıma barbie oyuncağı aldım.

Geçenlerde hangi günü kutladık?

Anneler Günü'. Öğretmenim kutucuk yaptı,onu boyadı,sonra çekim yaptık.anneler günün kutlu olsun,ben seni üzmeyeceğim dedim.Dedi aferin sana,sen beni çok seviyorsun dedi.Eve zaten kurbağayı hiç sokmuyor.Bahçe de tutmak istiyorum,hep üstüme çıkıyorlar,beni seviyorlar,rahatsız oluyorum bende . Peşimden geliyor ben de istemiyorum.

Nasılsın?

İyiyim,büyüyünce öğretmen olmak istiyorum.

Pembe

Taşınacağız biz.

Annemle birazcık Akgün'de bekliyoruz, sonra ablam çıkınca gidiyoruz.

Aile Tanıma Formu

Öğrencinin;

Adı:

Soyadı:

Okulu:

Yaşı:

Anne Eğitim Durumu: Üniversite: () Lise: () Ortaokul: ()
İlkokul: ()

Baba Eğitim Durumu: Üniversite: () Lise: () Ortaokul: ()
İlkokul: ()

Baba Mesleği:

Anne Mesleği:

Kardeş Sayısı:

Okuyan Kardeş Sayısı:

T.C.
ELAZIĞ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.MEM.4.23.00.09-STJ./ 13703
Konu : Araştırma izni

22 Nisan 2009

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Melek SAVAŞ'ın 17.04.2009 tarihli dilekçesi.

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Melek SAVAŞ'ın "İlköğretime Yeni Başlayacak Öğrencilerin Sahip Oldukları Kelime Servetine göre ilk Okuma Yazma Programının Değerlendirilmesi" isimli Yüksek Lisans Tez Çalışmasında, veri toplamak amacıyla İlimiz merkezinde bulunan Özel Harput Koleji İlköğretim Okulu, Elazığ Anaokulu, ve İlimiz Arıcak İlçesi Arıcak Yatılı İlköğretim Bölge Okulunda uygulama yapmak için izin istegi, ilgi dilekçe ile bildirilmiştir.

Konu ile ilgili olarak Müdürlüğümüz AR-GE biriminde "Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul ve kurumlarda yapılacak araştırma ve araştırma desteğine yönelik izin uygulama yönergesi" çerçevesinde oluşturulmuş olan Bilimsel Araştırma İzni Değerlendirme Komisyonu 20.04.2009 tarihinde Müdürlüğümüz AR-GE biriminde toplanarak başvuru hakkında gerekli inceleme ve değerlendirmeyi yapmış olup söz konusu çalışmanın yukarıda belirtilen okullarımızda uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

M. Zeki ULUFER
Millî Eğitim Müdürü a.
Şube Müdürü

OLUR
20/04/2009

Nihat BÜYÜKBAŞ
Vali a.
Millî Eğitim Müdürü

Zübeyde Hanım C. Hükümet Konağı Kat : 5
23100-ELAZIĞ
Tel: 0 424 2385024-25-26-27-28
Fax: 0 424 2333670
elazigmem@meb.gov.tr / elazig.meb.gov.tr

www.egitimdestekmeb.gov.tr

www.haydikizlarihuale.org

www.bilgisayarilegitedestek.org

ÖZGEÇMİŞ

Melek SAVAŞ, 1985 yılında Elazığ'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Elazığ'da tamamladı. 2007 yılında Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'ndan lisans eğitimini tamamladı. 2007 yılında Elazığ Arıcak İlköğretim Okulunda sınıf öğretmeni olarak göreve başladı. Halen bu görevine devam etmektedir.